

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

8/18 *viesti*

Kersti Juva: "Jumalan lahja minulle on kääntäminen"

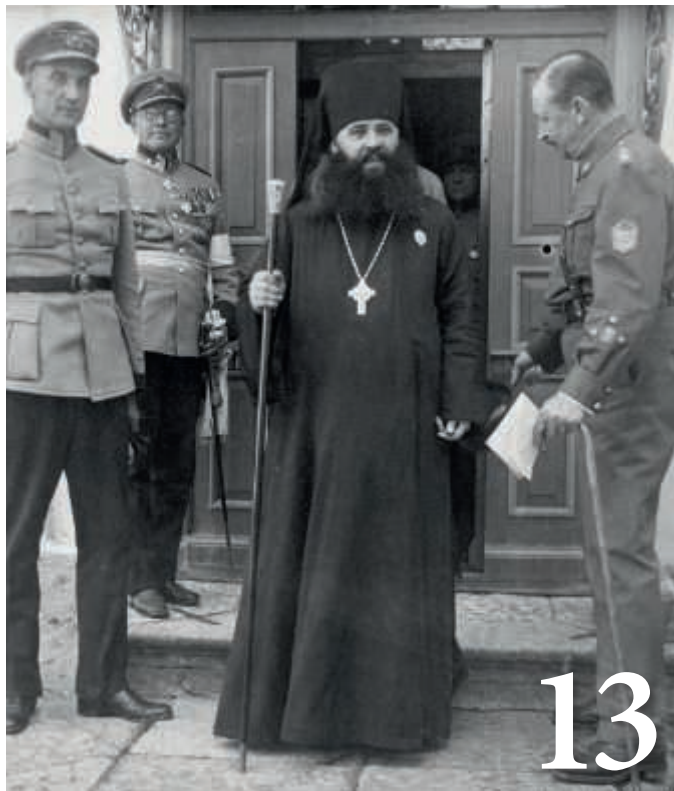
Mitä ortodoksinen usko merkitsi Mannerheimille?

”Kirkko antaa evääksi sanan ja sakramentin voiman, jonka avulla voi lähteä eteenpäin toteuttamaan rakkauden käskyjä.”

10

17

13

26

Ekumenia pyrkii kirkkojen yhteistyöhön.

Miten sujui aloittelijan ensimmäinen vuosi ikonimaalauksen parissa?

Marsalkka Mannerheim ja Konevitsan igumeni Mavriki. Mikä usko merkitsi Mannerheimille?

Sisällys

3 PÄÄTOIMITTAJALTA

4 KIRKKOHERRALTA

5 JOULUTERVEHDYS

6 AJANKOHTAISTA

9 ARKENA Raamattu takataskussa

ARKENA

10 HENKILÖ Armolahjana suomentaminen

Kannessä

13 HISTORIA Mannerheim ja ortodoksisuus

Kannessä

16 KOLUMNI Sirpa Okulov

17 REPORTAASI Amatööri ikonimaalaukskursilla

21 ULKOMAILTA Aika rakentaa luostareita

23 РОЖДЕСТВЕНСКОЕ ПРИВЕТСТВИЕ

24 MEIKÄLÄISIÄ Marketta Haapsaari

25 PYHÄNÄ Teofania, Kristuksen kaste

PYHÄNÄ

26 TEOLOGIA Ekumenia, yhteinen velvollisuus

29 JOULUN LAPSI, IHANA VALKEUS

30 MILLAISEEN JUMALAAAN USKOMME?

31 JULHÄLSNING

32 KULTTUURI

36 PYHÄT ESIRUKOILIJAMME

37 HUOMENNA Kuusijuhlat kutsuvat

HUOMENNA

38 LAPSET JA NUORET

40 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT

52 DIAKONIA TIEDOTTAA

53 PERHEUUTISIA

54 LAINATUT

55 RISTISANATEHTÄVÄ

ORTODOKSI

8/18 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-Filppu, Kaisa Paavilainen, Alexander Hautamäki, Birgit Salmenhaara, Jonas Bergenstad, Mikko Kuri, Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

4041-0819
Painotuote

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE
TILAAMATTA LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA
TAPAUSKOHTAISESTI HARKITEN.

KANNEN KUVA: TEEMU PERHIÖ

Sadan vuoden matka

SATA VUOTTA sitten näihin aikoihin linjattiin merkittävällä tavalla Suomen ortodoksisen kirkon tulevaisuutta. Takana oli raskas vuosi: Ortodoksit olivat muiden suomalaisten mukana kärsineet osansa sisällissodasta. Vallankumous oli katkaissut yhteydet Venäjälle ja keskeyttänyt muun muassa pappien palkanmaksun. Suomi oli julistautunut itsenäiseksi edellisvuoden lopulla, mutta olot olivat epävakaa.

Venäjän kirkon alaisuuteen kuuluneiden ortodoksien asema vasta itsenäistyneessä Suomessa oli määrittelemättä. Näissä olosuhteissa valtio otti määrätietoisen roolin kirkon olojen vakiinnuttamiseksi. Taustalla vaikutti useita poliittisia ja muita syitä. Erityisesti toivottiin Suomen ortodoksien riippumattomuutta entisen emämaan kirkosta sekä integroitumista luotettavaksi osaksi Suomen kansaa, mutta haaveissa oli myös valtakunnan laajennus Itä-Karjalaa kohti, missä tavoitteessa kirkosta toivottiin asukkaita yhdistävää tekijää.

Näistä lähtökohdista ryhdyttiin rakentamaan kansallista ortodoksista kirkkoa, ja valtion tuella käynnistettiin Sortavalassa oma suomenkielinen pappiskoulu syksyllä 1918. Kehitys huipentui vuoden lopulla. Marraskuun 26. päivänä 1918 ortodoksien erityisasema nuorena Suomenmaassa määriteltiin ensi kertaa, kun Paasikiven hallitus antoi asetuksen Suomen kreikkalaiskatolisesta kirkkokunnasta. Myöhemmin kielenkäyttöön vakiintui nimitys ortodoksinen kirkko.

Sadan vuoden takaisilla tapahtumilla oli Suomen ortodoksisen kirkon kannalta

kauaskantoiset seuraukset. Niitä on kuluvana vuonna muisteltu juhlaseminaarein ja näyttelyin. Marraskuisen kirkolliskouksen aluksi toimitettiin piispojen yhteinen juhla jumalanpalvelus sekä päiväjuhla kirkostamme annetun asetuksen kunniaksi. Juhlaliturgian yhteydessä pitämässään opetuspuheessa arkkipiispa Leo muistutti, että kirkkomme historia täällä pohjoisessa on paljon sataa vuotta pidempi. Ortodokseilla on perintönään kielellinen ja kulttuurinen rikkautensa, jota kannattaisi vaalia yhä tänäkin päivänä.

Ortodoksien taival itsenäisessä Suomessa ei aina ole ollut helppoa. Erityisesti tämän joutuivat kokemaan Karjalasta evakkoon joutuneet perustaessaan uusia koteja kauas synnyinsijoiltaan. Nykypäivänä tilanne on toinen. Maahanmuuton myötä kulttuurien kirjo Suomessa on laajentunut, ja eksoottisena pidettyä ortodoksista kirkosta on tullut tuttu ja hyväksytty, arvostettu osa yhteiskuntaa. Arkkipiispan sanoin, ortodoksisuus on menestynyt erinomaisesti Suomen uskonnollisella kentällä.

Mirva Brola

Jumalan kohtaamista keskeneräisenä

KRISTUKSEN syntymäjuhla, uusivuosi, Kristuksen kasteen juhla eli loppiainen. Meillä on kirkossa useita mahdollisuuksia keskittyä sanomaan siitä, kuinka Jumala on pitänyt huolta maailmasta ja koko luomakunnasta. Samalla, kun juhlilla on historiallinen taustansa, juhlat tuovat meille mahdollisuuden kokea ne osana tätä hetkeä ja omaa elämäämme.

Juhlakaudet ovat tärkeitä. Kuitenkin meidän on myös jaksettava arkeamme. Tavallisessa päivässä ja elämässä mitataan, mihin aikamme ja energiamme käytämme. Parhaimmillamme voimme toimia tavoitteellisesti niin yksityiselämässä kuin muutoinkin. Kirkko tarjoaa merkityksiä sekä jatkuvaa kasvua kohti Jumalan yhteyttä niin ahkeralle kilvoittelijalle kuin vasta aloittelijallekin.

Kirkon ihanteet tuntuvat joskus etäisiltä tai jopa ylivoimaisilta saavuttaa. Kilvoittelu onkin keskeneräisyyden sietämistä. Emme saa olla varmoja itsestämme ennen kuin makaamme ruumisarkussa. Siihen asti meillä on mahdollisuus kasvaa hengellises-

ti tai torjua Kristus ja kääntyä pois. Kirkon jäsenet sekä monet kirkostamme kiinnostuneet liittyvät perinteeseen ja tavoittelevat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Meillä kirkossa on kaikilla yhdessä vastuu kirkon julkisuuskuvausta, sillä jokainen meistä on viestijä. Voimme kertoa joko kaikesta hyvästä, mitä kirkko ja sen perinne edustavat, tai omasta kielteisestä tulkinnastamme asioiden tilasta tiedon tai luulojen varassa. Kirkosta eroamiset lisääntyvät, eikä meillä ole varaa oman jäsenistön kielteisyysden takia menettää yhtäkään jäsentä.

Futurologi Matthias Horx sanoo, että internetistä on tullut vaarallinen. Netin maailmassa sympaattiset ihmiset muuttuvat kyynisiksi tai pillastuvat. Totuudellisuus löytyy lähdekritiikin avulla. Kirkko kutsuu aitoon kohtaamiseen: kirkkomusiikin, arkitekhtuurin, tuoksujen ja valojen maailmaan, jossa julistetaan sanomaa ylösnousseesta Kristuksesta. Niin juhla kuin arkikin ovat Jumalan kohtaamista keskeneräisenä.

*Markku Salminen
Kirkkoherra
Helsingin seurakunta*

Незавершенная встреча с Господом

Рождество Христово, Новый Год, Крещение Господне – в нашей Церкви существует множество возможностей вместе с праздниками заново прожить предание о том, как Господь заботился о сотворенном мире и человечестве. Когда праздники имеют такую тесную связь с историей, они дают нам возможность прикоснуться к ней, прожить её в своей жизни в данный момент.

Праздники важны. Они придают нам силы, необходимые для будней. Обычный день будничной жизни показывает, на что мы тратим свои время и энергию. В идеале мы действуем осознанно и целенаправленно как в своей личной жизни, так и в остальном. Церковь же предлагает ценностные ориентиры и постоянное движение по направлению к Господу как для истинных подвижников, так и для новообращенных верующих.

Церковные идеалы порой кажутся чрезмерно далёкими и даже недостижимыми. Подвижничество – это и есть своего рода принятие незавершенности. Никто из нас не может быть полностью уверен в себе, пока тело его не будет лежать в гробу. А до тех пор всегда есть выбор: расти духовно или отвергнуть Господа и отвернуться. Прихожане и многие

интересующиеся нашей Церковью сопричастны традиции и стремятся к всеобщему единению.

Все мы несем ответственность перед нашей Церковью за её публичный образ, ведь каждый из нас – вестник. Мы можем нести весть о том хорошем, что представляет собой Церковь и её традиция, или же о негативном представлении о порядке вещей, основанном на слухах или предрассудках. Случаев выхода из церкви становится больше, а мы не можем позволить себе терять членов нашей Церкви.

Футуролог Матиас Хоркс считает, что интернет стал опасным. В виртуальном мире приятные люди становятся циничными и злыми. Истину же поможет найти обращение к источникам. Церковь призывает людей к настоящим встречам – общению в мире духовной музыки, архитектуры, запахов и света, где благовествуют Воскресшего из мертвых Иисуса Христа. Как праздник, так и будни – это незавершенная встреча с Господом.

*Маркку Салминен
Настоятель
Хельсинкского православного прихода*

Kristus syntyy, kiittäkää!

”TÄNÄ PÄIVÄNÄ Neitsyt yliolennollisen synnyttää, ja maa tarjoaa luolan lähestymättömälle. Enkelit paimenten kanssa ylistystä veisaavat. Tietäjät tähden mukana vaeltavat, sillä meidän tähtemme on syntynyt Lap-sukainen – iankaikkinen Jumala.”

Tämä vaikuttava veisu kirkkomme alkuvuosisadoilta on meidän keskeisin joululaulumme. Se kertoo kaksi toisiinsa liittyvää teologista totuutta: Kristuksen lihaksituleminen, kuolema ja ylösnousemus ovat muuttaneet maailmaa pysyvästi. Pyhä Gregorios Nyssalainen vertaa Kristuksen syntymäluolaa Hänen hengellisen valkeutensa esiintulolle kuoleman varjosta. Kirkkoisä Gregorios Nazianzilainen puolestaan opettaa, että Kristuksen syntymä ”ei ole niinkään luomisen vaan uudelleen luomisen juhla, joka pyhittää koko maailman”.

Kristuksen syntymäjuhla on ensisijaisesti eskatologinen tapahtuma. Yksi osa tätä muutosta on ajan luonteen muuttuminen, sillä Vapahtajamme lihaksitulemisen jälkeen nykyhetki ja tuleva sulautuvat yhteen. Tämä muuttunut maailma on uusi luomakunta, josta kristityt on kutsuttu tulemaan osallisiksi.

Kristuksessa kietoutuvat yhteen monet erilliset Vanhan testamentin kohdat. Profeetta Miikan lupaus Betlehemissä syntyvästä Israelin hallitsijasta ja Natanin

lupaus Daavidin perillisestä, lopullisesta Daavidista, toteutuvat Jeesuksen syntyessä Juudean Betlehemissä. Näin sana ja tapahtuma ovat Jeesuksen historiassa sekä sisäisesti että ulkoisesti yhtä sakramentaalisella tavalla.

Jouluveisun keskeinen sanoma kohottaa Betlehemin syntymäihmeen taustalta esiin ristin. Risti on keskipiste kokonaisessa ilmoitustapahtumassa, jonka tarkoitus on liittää ihmiskunta Jumalan elämään. Kristus syntyi ihmiseksi keskelle historiaa elämään yhdessä ihmisten kanssa. Hän syntyi voittamaan ristillä kuoleman ja antamaan näin ihmisille todellisen elämän. Joulu evankeliumi puolestaan avaa silmämme näkemään, että luolassa lepävä ja kapaloitu kirkkauden lapsi on Vapahtajamme, joka on käynyt taistelun, jotta meillä olisi rauha.

Älkäämme antako joulun hälyn ja turhan kiireen peittää meiltä tätä sanomaa. Kuunnelkaamme sitä ja avatkaamme sille sydämemme. Sen kantamana on turvallista vaeltaa ja astua viettämään juhlaa vapautunein sydämin.

Joulurauhaanne siunaten,

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Hallinnonuudistus etenee kohti uusia seurakuntia

MARRASKUUN lopulla Valamon luostarissa kokoontunut kirkolliskokous päätti hyväksyä esityksen uusista hiippakuntarajoista. Päätöksen myötä Tampereen seurakunta siirtyy Helsingin hiippakunnasta osaksi Oulun hiippakuntaa vuoden 2020 alusta.

Päätös on edellytys sille, että Suomen ortodoksisessa kirkossa meneillään oleva mittava hallinnonuudistus voi edetä. Uudistuksen tavoitteena on turvata seurakuntien taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset sekä seurakuntien jäsenten alueelliset palvelut.

Välittömästi kirkolliskokouksen jälkeen 29. marraskuuta pidetty kirkollishallituksen kokous jatkoi hallinnonuudistuksen valmistelua. Kirkollishallitus päätti pyytää seurakuntavaltuustoilta sekä luostareiden johtokunnilta lausunnot uudistuksesta.

Seurakuntavaltuustot ja johtokunnat saavat lausuntopyyntönsä yhteydessä käyttöönsä talous- ja väestöanalyysijä sekä ennusteita, joka on laadittu esitetyn seurakuntajaon pohjalta.

Lausuntojen perusteella hiippakuntien piispat tekevät lopulliset ehdotuksensa uudesta seurakuntajaosta kirkollishallitukselle. Uudesta seurakuntajaosta päätetään huhtikuun 2019 kirkollishallituksen kokouksessa.

Helsingin hiippakuntaan suunnitellaan kolmen seurakunnan mallia, jossa nykyinen Helsingin seurakunta säilyisi ennallaan. Itäisen seurakunnat muodostaisivat nykyiset Kotkan, Haminan ja Lappeenrannan seurakunnat, ja läntiseen seurakuntaan kuuluisivat nykyiset Turku, Hämeenlinna ja Lahti.

Tampereen ja Vaasan seurakunnista tulisi Oulun hiippakunnan eteläinen seurakunta. Pohjoisen seurakunnat muodostaisivat nykyiset Oulu, Kajaani ja Lappi.

Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan jäisi niin ikään vain kaksi seurakuntaa, itäinen ja läntinen. Uusien seurakuntien lopullisista nimistä ei vielä ole päätöstä.

Mittavaa rakenneuudistusta on valmisteltu pitkään. Seurakunta- ja hiippakuntarajojen uudelleenarviointia on edeltänyt arkkipiispan istuimen siirto Kuopiosta Helsinkiin tämän vuoden alusta. Hallinnonuudistus merkitsee myös asiantuntijapalveluiden kehittämistä valtakunnallisesti.

Kokonaisuudistuksen on määrä astua voimaan vuoden 2020 alusta. Sitä ennen käydään syksyllä 2019 seurakuntavaalit, jossa on määrä valita valtuustot uusiin seurakuntiin.

Hallinnonuudistus edellyttää muutoksia kirkkolakiin ja -järjestykseen. Niiden valmistelu annettiin kirkolliskokouksessa perustetulle lakityöryhmälle.

Hämeenlinnan kirkko poissa käytöstä

VAKAVISTA sisäilmaongelmista kärsivä Hämeenlinnan kirkko on asetettu käyttökieltoon. Erottajakadulla sijaitseva Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes Krysostomoksen kirkko otettiin pois käytöstä marraskuun puolivälissä.

Jumalanpalvelukset ja muut pyhät toimitukset siirtyvät toistaiseksi seurakuntakodille Matti Alangon kadulle. Vt. kirkkohera **Jonas Bergenstad** perustelee päätöstä työturvallisuudella.

Kirkossa teetetyissä kunto- ja sisäilmatutkimuksissa paljastui mikrobivaurioita muun muassa kellaritiloissa sekä kohoneita mikrobipitoisuuksia sisäilmassa.

Hämeenlinnan seurakunnanvaltuusto on pyytänyt neuvostoa ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin. Seurakunta selvittää korjaustöiden laajuuden yhdessä sisäilma-asiantuntijoiden ja työterveyshuollon kanssa. Jatkotoimenpiteiden on tarkoitus selvitä vuoden loppuun mennessä.

Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes Krysostomoksen kirkko on vihitty käyttöön vuonna 1962. Seurakunnassa on keskusteltu pitkään kirkon purkamisesta ja uuden rakentamisesta sen tilalle, mutta hanke pysähtyi viime keväänä.

Seurakunnalla on pääkirkkonsa lisäksi kesäkäytössä oleva kirkko Ahvenistolla sekä toimintakeskus Forssassa.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Kirkolliskokous valitsi uuden piispan

KIRKOLLISKOKOUS valitsi Joensuun piispa **Arsenin** Kuopion ja Karjalan hiippakunnan metropoliitaksi. Kirkolliskokous päättyi piispanvaaliin torstaina 29. marraskuuta.

Piispa Arseni on toiminut Kuopion ja Karjalan hiippakunnan piispan toimen tehtävähaltijana arkkipiispa **Leon** siirryttyä Helsinkiin vuoden alusta.

Valamon kirkossa suoritettuna vaalissa olivat ehdolla myös luostarin igumeni, arkkipiispan vaimo **Sergei** sekä arkkipiispan vaimo **Andreas Larikka**. Piispainkokous asetti ehdolle kaikki kirkolliskokousedustajien esittämät henkilöt.

Uusi piispa valittiin ensimmäisellä äänestyskierroksella. Piispa Arseni sai 22 ääntä, arkkipiispan vaimo Sergei 10 ja arkkipiispan vaimo Andreas 2 ääntä. Lisäksi annettiin 1 tyhjä ääni. Äänioikeutettuja olivat kirkolliskokousedustajat.

Helsingin valtuusto hyväksyi vuoden 2019 talousarvion

HELSINGIN seurakunnanvaltuusto kokoontui kuluvan vuoden toiseen sääntömääräiseen kokoukseen 8. marraskuuta. Kokouksessa hyväksyttiin muun muassa seurakunnan vuoden 2019 talousarvioesitys.

Valtuusto säilytti tuloveroprosentin vuoden 2018 tasolla, joka on 1,8 prosenttia. Hautojen hinnat, hoitomaksut ja hautauskustannukset säilyivät nekin vuoden 2018 tasolla.

Valtuusto linjasi seurakunnan tulevien vuosien toiminnan kehittämistä ja hyväksyi toiminnan- ja talouden suunnitelman vuosille 2019–21. Suunnitelmakaudella keskitytään erityisesti resurssien entistä parempaan kohdentamiseen ja seurakunnan palveluiden kehittämiseen.

Vuonna 2019 varaudutaan muun muassa seurakunnan oman opetuksen ja ohjauksen lisäämiseen, yhteiskunnallisten muutosten vaikutuksiin diakoniatyössä, monikulttuurisen työn resursointiin, henkilöstöhallinnon ja työhyvinvoinnin jatkuvaan kehittämiseen, kiinteistötietojärjestelmien vakiinnuttamiseen sekä tukiyhdistysten ja seurakunnan välisen yhteistyön kehittämiseen. Lisäksi valtuusto päätti lisätä suunnitelmakaudelle jumalanpalvelusten jatkuvan kehittämisen.

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan seurakunnan päivitetyn kiinteistöstrategian vuosille 2016–25. Strategiakaudella kehitetään suunnitelmallista kiinteistöjen ylläpitoa, kustannusten hallintaa sekä toimitilojen käytön tehostamista. Lisäksi tavoitteena on turvata seurakunnan kiinteistöihin sijoitettu pääoma ja sen tuotto. Tulevina vuosina keskitytään korjausinvestointien toteuttamiseen.

Valtuusto hyväksyi valtuutettu **Alexi Saveljeffin** eronpyynnön. Valtuustokauden jäljellä olevaksi ajaksi valtuustoon nousee **Martin Metsälä** Vantaalta.

Seurakunnanneuvoston uudeksi jäseneksi valittiin **Liisa Heikkilä-Palo**. Uusi jäsen valittiin **Liisa Toppilan** (nunna **Eli-sabet**) tilalle, sillä hän on Uspenskin katedraalin isännöitsijänä neuvoston itseoikeutettu jäsen.

TEKSTI: MIRO JÄRNEFELT

Uspenskin katedraalissa muistettiin arkkipiispa **Paavalia** sunnuntaina 2. joulukuuta, kun hänen kuolemastaan tuli täyteen 30 vuotta. Arkkipiispa **Leon** johdolla toimitettiin panihida liturgian päätteeksi.

KUVA: HEIKKI KASKI

Uspenskissa arvovieraita Bulgarian parlamentista

Puhemies Tsveta Karajantševa tapasi arkkipiispa Leon Uspenskin katedraalissa.

HELSINGIN ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** otti vastaan Bulgarian puhemies **Tsveta Karajantševan** Uspenskin katedraalissa 22. marraskuuta.

Puhemies Karajantševa tutustui Suomen ortodoksisen kirkon ja Helsingin ortodoksisen seurakunnan pääkirkkoon vieraillessaan Suomessa delegaationsa kanssa.

Arkkipiispa Leo kiitti puhemies Karajantševaa vierailusta.

– Läsnaölonne katedraalissamme vahvistaa eurooppalaista yhtenäisyyttä ja yhteisiä kristillisiä arvojamme, arkkipiispa Leo totesi puheessaan.

Tilaisuuden aluksi Uspenskin katedraalikuoron lauluryhmä esiintyi kanttori **Larissa Qvintus-Petsalon** johdolla, minkä jälkeen pastori **Teo Merras** kertoi Uspenskin katedraalin historiaa ja ortodoksisuudesta Suomessa.

Tilaisuuden lopuksi siirryttiin katedraalin kryptaan epäviralliseen keskusteluun.

TEKSTI JA KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Suomen kirkolle ensimmäiset kotimaiset pyhät

SUOMEN ortodoksinen kirkko sai marraskuun lopulla uusia pyhiä esirukoilijoita, jotka ovat samalla ensimmäiset suomalaiset pyhämme. Konstantinopolin ekumeenisen patriarkka **Bartolomeoksen** johdolla kokoontunut piispainkokous hyväksyi kirkkomme tekemän esityksen lukea skeemaigumeni **Johannes** sekä **Johannes Karhapää** pyhien joukkoon.

Skeemaigumeni Johannes eli Johannes Valamolainen (1873–1958) vaikutti Vanhassa Valamossa, Petsamon luostarissa sekä uudessa Valamossa. Kirkollinen aktiivi, marttyyri ja tunnustaja Johannes Karhapää eli Johannes Ilomantsilainen (1884–1918) toimi Itä-Suomen alueella ja teloitettiin sisällissodassa.

Ukrainan päämies tapasi arkkipiispa Leon

Ukrainan presidentti Petro Porošenko sytytti tuohuksen Tapiolan kirkossa. Vas. arkkipiispa Leo.

UKRAINAN presidentti **Petro Porošenko** vieraili Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa 7. marraskuuta.

Tapaamisen aluksi Porošenko tutustui delegaationsa kanssa kirkkoon, minkä jälkeen presidentti siirtyi arkkipiispa **Leon** kanssa kahdenkeskiseen keskusteluun.

Ukrainaa ja Suomea yhdistävät pitkä historia idän ja lännen kristillisyyden rajalla.

Kahdenkeskisessä tapaamisessa arkkipiispa Leo ja presidentti Porošenko keskustelivat kristittyjen yhtenäisyydestä, vuoropuhelun tarpeellisuudesta, luottamuksesta tulevaisuuteen sekä eurooppalaisen kulttuuri-identiteetin vaalimisen tärkeydestä.

Keskustelussa keskityttiin yhdistäviin kulttuurisiin tekijöihin. Porošenko korosti paikalliskirkon yhtenäisyyden tärkeyttä ja muisteli lämmöllä hiljattain tekemäänsä Konstantinopolin matkaansa. Hän kiitti Suomen ortodoksisen kirkon läsnäoloa syyskuun Ekumeenisen patriarkaatin piispojen kokouksessa, jossa käsiteltiin Ukrainan kirkollista tilannetta.

Presidentti Petro Porošenko puhui yhtenäisen paikalliskirkon puolesta. Tähän näkemykseen yhtyi myös arkkipiispa Leo.

– Olemme Suomessa paikalliskirkko, joka kokoaa eri kansallisuksia ja kieliryhmiä yhteen, arkkipiispa Leo muistutti.

Porošenko osallistui Helsingissä 7.–8.11. järjestettyyn Euroopan parlamentin EPP-ryhmän kongressiin. Lyhyt tapaaminen järjestettiin Ukrainan suurlähetystön ja presidentti Porošenkon aloitteesta.

TEKSTI JA KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Lappeenrannan kirkon julkisivukorjaus valmistuu

LAPPEENRANNAN kirkon julkisivukorjauksen viimeistelytöitä tehdään parhaillaan. Kirkko on saanut alkuperäisen värinsä takaisin, ja sadevesijärjestelmä ja salaojitus on rakennettu uudelleen. Kirkon seinissä on edelleen kosteusongelmia niin pitkään, kunnes seinärakenteet kuivuvat kokonaan. Tämän vuoksi takuukorjaukset tehdään vasta kahden vuoden kuluttua. Museoviraston luvalla on asennettu lisää vesikouruja roiskevesien vähentämiseksi kellotornin seinien alaosissa.

Hämeenlinnan diakoniasseura täytti pyöreitä

HÄMEENLINNAN ortodoksinen diakoniasseura juhlisti 90-vuotista taivaltaan Karjalan Valistajien päivänä tarjoamalla kirkkokansalle maittavan keiton ja mansikkakakkukahvit. Tilaisuus oli lämminhenkinen, ja runsaista arpajaisista riitti voittoja miltei jokaiselle useampikin.

Diakoniasseuran toiminta alkoi lähinnä sisälähetystyönä. Diakoniatyö näinä päivinä keskittyy pääasiassa paikalliseen vanhus- ja ystäväpalveluun. Avustustyötä tehdään paikallisesti sekä Viiron. Etiopian kaivo- ja koulutusprojekteja on tuettu Filantropian kautta jo yli vuosikymmenen ajan.

TEKSTI JA KUVA: ANNELI AHTOLA

Diakonivihkimys Hangon kirkkoon

HELSINGIN ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** vihki **Harry Fagerlundin** diakoniksi Uspenskin katedraalissa toimitetun liturgian yhteydessä sunnuntaina 2. joulukuuta.

Ennen liturgiaa Harry Fagerlund siunattiin alidiakoniksi. Hänet on siunattu lukiaksi heinäkuussa 2011.

Diakoni Harry Fagerlund palvelee Hangon pyhien apostolienvertaisten Vladimir Kiovalaisen ja Magdalan Marian kirkossa.

Diakoni Harry Fagerlund luki vihkimyksen jälkeen ensimmäisen ektanien eli sarjan rukousanomuksia. Vas. yliakoni Juha Lampinen.

TEKSTI: MIRO JÄRNEFELT
KUVA: HEIKKI KASKI

”Todellinen kauneus on ihmissilmien näkymättömissä.”

– Basileios Suuri

”Vapaaehtoisten rooli on tärkeä ja suuri.”

Marketta Haapsaari
sivu 24

Sähköinen palvelu helpottaa Raamattuun perehtymistä.

RAAMATTU TAKATASKUSSA

TEKSTI MIRVA BROLA JA SAARA KALLIO KUVA MIRVA BROLA

■ Tiesitkö, että voit lukea Raamattua helposti aina, kun sinulla vain on puhelin mukana? Kristinuskon pyhän kirjan löydät verkosta osoitteesta raamattu.fi. Palvelua ylläpitää Suomen Pipliaseura yhteistyössä evankelis-luterilaisen kirkon kanssa.

Raamattua voi lukea sähköisenä sekä nettiselaimen että erikseen ladattavan Piplia-sovelluksen avulla. Sovelluksen voi ladata App Storesta ja Play Kaupasta. Palvelut ovat maksuttomia eivätkä vaadi rekisteröitymistä.

Piplia-sovelluksen perusosien käyttö onnistuu ilman käyttäjätunnusta. Laajempi käyttö edellyttää ilmaista rekisteröitymistä. Raamatun suomen- ja ruotsinkieliset käännökset ovat kaikkien saatavilla, ja etusivulta voi selata Raamatun kääntämiseen liittyviä uutisia ja lukea päivän sanan.

Päivän sanasta voi halutessaan myös vastaanottaa muistutusviestin puhelimeen. Tämä on näppärä keino lisätä Raamatun tarkastelu osaksi omaa päiväryhtiä.

Sovelluksesta löytyy Piplia-lehdestä tuttuja raamattumietiskelyjä blogitekstimuodossa sekä raamattu.fi-palvelun kehitysblogi. Palvelusta saa tulevaisuudessa myös lukuohjelmia, mutta vielä testihetkellä ne eivät olleet saatavilla.

Nettiselaimella toimiva sivusto mahdollistaa hakutoiminnan tekstistä erilaisilla asiasanoilla. Pyhän kirjan luettavuuteen on kiinnitetty huomiota, ja tekstile voi valita eri kirjasinvaihtoehtoja ja -kokoja.

Palvelussa on käytettävissä useita eri raamatunkäännöksiä. Suomaksi Raamattua voi lukea esimerkiksi vuoden 1992 ja 1930-luvun käännöksinä. Ortodokseja ilahduttaa, että uudemman käännöksen yhteydessä on julkaistu vuoden 2007 hyväksytyt Vanhan testamentin apokryfikirjat.

Lisäksi sivustolla on venäjän- ja ruotsinkieliset raamatunkäännökset sekä kolme erilaista englanninkielistä käännöstä.

Kirjautumalla palveluun saa käyttöönsä lisää erilaisia toimintoja, kuten mahdollisuuden tehdä sähköisiä muistiinpanoja lukemastaan tekstistä. Kirjautuneille avautuu myös erilaista historiallista taustatietoa raamatunajan maailmasta: yhteiskunnasta tapoineen, Raamatun henkilöistä, maantieteellisistä alueista ja niin edelleen.

Sähköistä Raamattua voi suositella monille erilaisille käyttäjäryhmille, kuten vaikkapa koululaisille ja itseopiskelijoille. Helppokäyttöinen palvelu madaltaa kynnystä tarttua Raamattuun. Ehkäpä seuraavan luppohetken voisikin käyttää sosiaalisen median sijaan Jumalan sanan parissa?

Armolahjana suomentaminen

Suomentaja Kersti Juva tunnetaan etenkin J. R. R. Tolkienin tuotannon ja muiden englanninkielisten merkkiteosten kääntäjänä. Ortodoksinen usko on tärkeä osa hänen arkeaan.

TEKSTI SAARA KALLIO KUVA TEEMU PERHIÖ

Kersti Juva ottaa vastaan kotoaan Helsingin Katajanokalla. Katse kiinnittyy ulko-ovesta astuttaessa kauniiseen ikoniin vastapäisellä seinällä.

– Pyhä Anna, taivaallinen esirukoilijani, sanoo Juva ja vilkaisee ikonia lämpimästi.

Kersti Juva täytti tänä syksynä 70 vuotta ja takana on mittava, lähes 50 vuoden ura englanninkielisen kirjallisuuden suomentajana. Hän on tehnyt käännöksiä vuodesta 1972, jolloin työpöydälle mätkähti fantasia-romaanitrilogia *Taru sormusten herrasta*. Sitä ennen Juva oli ehtinyt innostua kääntämisestä kaunokirjallisuuden suomentamiskursseilla, joilta hän ei omien sanojensa mukaan lähtenyt kulumallakaan.

KUTSUMUS LÖYTYY VARHAIN

Kirjailija **Eila Pennasen** kursseilla Juvalle valkeni, että kääntäminen on hänen alansa. Hän ei ole koskaan tehnyt työkseen mitään muuta. Tolkienin romaani-trilogia oli Juvan ensimmäinen käännöstyö. Sitä edelsi keskustelu ravintola Kuparipannussa, jossa Pennanen tuskaili työpöydälleen päätyntä trilogiaa.

– Alun perin Eila Pennasen piti kääntää *Taru sormusten herrasta*, mutta hänellä ei ollut siihen aikaa. Se oli 70-luvun alkua, eikä kummallakaan ollut oikein käsitystä, millainen teos on kyseessä. Sanoin Eilalle, että tehdään niin, että minä käännän ja hän korjaa. Olin 23-vuotias. Eihän sen ikäistä pelota mikään.

Niinpä Juva käänsi ja Pennanen tarkisti käännökset. Trilogian kolmannen ja viimeisen osan, Kuninkaan paluun, Juva käänsi täysin itsenäisesti. Juvan kyvyt noteerattiin, ja Kuninkaan paluu toi muassa kääntämisen valtionpalkinnon. Hän on kiitollinen siitä, että löysi oman tehtävänsä ja kutsumuksensa jo varhain.

– Koen, että Jumalan lahja minulle on kääntäminen. Olisi väärin, jos en käyttäisi sitä lahjaa.

– Kaikki elämäkokemus on kotiinpäin, kun on kyse kirjallisuuden kääntämisestä, sanoo suomentaja Kersti Juva.

Kääntäjällä pitää Juvan mukaan olla ymmärtämisen ja sanomisen lahja. Hyvä käännös on taidetta ja vastaa elämyksellisesti alkutekstään. Kääntäjän on ymmärrettävä alkuteksti myös tunteiden tasolla, jotta voi välittää teoksen lukijakunnalle ja tulla iholle tekstin kanssa.

Suurin ongelma kääntäjän työssä on toimeentulo. Juva kertoo, että alalta jää ihmisiä jatkuvasti pois kiireen, epävarmuuden ja huonon palkkauksen takia. Vaarana onkin, että kääntämisestä tulee niin sanottu läpikulkuammatti ja käännösten taso laskee. Kääntämään opitaan ennen kaikkea kokemuksen kautta.

– Jotta pääsisi ollenkaan järkeville ansioille, työtä joutuu tekemään nopeammin kuin haluaisi. Silloin jälki ei ole niin hyvää kuin se voisi olla. Pääsin niin varhain käsiksi niin hyviin kirjoihin, että se on ollut minulle onnenkantamoinen. En myöskin olisi voinut kuvitellakaan tekeväni tällaista uraa ilman apurahoja.

SUOMEN KIELTÄ PITÄÄ VAALIA

Juva varjelee suomen kieltä, instrumenttiaan, tarkoin vierailta vaikutteilta. Englannissa vuosia asunut Juva on aina pitänyt tarkan huolen siitä, että viettää useita kuukausia Suomessa.

Suomen kielen vaaliminen on ollut työn kannalta välttämätöntä. Siksi hänen puolisonsa, liturgian tutkija ja kirkkohistorioitsija **Juliette Day**, joutui opettelemaan suomea. Nykyisin he asuvat pysyvästi Suomessa ja Day opettaa kirkkohistoriaa Helsingin yliopistolla teologisessa tiedekunnassa.

– Kun tulimme Suomeen, kaikki suomalaiset halusivat vimmatusti puhua englantia Julietten kanssa. Sääntönä oli, että puhumme vain suomea Julietten seurassa. Siitä on se seuraus, että hän osaa nyt hyvin suomea, sanoo Juva.

Suomen kielen lautakunta julkaisi hiljattain kannanoton, jossa se ilmaisi huo-

lensa suomen kielen asemasta ja tulevaisuudesta. Lautakunta pitää välttämättömänä, että valtiovalta ryhtyy toimiin kansallisen kielipoliittisen ohjelman laatimiseksi.

Juva on iloinen, että asia ylitti vihdoin uutiskynnyksen. Hänen mukaansa

suomalaisten tulisi olla ylpeitä omasta kielestään. Hän kummastelee esimerkiksi sitä, että suomalaiset opettavat suomalaisia suomalaisessa yliopistossa englannin kielellä.

– Opetus vieraalla kielellä ei voi olla yhtä hyvää kuin omalla äidinkielellä. On traagista, jos kansakunta

haluaa ottaa tällaisen tyhmennyskuurin. Olemme uskotelleet itsellemme, että suomi on jokin eksoottinen erikoisuus, jota ei tarvita maailmassa. On selvää, että meidän pitää osata myös englantia, mutta oman kielen korostamisessa on kyse monimuotoisuudesta. Kyse ei ole mistään typerästä suomi ensin -nationalismista, vaan siitä, että otetaan suomi mukaan.

HENGELLINEN KOTI TAPIOLASSA

Opiskelijaradikalismi vei Juvan mukaan 60-luvulla ja hän erosi kirkosta. Evankelisluterilaisessa kirkossa oli tuolloin trendinä omakohtaisen uskon vaatimus, ja Juva koki vaatimuksen luotaantyöntäväksi.

Myöhemmin tie vei takaisin kirkkoon. Kääntäjän lähipiiriin kuului ihmisiä, jotka olivat ortodokseja. Heidän kannoillaan Juva käveli liturgiaan. Ortodoksiseen kirkkoon hän liittyi Kotikirkossa Helsingissä vuonna 1995. Sitä ennen Juva oli ”laukannut liturgioissa” kahdeksan vuoden ajan.

– Liturgia on kuin suolakurkkuliemi. Kun siellä on tarpeeksi kauan, muuttuu itsekin suolakurkuksi. Siinä sitä sitten on. On ihanaa, että kukaan ei tule kysymään, olenko ottanut Jeesuksen sydämeeni. Liturgiassa saa vain olla yhdessä muiden ihmisten kanssa. Sinne ei tulla

”Liturgiassa saa vain olla.”

Kersti Juva

Suomentaja

Syntynyt 17.9.1948 Helsingissä,
asuu Helsingissä

Perhe: puoliso teologian tohtori
Juliette Day

Valtion kääntäjäpalkinto (1976, 1986 ja
1998), WSOY:n palkinto (1997),
kirjallisuuden Suomi-palkinto (1998),
Agricola-palkinto (1999), Suomen
Kulttuurirahaston palkinto (2006) ja Pro
Finlandia -mitali (2018).

Kirjoittaa kirjaa suomentamisesta.

ahdistumaan, vaan palvelemaan, kiittä-
mään ja ylistämään Jumalaa ja saamaan
synnit anteeksi.

Kersti Juvan isä oli yliopistomies ja
Suomen evankelisluterilaisen kirkon ark-
kipiispa **Mikko Juva**. Isä sai nähdä, kun
hänen tyttärensä liitettiin takaisin kirkon
jäsenyyteen.

– Isä oli Kotikirkossa mukana seura-
massa, kun minut liitettiin ortodoksiseen
kirkkoon. Sen jälkeen hän sanoi minulle
iloisena: ”Tervetuloa kotiin.” Hän koki
voimakkaasti, että olin palannut johon-
kin, mistä olin lähtenyt.

Haastattelupäivän aamuna Juva on käy-
nyt liturgiassa Espoon Tapiolassa Pyhit-
täjä Herman Alaskalaisen kirkossa. Se on
hänen hengellinen kotinsa. Juva haluaa
kokea olonsa turvalliseksi kirkossa, ja Ta-
piolaan hän on luonut turvallisen tilan it-
selleen. Hän tietää, että ihmiset Tapiolan
pyhäköyhteisössä suojelevat häntä.

Juva ei mielellään mene muualla orto-
doksiseen kirkkoon, koska ei halua joutua
tilanteeseen, jossa häntä tuijotetaan kuin
mörköä naispuolison tähden. Juva on ko-
kenut, miltä tuntuu kertoa perheestään ja
nähdä keskustelukumppanin olemuksen
jäykistyvän ja tämän tuijottavan silmät se-
lällään. Hän ei halua kokea sitä enää.

– Kirkossa pitäisi voida kokea Jumalan
rakkautta. Haluan olla avoin. En halua, et-
tä minulla on jokin salaisuus. Se, että mi-
nulla on naispuoliso, on perustavanlaa-
tuinen osa elämäni, olemustani ja iden-
titeettiäni. En voi olla tyystin puhumatta
perheestäni ihmisten seurassa.

Kersti Juva toivoo, että naiset olisivat paremmin näkyvillä ortodoksisessa kirkossa.
Naispyhät ovat Juvalle rakkaita.

Vuoden lähestyessä loppuaan ajatukset
alkavat kääntyä jouluihin. Juva ja Day viet-
tävät joulua useimmiten Englannissa su-
kulaisten ja ystävien kanssa. Jouluaaterioi-
ta on yleensä kaksi: suomalainen aattona
ja englantilainen joulupäivänä. Viime ai-
koina he ovat käyneet jouluna Pyhän An-
dreaan anglikaanisessa kirkossa Oxfordin
Headingtonissa.

– Se on kaunis keskiaikainen kirkko,
jonka kirkkoherra on hyvä ystävämme.
Julietteman on anglikaani.

NAISET NÄKYVIIN KIRKOSSA

Vähemmistöön kuulumisen on antanut
Juvalle arvokasta ymmärrystä yhteiskun-
nan rakenteista. Tietty ulkopuolisuuden
tunne antaa näkökulmaa, josta hän on kii-
tollinen. Hän sanoo olevansa kultusik-
ka suussa syntynyt ihminen, joten on hyvä,
että hän on jossakin asiassa ulkopuolinen
ja vähemmistön edustaja.

– Mitä lähempänä laita on, sen kirk-
kaammin näkyy yhteiskunta rakentei-
neen. Sieltä etuoikeuksien sumun keskel-
tä ei näe mitään. Ortodoksit ovat myös yk-
si vähemmistö. Ylipäänsä uskovaisuus ja
se, että käy kirkossa, on nykyään tavallaan
aika marginaalista, pohtii Juva.

Hänen mieleensä on jäänyt ekumeeni-
nen pyhiinvaellusmatka Roomaan lau-

peuden riemuvuonna. Vuosien tauon jäl-
keen vanhan Paavalin kirkon bysanttilai-
seksi kutsuttu pyhä ovi oli avoinna.

Mukana ollut katolinen pappi piti pit-
kän puheen oven edessä. Hän kertoi, että
kyseessä ei ole mikään tahansa ovi ja pyysi
pyhiinvaeltajia ajattelemaan sitä, kun he
astuvat ovesta. Juva meni sisään ja katsoi
ympärilleen. Seinillä oli miesten kuvia ja
miehet lauloivat. Joka puolella oli lähes
pelkästään miehiä.

– Purskahdin itkuun. Mitä minä teen
täällä? Naisena kirkossa. Mutta kirkko ei
ole sellainen paikka, josta noin vain häi-
vytään, vaan se on kuin avioliitto. Sitou-
tuminen on suurta. Silti on asioita, jotka
hiertävät todella kovaa.

Vaikka kirkossa on asioita, jotka han-
kaavat sirpaleena sielussa, on usko Juvalle
rakas ja tärkeä asia. Kirkon tehtävä on
seistä paikallaan ja kutsua ihmisiä palve-
lemaan Jumalaa yhteisessä liturgiassa.

– Kirkko antaa evääksi sanan ja sakra-
mentin voiman, jonka avulla voi lähteä
eteenpäin toteuttamaan rakkauden käs-
kyjä. ●

Kersti Juva vieraillee Helsingin ortodoksisen
seurakunnan kirjallisuuspiirissä lauantaina
19.1.2019 klo 11–13. Teemana on ”Käännös-
kirjallisuus on kotimaista kirjallisuutta.”

Mannerheim seurueineen vierailulla Valamossa 1932.

Mannerheim ja ortodoksisuus

Marsalkka Mannerheimin polku ortodoksisuuden ymmärtämiseen alkoi tsaarin armeijasta.
Miten uskonto näkyi hänen elämässään?

TEKSTI SEPPO SIMOLA KUVAT MANNERHEIM-MUSEON KUVA-ARKISTO

Carl Gustaf Emil Mannerheim (1867–1951) palveli kolme vuosikymmentä keisarillisen Venäjän armeijassa. Silloin hän tutustui ortodoksisuuteen ja ennen muuta oppi ymmärtämään sitä. Mannerheimin kotitausta oli luterilainen. Isiltä perittyyn uskoon hän viittaa myös vuonna 1951 julkaistuissa muistelmissaan.

Nikolajevin ratsuväkikoulussa oppiaineisiin kuului ortodoksinen uskonto, ja Chevalier-kaartissa Mannerheim kohtasi ortodoksisuuden osana palvelusta. Vala-kaartissa kuitenkin vannottiin uskonnokunnittain eikä ketään pakotettu orto-

doksisuuteen. Mannerheim vannoi valansa luterilaisten joukossa.

Chevalierkaartilaisuuden perintöä Mannerheim vaali läpi elämänsä ja piti yhteyttä entisiin asetovereihinsa. Chevalier-kaartin upseereilta hän sai kaulassaan kannettavan Kristus-ikonin Venäjän–Japanin-sodassa vuonna 1904.

Vuosina 1939–1944 Mannerheim sotilaineen taisteli kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta. Mutta mikä oli se uskonto? Koska vihollisvaltio oli ateistinen, voidaan ajatella, että taisteltiin ylipäänsä oikeudesta uskontoon. Olihan suomalais-ten riveissä ainakin luterilaisia, ortodok-

seja, katolilaisia, juutalaisia ja islaminuskoisia, jotka kaikki taistelivat oikeudestaan omaan uskoonsa.

Uskonnon puolesta taistelu ei ollut mitään uskontokuntaa vastaan, mutta antautuminen olisi todennäköisesti merkinnyt uskonvainoja kirkkokuntaan katsomatta.

AVIOLIITTOON KAHELLE KAAVALLA

Pitkä kokemus ortodoksisesta elämänpäästä sai Mannerheimin omaksumaan ortodoksisen kirkon sanontatapoja, joita hän käytti esimerkiksi kirjeissään. Hänen kerrotaan viehättyneen ortodoksisen kirkko-

Anastasia Mannerheim (o.s. Arapova) kuvattuna Pietarissa avioliiton alkuvuosina 1890-luvulla.

jen kauneudesta, jumalanpalvelusten juh-lavuudesta ja herkstä tunnelmasta.

Mannerheim vihittiin avioliittoon vuonna 1892 **Anastasia Arapovan** (1872–1936) kanssa Pyhien Sakariaan ja Elisabetin ortodoksisessa kirkossa. Pari vihittiin tämän jälkeen myös luterilaisen kaa-van mukaan salaneuvos **Ivan Zvegintse-vin** talossa.

Avioliitto luterilaisen Mannerheimin ja ortodoksisen Arapovan välillä ei ollut itsestäänselvyys, vaan vaimon suku antoi luvan avioliittoon vasta pienen epäröin-nin jälkeen. Vihkikirkkoa ei enää ole,

koska se tuhottiin osana Stalinin uskon-toihin kohdistamaa vainoa.

Anastasia otti vuonna 1903 tyttäret **Anastasien** (1893–1978) ja **Sophien** (1895–1963) mukaansa ulkomaille. Lapset kävivät koulua katolisissa sisäoppi-laitoksissa Ranskassa ja saivat ranska-lais-englantilaisen kasvatuksen. Vuonna 1913 molemmat lapset palasivat Suomeen sukulaisten luo äidin jatkaessa elämäänsä ulkomailla.

Anastasia-tytär kääntyi roomalaiska-tolisuuteen ja hakeutui Englannissa en-simmäisen maailmansodan aikana kar-meliittaluostariin. Hän luopui kuitenkin luostarielämästä 1930-luvulla. Sophie eli elämänsä äitinsä suvun perinteiden mu-kaan ortodoksisessa uskossa.

ENTISEN VAIMON KUOLEMA HERKISTI

Avioliitto jäi käytännössä lyhyeksi ja päät-tyi virallisestikin vuonna 1919 kumman-kin puolison elettyä jo pitkään omaa elä-määnsä. Entiset puoliset sopivat kirjeit-se välinsä 1920-luvulla ja Mannerheim alkoi maksaa pienehköä elatusapua entiselle vaimolleen.

Entiset puoliset tapasivat toisensa syk-syllä 1936 Pariisissa. Edellisestä tapaami-sesta oli kulunut jo 34 vuotta. Anastasia-la oli ollut vakavia terveyshuolia, ja Man-nerheim alkoi tuolloin pohdiskella oman-

*”Olen
sanoinkuvaamattoman
kiitollinen
kaitselmukselle.”*

kin elämänsä rajallisuutta. Tapaamisessa sovittiin menneet ristiriidat.

Anastasia eli tapaamisen jälkeen enää muutaman kuukauden ja viimeisessä kir-jeessään hän ilmaisi entiselle puolisolleen kiitollisuutensa sovinnon syntymisestä. Mannerheim koki samoin ja ilmaisi sen kirjeessään sisarelleen **Evalle**: ”Olen sa-noinkuvaamattoman kiitollinen kaitsel-mukselle että niin monta katkeraa hetkeä ja muistoa voitiin hävittää mielestä”.

Suruviesti tavoitti Mannerheimin metsästysmatkalla Intiassa vuoden 1937 alussa. Palattuaan Helsinkiin hän meni Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon, jossa pyysi pappia toimittamaan muistopalve-luksen entiselle vaimolleen. Vanhan or-todoksisen tavan mukaan Mannerheim polvistui rukoilemaan entisen vaimonsa sielun puolesta.

Mannerheimin komentaman Hänen Majesteettinsa Keisarin Henkikaartin ulaanirykmentin paraatikatselemus, jossa ortodoksipapisto siunaa sotilaita. Kuva liittyy todennäköisesti Romanov-suvun vallassaolon 300-vuotisjuhlallisuuksiin Varsovassa 1913.

USKONNOLLINEN KIISTA

ITÄ-KARJALASSA

Monistakin marsalkan toimista saattoi päätellä, että hän kunnioitti ortodoksista uskoa ja ymmärsi sitä syvällisesti. Mannerheim vieraili seurueineen vuonna 1932 Valamossa ja vuonna 1934 Konevitsassa. Molemmissa luostareissa hän halusi syyttää tuohuksen Jumalanäidin ikonin eteen yksin omassa rauhassaan.

Ortodoksisen uskonelämän ymmärtämisen konkreettinen esimerkki oli kastekiistan ratkaisu jatkosodan syksyllä 1941, jolloin suomalaisjoukot etenivät Itä-Karjalaan kohdaten ortodoksisuuden. Tavallisten rintamasotilaiden ohella myös sotilaspapeille oli epäselvää, miten Itä-Karjalan ortodoksiseen väestöön tulisi suhtautua. Jyrkimmät kannat puhuivat jopa pakkokäännättämisen puolesta.

Koska pappeja ei bolsevikihallinnon aikana ollut, väestö käytti mielellään pappien palveluksia, nyt kun heitä kotiseudulle saapui. Ylivoimaisesti suurin osa sotilaspapeista oli luterilaisia, mutta he tietysti asettautuivat kansan käytettäväksi, kuten papin velvollisuuksiin kuuluu.

Luterilaisten ja ortodoksisten pappien välille syntyi eräänlainen kastekilpailu, joka johti kastekiistaan ja lopulta tilanteen rauhoittamiseksi kastekieltoon 9.9.1941. Sen jälkeen sotilaspapit eivät toistaiseksi saaneet kastaa siviilejä. Kiistaa oli yritetty ratkaista tunnuksettomalla yleiskristillisyydellä kastamalla ihmisiä ylipäänsä kristityiksi, mutta tämä idea ei toiminut.

MANNERHEIM KIISTAN

RATKAISIJANA

Uskonnollisiin ongelmiin pyrittiin löytämään kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu. Kastekielto voitiin perua jo 30.10.1941, kun ensin kiihko laski. Mannerheim antoi lopulta 28.4.1942 käskyn uskonnollisten olojen järjestelystä Itä-Karjalassa. Käskyn mukaan asukkaat saivat itse ilmoittaa, mihin uskontokuntaan he haluavat kuulua.

Suuri enemmistö ilmoittautui tietysti ortodokseiksi. Moni jätti ilmoituksen antamatta, ja heidät tulkittiin uskonnottomiksi. Luterilaisiksi ilmoittautui selvä vähemmistö. Kysely koski lähinnä suomensukuista osaa väestöstä (noin 45 000

Mannerheim teki vierailun Konevitsaan 1934 tarkastaessaan Laatokan rannikkopuolustusta.

henkeä), mutta venäläistaustaisistakin yli 5 000 ilmoittautui ortodokseiksi.

VIIMEISELLE MATKALLE RISTI SYDÄMELLÄ

Mannerheim vietti viimeiset vuotensa pääosin Valmontin klinikalla Montreux'ssä Sveitsissä. Veveyssä, muutamia kilometrejä Montreux'n keskustasta luoteeseen, oli – ja on edelleenkin – ortodoksinen kirkko, jossa marsalkan kerrotaan käyneen aika ajoin jumalanpalveluksessa.

Mannerheimin ortodoksisuutta kohtaan osoittama kiinnostus lienee ollut merkki uskonnollisesta etsinnästä. Suvaitsevaisuus ja avarakatseisuus leimaavat Mannerheimin suhdetta uskontoon. Kummilapsiakin hänellä oli tiettävästi ainakin 17 ja he edustivat useampaa uskontokuntaa.

Kenraali **Erik Heinrichs** on kirjassaan Mannerheim Suomen kohtaloissa siteerannut marsalkkaa tämän pohtiessa kuolemanjälkeistä elämää vuonna 1950: ”On vaikea käsittää, että kaiken on loputtava, kerta kaikkiaan loputtava – eikä jatkoa ole. Mutta vaikeaa on myös käsittää, mis-

sä muodossa jatko olisi mahdollinen.”

Kun vanhan sotilaan maallisen vaeluksen aika oli täyttynyt, hänet haudattiin virkapuvussaan taistelutovereidensa keskelle Hietaniemeen. Mukaan tuli myös hänen kultainen ristinsä, joka oli vanhan ortodoksisen tavan mukaan sydämen puolella. ●

Kirjoittaja on historiaan erikoistunut vapaa kirjoittaja.

Mannerheim-museossa Helsingissä jatkuu kevääseen 2019 asti teemanäyttely Risti ja ikoni, jonka aiheena on Mannerheim ja uskonnot.

Lähteitä:

Ville Jalovaara: **Myrskyä ja mystiikkaa – Suomen tasavallan presidentit ja kirkko** (2018)
Tarja Lappalainen: **Se oli yhtä tulihelvettiä – talvi- ja jatkosodan kasvot** (2016)
Henrik Meinander (suom. Kari Koski): **Gustaf Mannerheim – Aristokraatti sarkatakissa** (2017)
Rainer Palmunen (vastaava toimittaja): **Mannerheim – Tuttu ja tuntematon** (1997)
www.mannerheim.fi

Koulun uskonnonopetus on edelleen tärkeä voimavara

Perusopetuksen ja lukion uskonnonopetusta määrittelevät monet lait ja säädökset. Eduskunta päättää oppituntien määrän, ja Opetushallitus laatii opetussuunnitelman perusteet. Kuntakohtaisesti voidaan tehdä paikallisia lisäyksiä opetussuunnitelmaan, mutta perusteista ei saa poiketa. Siinä ovat kouluopetuksen reunaehdot.

Koulun katsomusopetus muuttui uskonnonvapauslain myötä vuonna 2003. Tuolloin koulun uskonnon opetus määriteltiin termillä ”oppilaan oman uskonnon opetus”. Opetus ei ole enää tunnustuksellista, eikä rukoileminen ole pakollista kuten omassa lapsuudessani. Silti koulussa opetellaan ristinmerkin teko, tutustutaan rukouksiin ja oppitunnilla on ikoneja. Se on ortodoksisista tapakulttuuria. Ortodoksinen pedagogiikka on elämyksellistä, ei pelkkää teoriaa. Oman uskonnon opetuksen malli on todettu käyttökelpoiseksi muuallakin Euroopassa, muun muassa Belgiassa ja Itävallassa.

Eräissä kouluissa, muun muassa Helsingissä ja Turussa, on laitettu kaikki uskonnot ja uskonnottomat samaan ryhmään ja opetus on toteutettu niin sanottuna yhteisenä katsomuksena. Opetushallitus ei ole myöntänyt yhdellekään näistä kouluista kokeilulupaa, eli koulut toimivat lainrajoja omavaltaisesti venyttäen.

Tiedän, etteivät vähemmistöuskonnot eivätkä uskonnottomat halua yhteistä opetusta, vaikka se toteutettaisiin laillisesti ja eduskunnan siunauksella. Uskonto-oppiaine muuttuisi tuolloin vain historiaa tai yhteiskuntaoppia muistuttavaksi tietoaoneeksi. Uskonnotta jäisi pois lapsen identiteettiä kehittävä ja rakentava aines sekä oma kulttuuri. Niin sanottuun yhteisen opetuksen malliin liittyy paljon ongelmia: kuka opettaa ja kuka määrittelee opetuksen sisällöt? Tämä on yhdenvertaisuus- ja työmarkkinakysymys. Uskonnottomilla on omat pelkonsa.

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen on todennut kolumnissaan, kuinka tarvitsemme uskontojen lukutaitoa: ”Parhaimmillaan oman uskonnon opetus voi ehkäistä ääriajattelua, vahvistaa tervettä identiteettiä ja lisätä ymmärrystä muista uskonnoista” (Maan suola, 1.11.2018). Nämä ovat asioita, joita koulukaan ei pitäisi sivuuttaa sillä, etteivät opetusjärjestelyt ole rehtoreille mieleisiä.

Opettajat kohtaavat enemmän seurakuntalaisia kuin papisto. Siksi seurakunnat tukevat koulun uskonnonopetusta muun muassa matkakorvauksin. Kirkon keskushallinnossa on varattu rahaa uskonnonopetuksen avustamiseen. Koulun uskonnonopettaja on joillakin paikkakunnilla ainoa ”ortodoksisen kirkon”

edustaja lapselle. Uskonnonopettaja kohtaa myös ne lapset, jotka osallistuvat opetukseen kulttuuritaustan vuoksi, vaikka eivät ole virallisesti kirkon jäseniä.

Katsomusopetuksen tulevaisuuden määrittelee eduskunta, eivät yksittäiset rehtorit. Joka kevät joku poliitikko esittää joitakin muutoksia katsomusopetukseen. Se on yhtä varmaa kuin kevään tulo. On mahdollista, että uskonnottomille tarkoitettu elämäntietä avataan kaikille. Se tarkoittaisi, että opetukseen voisivat ilmoittautua niin evankelisluterilaiset kuin ortodoksitkin. Tähän haasteeseen vastaamme laadukkaalla oman uskonnon opetuksella. Pätevät opettajat ovat arvokas voimavara.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 2016. Uusi lukiolaki puolestaan vahvistettiin kesäkuussa 2018. Sen mukaan uskonnon pakollisten ja syventävien kurssien määrä pysyy ennallaan. Tulevaisuudessa lukion kurssit lasketaan opintopisteinä. Jokainen suoritettu kurssi tuottaa opiskelijalle kaksi opintopistettä.

Uskonnon syventävien kurssien saaminen kouluun on ollut ongelmallista osallistujapulan vuoksi. On oletettavaa, että into uskonnon syventävien kurssien suorittamiseen lisääntyy, koska se tuottaa pisteitä jatko-opintoihin. Vähemmistöt voivat suorittaa syventäviä uskonnon kursseja yhdessä enemmistön kanssa. Suunnitteilla on tarjota ortodoksisia syventäviä kursseja verkko-opintoina, jotta kurssien suorittaminen on mahdollista kaikkialla Suomessa.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskus on luvannut, että katsomusopetuksesta tehdään arviointi vuonna 2023. Lähivuosina tarkastellaan myös katsomusopetuksen yhdenvertaisuuden toteutumista.

SIRPA OKULOV
Kirjoittaja on kirkkopalvelujen koordinaattori Ortodoksisen kirkon palvelukeskuksessa.

Ikonien maalaaminen opettaa kärsivällisyyttä.

Amatööri ikonimaalauskurssilla

Miltä tuntuu aloittaa ikonimaalaus alkeista vailla maalaritaustaa?
Ortodoksviestin toimitussihteeri otti asiasta selvää ja piti ikonimaalauskurssista
päiväkirjaa yli vuoden ajan.

TEKSTI JA KUVAT SAARA KALLIO

SYYSKUU 2017

Ikonimaalausryhmän syksyn ensimmäinen kokoontuminen on koittanut ja olen kauhuissani. Suurin osa ryhmäläisistä on useita vuosia maalanneita, ja minä olen piirtänyt viimeksi viisitoista vuotta sitten lukion pakollisilla kuvaamataidon kurs-

seilla. Temperaväreillä maalaamista en ole kokeillut koskaan. Miksi sitten lähdin mukaan ikonimaalauskurssille? Kyse on haaveesta, jota olen salaa hiljaisuudessa vaalinut vuosia.

Ikonimaalauksessa viehättää vuosisa-tainen traditio tarkkoine sääntöineen,

joiden puitteissa luovuus löytää oman tansa ilmaista itseään. Tuntuu hurjalta päästä osaksi ikivanhaa ikonimaalustraditiota omalla tekemisellään. Se vetää mielen nöyräksi.

Jokaisen maalattavan ikonin mallina on jokin aiemmin tehty ikoni, joka liit-

Ensimmäisinä pohjaväriin saavat kasvat, liina ja tausta. Oikeaa tummansinisen sävyä saa etsiä pitkään ja hartaasti.

tyy kirkon traditioon. Valitsen ensimmäiseksi ikoniaiheeksi Käsittätehdyin Kristuksen. Valinta on nopea, sillä arvelen sen olevan ensikertalaiselle helppo aihe. Tarvitsehan minun maalata vain kasvat, eikä koko vartaloa. Koen valinnan luontevaksi myös siksi, koska Käsittätehty Kristus on ensimmäinen ikoni ja kaikkien ikonien esikuva. Se on ikoni, jonka Kristus valmisti itse.

Kirkon perinteen mukaan Kristus pesi kasvosensa ja Hänen jumalalliset kasvonjäлкensä piirtyivät liinaan. Pellavaliinaan kopioitunut Kristuksen kasvokuva lahjoitettiin Edessan kuninkaalle Abgarille, jotta tämä paranisi sairaudestaan. Ortodoksinen kirkko viettää ikonin kunniaksi muistopäivää 16. elokuuta.

Tiedän, että ikonimaalauksen taitoa ei opita hetkessä. Opettelu vie vuosia ja valmiiksi ikonimaalari voi tulla tuskin koskaan. Se on lohdullinen ajatus. Elämään kuuluu, että opettelemme hyväksymään keskeneräisyyden itsessämme ja muissa.

Me jääme kaikki aina tavalla tai toisella keskeneräisiksi.

Saman työn ääressä uurastetaan tunteita kuukausikaupalla. Ajatus ilahduttaa nykymaailman kiireessä. Ikonimaalaus opettaa läsnäolon taitoa. Ikivanha rukouselämää ravitseva harrastus on siis trendikkyiden ytimessä, sillä naistenlehdet tuntuvat pullistelevan neuvoja ja artikkeleita elämän hidastamiseen liittyen.

LOKAKUU 2017

Saan ikonimaalaustarvikkeet ja hypistelen niitä kiinnostuneena. Siveltimiä on useampaa eri kokoa ja väreillä on ihania ja mielikuvitusta kutkuttavia nimiä. Azurinsininen! Bööminvihreä! Kadmiumpunainen tosin ei kuulosta järin romanttiselta nimeltä, mutta herättää myrkyllisyydellä kunnioitusta. Näillä väreillä ei parane huiskia huolettomasti ympäriinsä.

Alan piirtää ikonilaudalle Kristuksen kuvaa kuultopaperin läpi. Odotan kauhulla hetkeä, jolloin pitää tarttua sivelti-

meen. Jotta voi maalata temperavärein, pitää ensin valmistaa maalausemulsio. Värien sideaineena käytetään munankeltuaista. Sana tempera tulee latinan kielen sanasta temperare, sekoittaa.

Opettaja Ulla Tschurbanoff valmistaa emulsion munankeltuaisesta ja tilkasta 11-prosenttista valkoviiniä. Vaikuttaa mystiseltä alkemialta näin vasta-alkajan silmin. Värien sekoittamista varten olen osannut keraamisen etanapannun. Pannu soveltuu juuri parhultaisesti väripaletiksi ja on helppo pestä. Kun kerron pannusta ikonimaalaukseen vihkiytymättömille ystäville, he naureskelevat avoimesti. Ikonimaalaritoverini sen sijaan nyökyttelevät hyväksyvästi hankinnalleni.

Maalaus etenee pienin siveltimenveidoin. Ensimmäisenä ikoniin lisätään pohjavärit. Väriä täytyy sivellä useampi kerros ja kerrosten pitää antaa välillä kuivua, jotta lopputulos on tasainen ja kuultava. Aloitan maalaamisen Kristuksen liinasta, jonka väriksi olen valinnut vaaleansinisen. Alkuvaikutelma väristä on jopa äitellä, mutta vaikutelma tasaantuu, kun valitsen liinan taustan väriksi tummansinisen. Sopiva sävy löytyy lisäämällä ultramariininsiniseen ripaus viridiaaninvihreää. Ikonissa oma luovuus näkyy muun muassa värien valinnassa. Huomaan nauttivani hitaasta työskentelystä. Kiire unohtuu, eivätkä ajatukset harhaile. Autuasta.

MARRASKUU 2017

Varon kantamasta ikonitarvikekassia oikeassa kädessäni. Painavan laukun kanniskelu rasittaa kättä, ja silloin on vaikeampaa maalata vakaasti. Kahvi on joilla-

"Ikonimaalaus on elämäntapa. Se jatkaa työtään maalarissa silloinkin, kun käsi ei pitele sivellintä."

Ikonimaalausryhmässä tunnelma on levollinen.

kin tyystin pannassa ennen maalaamista. Kuulen opettajalta, että Suomessa vaikuttanut taitava ikonimaalari **Petros Sasaki** varoi tarkoin nauttimasta kahvia ennen maalaustyöhön ryhtymistä.

Vaikka ikoneja maalataan hiljaisessa ja keskittyneessä rukouksen hengessä, on maalaaminen yllätyksekseni myös hyvin yhteisöllistä puuhaa. Tunnelma ikonimaalausryhmässämme on lämmin ja levollinen. Jokaisella kerralla pidämme tauon maalaamisesta, juomme kahvit ja rupattelemme saman pöydän ääressä.

TAMMIKUU 2018

On tärkeää muistaa ikonimaalauksen hengellinen ulottuvuus. Maalarilla pitää olla halua rukoiluun, hengelliseen elämään ja sen kehittämiseen. Muuten jottain olennaista jää uupumaan. Kyse ei voi olla vain tavasta yrittää suitsia oman elämän kiire. Ikonimaalaamiseen liittyy erottamattomasti hengellisyys. Ikonin tärkein tehtävä on välittää Raamatun sanomaa. Mieleen tulevat kirkkoisä Basileios Suuren sanat: ”Mitä sana ilmoittaa korvalle, sen maalaus näyttää vaieten kuvana.”

Maalatesa olo on joskus rauhaton ja ajatukset poukkoilevat. Se ei ole peruste heittää sivellintä nurkkaan. Vähitellen

hengitys tasaantuu ja pulssi rauhoittuu, kun ajatukset palauttaa maalattavaan aiheeseen. Olo kirkastuu. On annettava itselleen aikaa. Rauha, nöyryys ja lempeys leviävät olemukseen vähitellen maalamisen myötä.

Muistan ikonimaalari **Liisa Tynkky-sen** sanat. Hänen mukaansa raja näkyvän ja näkymättömän välillä on lähes olematon, jos työtä lähestyy puhtain ja avoimin mielin. Helpommin sanottu kuin tehty, mutta silloin, kun työtä onnistuu lähestymään tyynessä mielentilassa, tuntuu siltä kuin Jumala olisi lähellä. Kelttiläisessä kristillisyydessä puhutaan ohuista paikoista. Ikonin maalaaminen tuntuu ajoittain sellaiselta paikalta.

HELMIKUU 2018

Ensimmäistä kertaa koittaa se hetki maalatesa, kun toivon, että ikoni valmistuisi nopeammin. Mielestäni olen jo tarpeeksi kauan nysvännyt saman aiheen parissa. Melkein välittömästi kadun ajatuksiani. Ikoni opettaa tekijäänsä. Ei ole asiansanella, kuinka nopeasti työ edistyy.

Helmikuuhun mahtuu dramaattisia hetkiä. Olen lähdössä ikonimaalautunnille ja kuulen epäilyttävää rapinaa. Näen kauhukseni kissani ikonitarvikekassin sisällä. Lähempi tarkastelu osoittaa, että

suojaliinasta huolimatta kissa on ehtinyt naarmuttaa ikonin pintaa juuri Kristuksen kasvojen kohdalta!

Enpä olisi osannut aavistaa, että ikoni olisi näin pian konservoinnin tarpeessa. Maalautunnilla opettaja lohduttaa, ettei hätä ole tämän näköinen ja tuho on korjattavissa. Näen tilanteesta syvää vertauskuvallisuutta. Elämästä ei kukaan selviä naarmuitta, ei edes ja etenään Kristus. Nyt naarmu on piilossa maalin alla ja siitä on tullut osa ikonin tarinaa. Tulee mieleen, että ihmistenkään pahimmat arvet eivät usein ole näkyviä vaan kätkössä. Mietityttää, mitä vaiheita ikonilla maataakaan vielä olla edessään.

MAALISKUU 2018

Herään yöllä hätkähtäen painajaisunesta. Unessa kissa raapii ikonia. Ei kannata luulla, että ikonimaalaus olisi pelkästään rentouttava harrastus. Maalarin elämä hän onkin täynnä sydämentykytystä. Oikeastaan tuntuu oudolta käyttää ikonimaalauksesta sanaa harrastus, sillä kyseessä on paljon enemmän. Ikonimaalaus on elämäntapa. Se jatkaa työtään maalarissa silloinkin, kun käsi ei pitele sivelintä. Ikonimaalaus kirkastaa hienovärisesti ajatukset kohti Kristusta, kohti näkymätöntä.

Kuukausien kuivumisjakson aikana ikoni on vahingoittunut ja Kristuksen kasvoissa on naarmuja.

HUHTIKUU 2018

Vihdoin ikonin maalausvaihe on valmis. Enää puuttuu vain olifointi eli suojakäsittely pellavaöljyvernissalla, ja ikonin siunaus kirkossa. Öljyn levittämisen jälkeen ikonin kuvapinta saa lopullisen valonsa ja syvyytensä. Joudun kuitenkin vielä odottamaan useamman kuukauden värien kuivumista, ennen kuin vernissan voi levittää.

En tiedä vielä, minkä ikonin aion maalata seuraavaksi. Luotan siihen, että aihe valitsee aikanaan maalarin.

LOKAKUU 2018

En pääsekään vielä käsittelemään pellavaöljyllä ikonia. Kuukausien kuivumisjakson aikana ikoni on vaurioitunut. Kristuksen kasvoihin on tullut rumia naarmuja. En tiedä, onko asialla jälleen kissa vai kenties jokin tuholaishyönteinen. Tur-

Ikonivandaali.

Valmis käsittätehty Kristus -ikoni.

hauttaa ja raivostuttaa. Ikoni oli suojalinaan käärittynä suljetussa kaapissa ja silti siinä on vaurioita.

Erikoista on, että vain kasvoissa on naarmuja. Viimeksi kissani raapiessa ikonin kynsi osui juuri Kristuksen kasvoihin. Tuntuu omituiselta. Miksi juuri kasvojen pitää jatkuvasti kärsiä vaurioita? Niiden työstäminen on ollut työläintä ja vaikeinta koko ikonissa.

Saan vauriot korjattua ja naarmut peitettyä. Jos ikonissa ei tietäisi olevan naarmuja, niitä ei huomaisi ikonista. Helpotuksen huokaus! Päätämme opettajan kanssa pikaolifoida ikonin, koska öljykäsittely suojaa ikonin pintaa. Kuivattelen uudelleenmaalattuja kohtia hiustenkuivaajalla, jotta pääsen lisäämään öljyä. Levitän öljyn sormin ikonin pintaan. Pyyhin öljyn käsistäni paperipyyhkeisiin, jotka kastelen huolellisesti vedellä. Pellavaöljy on itsesytyvää, joten öljyamisessä käytettyjä riepuja ja paperipyyhkeitä ei voi viskoa minne tahansa. Jätän ikonin kuivumaan seurakuntatalolle.

"Ikonia ei koskaan signeerata."

Viikon kuluttua ikonin öljypinta on kuivunut ja voin viedä ikonin seuraavana sunnuntaina liturgiaan siunattavaksi. Perinteisesti ikonit viedään kirkkoon siunattavaksi yleensä Ortodoksisuuden sunnuntaina, mutta en malta odottaa siihen asti. Haluan antaa ikonin joululahjaksi vanhemmilleni.

Ikonia ei koskaan signeerata. Ajatus ilahduttaa. Maalari ei ole keskiössä, vaan ikoneja maalataan ennen kaikkea Jumalan kunniaksi. ●

Filantropia tukee luostareiden rakentamista Keniassa. Kuva rakennustyömaalta kivijalan muuraamisesta.

Aika rakentaa luostareita

Suomalainen avustusjärjestö Filantropia tukee Kenian ortodokseja luostarilaitoksen synnyttämisessä.

TEKSTI JA KUVAT MINNA RASKU

Kenian ortodoksisessa kirkossa eletään uuden ajan kynnyksellä. Kirkon kivijalkaa vahvistetaan konkreettisesti ulkopuolelta betonimyllyjen kolistessa vanhojen rakennusten pihailla. Sama muutos on tapahtumassa myös sisäpuolella, mikä näkyy kaipuuna rakentaa luostareita kaikkiin hiippakuntiin.

Maassa on ollut vuosikymmenten aikana erilaisia yrityksiä luostarilaitoksen synnyttämiselle, mutta syystä tai toisesta aika ei ole ollut valmis. Muutamia kenialaisia nunnia ja munkkeja elää Kyproksella ja Kreikassa eri luostareissa. Varovaisia keskustelujakin heidän paluustaan kotiin on käyty viime vuosina, mutta sitä ennen tarvittaisiin paikka jonne palata.

LUOSTARI KIRKON YMPÄRILLÄ

Puolitoista vuotta sitten Kisumun ja Länsi-Kenian piispa Athanasius toivotti pienen ryhmän kreetalaisia nunnia tervetulleeksi rakentamaan ensimmäistä nunnaluostaria Keniaan. Kreetalaisesta emäluostarista käsin on perustettu nunnaluostareita myös Etelä-Afrikkaan ja Tansaniaan.

Luostari perustettiin tilapäisesti hiippakunnalle kuuluvan klinikan viereiseen rakennukseen. Samassa pihapiirissä on myös pyhän Markuksen kirkko ja aidan takana yläkoulu. Ajatuksena oli, että luostari rakennettaisiin Nandin vuoristossa olevalle tontille, jonka Aleksandrian patriarkka **Theodoros II** oli siunannut tarpeitensa varten jo vuosia aiemmin.

Drift Valleyn reunalla olevalta vuorelta maisema avautuu aina Victorianjärvelle saakka. Lähellä oleva vesiputous humisee taustalla luvaten puhdasta vettä ohikulkijoille.

Matkan varrella suunnitelma on kuitenkin muuttunut. Vuorelle rakennettava luostari tulisi liian kalliiksi. Ensin tarvittaisiin tie ja jyrkät aita portteineen, ennen kuin luostaria olisi turvallista edes rakentaa. Alueella on levotonta ja keskeillä sijaitseva turvapaikka saattaisi olla liian suuri houkutin keskenään kahakoiville ryhmille.

Tilapäiseksi aiottu majapaikasta on ajan myötä tullut pysyvä pyhän Kleopatran luostari. Kirkko on kaunistunut ja nunnat pitävät huolta päivittäisistä palveluksista.

Arkkimandriitta John Wanguru. Isä John uskoo uuteen luostariin riittävän asukkaita sen valmistuttua.

Ikonisilta-hankkeen aikana Valamon konservointilaitoksen johtaja Antti Narmala vieraili pyhän Kleopatran luostarissa Kisumun hiippakunnassa. Myös nunnat maalaavat ikoneja, joten eri menetelmistä riitti keskusteltavaa.

Arkenakin taalanto-lautojen soitto kutsuu kirkkoon jo kolmen aikaan pimeään laskeuduttua ja illansuussa pidetään ehto-opalvelus.

Palveluksia on enemmän silloin, kun luostarin rippi-isä **Apostolos** on paikalla. Suurin puute on keljoista, sillä nunna-luostariin olisi tulijoita. Kysyjille on vastattava, että vielä ei valitettavasti mahdu. Rippi-isäkin on rakentanut itselleen pienen huoneen kirkon nurkkaan.

Paikalliset ovat löytäneet luostarin, vaikka hiljaisten ja mustapukuisten nunnien elämä herättääkin kummastusta. Yksi kylän naisista käy kysymässä apua. Swahilin kieli soljuu sisaren vastaillessa kysymykseen. Nainen saa pavunsiemeniä viemisiksi kotiin.

Vanhempi kirkossa käyvä mies kertoo, että hänen tyttärensä on nimenmynt kolme mustahöyhenistä kananpoikaansa nunnien mukaan.

”KYLLÄ HEITÄ SITTEEN TULEE”

Nyerin ja Mount Kenian hiippakunnassa piispa **Neofitos** on lähtenyt ratkaisemaan asiaa toisella tavalla. Äskettäin hiippakunnan tontilla siunattiin uuden nunna-luostarin rakennustöiden aloitus. Ame-

rikkalainen äiti **Johanna** kävi viime vuonna lähetysmatkalla Keniassa ja haluaisi palata uudelleen. Varoja uuden luostarin rakentamiseen kerätään vähitellen monella mantereella.

Kolmas alku Keniassa on Valamossakin monta kertaa vierailleen arkkimandriitta **John Wangurun** perustama luostari munkkeille. Vuosien rukoilemisen jälkeen hän päätti rakentaa luostarin omin käsin.

Paikka valikoitui vuorilta noin puoleentoista tunnin ajomatkan päästä Nairobista.

Isä John työskentelee Nairobissa pappisseminaarissa ja toimittaa palveluksia myös Nairobinkeskustan katedraalissa. Pappisseminaarin takapihalla on työn alla milloin portteja, milloin ikkunoita. Välikäsi hän ennättää muutamaksi päiväksi rakentamaan luostaria.

Luostarin kirkko seisoo jo harjakorkeudessa ja päärakennuksessakin on ensimmäinen kelja valmiina. Tukijoita työle on löytynyt Suomesta ja haaveissa on, että vuoden päästä syksyllä luostariin voisi muuttaa asumaan. Kysyttäessä isä Johnilta, onko luostariin ilmoittautunut muita tulijoita, hän vastaa levollisesti:

– Kyllä heitä sitten tulee.

Pinnalliseen elämäntyyliin ei ole pakko suostua.

Palveluksiin kutsutaan soittamalla taalanto-lautoja. Tarinan mukaan perinne on lähtöisin Nooalta, joka otti maasta laudan kappaleen saatuaan arkin valmiiksi ja kutsui eläimiä mukaan kauas kaikuvalta soitolla.

Ortodoksisen avustusjärjestö Filantropian tulevalla strategiakaudella Kenian luostareiden tukeminen on yksi konkreettisista teoista kirkon tukemiseksi. Luostarien rakentaminen tässä ajassa on samanlainen radikaali vastaliike ja kapiinaan nousu maailmanmenoa vastaan kuin entisaikoinakin. Toisinkin voi elää.

Pinnalliseen elämäntyyliin, jossa tavaraa ja ihmisiä kuluu, ei ole pakko suostua. Luomakunnan huomioiminen on luontevasti osa luostarien kohtuullisuutta tavoittelevaa elämäntapaa. ●

Христос рождается, славыте!

"Дева днесь Пресущественна-го раждает, и земля вертеп Неприступному приносит; Ангели с пастырьми славословят, волсви же со звездою путешествуют, нас бо ради родися Отроча младо, Превечный Бог."

Этот впечатляющий гимн первых веков остается главным рождественским песнопением нашей Церкви. Он раскрывает тесно-связанные между богословские истины, навсегда изменившие мир: боговочеловечение, смерть и Воскресение Христовы. Святой Григорий Нисский сравнивает пещеру Рождества Христова с явлением Его духовного сияния среди тени смертной. В свою очередь, отец Церкви святой Григорий Назианзин учит, что Рождество Христово: *"не столько праздник создания, но - воссоздания, освящающего весь мир."*

Праздник Рождества Христова, в первую очередь, - эсхатологическое событие. Частью происходящих перемен является изменение характера времени, потому что после вочеловечения нашего Спасителя настоящее и будущее сплелись воедино. Этот изменившийся мир – новое творение, к участию в котором призваны христиане.

Во Христе сплетаются воедино многие ветхозаветные линии. В Рождестве Христа в Вифлееме Иудином исполняются пророчества пророка Михея о рождающемся в Вифлееме царе и пророка Нафана о

наследнике Давидовом, Давиде конца времён. Так, в истории Иисуса слово и событие таинственным образом едины как внутренне, так и внешне.

Главное содержание рождественского песнопения выделяет в чуде рождения в Вифлееме - Крест. Крест находится в центре целого откровения, целью которого является сделать человечество причастным Божественной жизни. Христос родился в центре истории, чтобы жить вместе с людьми. Он родился, чтобы победить Крестом смерть и тем дать людям подлинную жизнь. Рождественское евангельское чтение, в свою очередь, раскрывает нам глаза, чтобы мы увидели, что спелёнутое и лежащее в пещере дитя света – наш Спаситель, прошёл через великую битву, чтобы у нас был мир.

Да не дадим рождественской суматохе и спешке скрыть от нас эту весть. Вслушаемся в неё и откроем ей сердца. Поддерживаемому ею легко продолжить путь и приступить к празднованию с освобождённым сердцем.

С благословением вашего Рождественского мира,

ЛЕВ

Архиепископ Хельсинки всей Финляндии

Nimi: Marketta Haapsaari
Ikä: 73 vuotta
Asuu: Helsingissä
Ammatti: eläkkeellä
Harrastukset: kulttuuri, klassisen musiikin konsertit, teatteri
Perhe: puoliso Raimo, kaksi tytärtä, kaksi lastenlasta ja kaksi bonuslastenlasta

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

Kirkkokahvien tekijä

"**VALAMOSSA** järjestetty seminaari oli ensimmäinen tutustumiseni ortodoksiseen maailmaan. Ensiksi vaikutuksen tekivät kauneus, ikonit ja tunnelma. Ortodoksisuuteen paremmin perehtyessäni kokonaisuus ratkaisi päätöksen. Kirkkoon liittämistäni edelsi kuitenkin pitkä tie. Naispappeuden puuttuminen oli asia, jota minun piti työstää monta vuotta. Se oli syy siihen, miksi liittymiseni viivästy. Kun minusta tuli ortodoksi 15 vuotta sitten, huomasin tullessi kotiin. Ortodoksiseen kirkkoon liittyminen oli ehdottomasti parhaita elämäni aikana tekemiä isoja päätöksiä.

Kävin ensiksi Uspenskissa ja kummini kautta löysin Mellunmäkeen. Siellä huomasin, että vapaaehtoisille oli tarvetta. Koska olen 100-prosenttisesti pohjalainen, tekeminen on minulle aika luontaista. Näin että keittiöpuolella oli tarvetta ja siitä se lähti. Vuonna 2015 muutimme tänne Myllypuroon ja olen hyvin tyytyväinen nykyiseen kappeliimme.

Minulla on ortodoksiseen uskoon käytännönläheinen ja lapsenomainen suhtautuminen. Koen kirkkokahvien järjestämisen hyvin tärkeäksi ja olennaiseksi osaksi seurakunnan toimintaa ja yhteisöllisyyttä. Se on minun palvelustehtäväni. Kun meillä kesällä oli tauko kirkkokahveissa, eräs vanhempi herra sanoi minul-

"Meillä on Myllypurossa upea yhteisö ja tunnelma."

le tauon jälkeen, että 'voi kun minulla oli teitä ikävä - älkää vain lopettako!'

Järjestämme kahvit joka sunnuntai liturgian jälkeen ja joka toinen viikko meillä on tiistaikerhon tapaaminen. Lisäksi kappelissa järjestetään paljon erilaisia tilaisuuksia, joihin meitä pyydetään järjestämään tarjoilut catering-tyyppisesti. Meitä on 6–8 vapaaehtoista, jotka vuorottelemme keittiössä. Onneksi saamme apua, sillä esimerkiksi tiskaus on yllättävän iso asia kirkkokahvien jälkeen.

Omalla vastuullani ovat tukkukäynnit ja kirkkokahvien koordinointi. Vapaaehtoisten määrä on pieni ja painottuu varttuneempaan naispuoliseen väestöön, mikä on ymmärrettävää, koska nykyinen työelämä on kovin hektistä. Olen valmistunut aikoinaan restonomiksi, joten keittiötyöt ovat minulle varsin luontaisia. Olin 35 vuotta Pauligilla töissä erilaisissa tehtävissä. Voinkin sanoa, että meillä on todella hyvää kahvia. Käytämme eettisesti tuotettua luomukahvia, joka on hieman tavallista kalliimpaa, mutta josta emme luovu. Kahvistä tulee niin paljon myönteistä palautetta.

Toimin puheenjohtajana Itä-Helsingin ortodoksit ry:ssä, joka vastaa muun muassa kirkkokahveista. Keräämme varoja kappelin hyväksi erilaisiin hankintoihin. Olemme ostaneet esimerkiksi salin tuolit, tuohuskynttilänjalvoja ja mitä milloinkin tarvitaan. Tänä syksynä rahaa on tarvittu muun muassa uuden teollisuussuunin hankintaan. Se maksoi tuhansia euroja, mistä maksoimme osan. Uuni on meille tärkeä, sillä leivomme itse leivät ja pullat kirkkokahveille. Samoin täällä leivotaan ehtoollisleipiä laajalti hiippakunnan alueelle.

Yhdistykseemme kuuluu tätä nykyä 90 maksavaa jäsentä. Järjestämme joka toinen vuosi pyhiinvaellusmatkan Aleksanteri Syväriläisen luostariin ja joka toinen vuosi jonnekin muualle. Tänä syksynä olimme Venäjällä Petserin luostarissa ja Itä-Virossa Pyhtitsan luostarissa.

Meillä on Myllypurossa upea yhteisö ja tunnelma. Tänne on helppo tulla ja helpo olla, vaikka ulkoapäin rakennus näyttää vähän ankealle. Kappelimme yhteisössä meitä vapaaehtoisia arvostetaan hyvin, mutta seurakunnassa heihin olisi hyvä kiinnittää enemmän huomiota. Vapaaehtoisten rooli on tärkeä ja suuri. Onneksi koordinaattori **Kristiina Aminoffin** myötä asia on tullut näkyvämmäksi." ●

Sinun syntymästäsi, Kristus, meidän Jumalamme, koitti maailmalle tiedon valkeus.

– Joulutroparista.

CanStockPhoto

”On aika kehittää henkilökohtaisia suhteita kirkkojemme välillä.”

Anders Arborelius
sivu 26

Johannes Kastaja kastoi Jeesuksen Jordan-virrassa.

TEOFANIA, KRISTUKSEN KASTE

TEKSTI PASTORI JOOSEF VOLA

■ Tammikuun kuudentena päivänä ortodoksinen kirkko viettää Herramme, Jumalamme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kasteen juhlaa eli teofaniaa. Juhla on yksi kirkon vanhimpia kirkkovuoden kiertoon vakiintuneita juhlia pääsiäisen ohella.

Evankeliumista luemme juhlan tapahtumien sijoittuvan puolisen vuotta edelläkävijän ja kastajan Johanneksen saarnaamisen alkamisen jälkeen, jolloin Kristus saapui Nasaretista Jordan-joen seudulla saarnanneen ja katuvia syntisiä kastaneen Johanneksen luo tullakseen myös itse kastetuksi.

Monet juhlan jumalanpalveluksissa laulettavista ja luettavista teksteistä kuvaavat juhlan tapahtumia vastakohtaisuuksien ja kontrastien kautta, kuten esimerkiksi juhlan aaton ehtoopalveluksessa kuulemamme stikiiraveisu:

Tänään taivaan ja maan Luoja tulee Jordanille kastettavaksi. Synnitön pyytää puhdistusta puhdistukseen maailman vihollisen eksytyksestä. Palvelija kastaa kaikkien Valtiaan ja vedellä pestään koko ihmiskuku. Sen tähden huutakaamme Hänelle: ”Oi luoksemme tullut Jumala, kunnia olkoon Sinulle!”

Vapahtaja saapui virtojen äärelle pyytämään profeetalta kastetta. Ei siksi, että itse olisi tarvinnut Johanneksen kasteen puhdistusta, vaan pyhittääkseen veden luonnon tehden sen kaikille syntisille

puhdistavaksi ja pelastavaksi. Tätä painotetaan erityisesti juhlan aattona ja itse juhlapäivänä toimitettavan suuren vedenpyhityksen rukouksissa:

Tänään luomaton sallii oman luotunsa panna kätensä päänsä päälle. Tänään profeetta ja Edelläkävijä lähestyy Herraa, vaikkakin peläten nähdessään Jumalan alentumisen luoksemme. Tänään Herran läsnäolo muuttaa Jordanin vedet parannusvirroiksi. Tänään salaiset virrat kastelevat koko luomakunnan. Tänään ihmisten rikkomukset pyyhittää pois Jordanin vesissä. Tänään paratiisi avataan ihmisille, ja vanhurskauden Aurinko paistaa meille. [...] Tänään Herra kiiruhtaa kasteelle ylentääkseen ihmisluonnon korkeuteen.

Herran kasteessa ilmenneen Jordanin siunauksen pyhittävä ja puhdistava vaikutus välittyi tänäkin päivänä meille kristityille, jotka uskolla ja hartaudella ammenamme elävöittävästä lähteestä, jollaiseksi pyhitetyn veden astia meille tulee vedenpyhityksen toimituksen kautta.

Tulkoon tämä vesi meille pyhityksen lahjaksi, syntien päästökseksi, sielun ja ruumiin parannukseksi sekä kaikkea hyvää tuottavaksi, sillä pyhän kasteensa kautta Kristus, lähestymätön Valkeus, tuli ja ilmestyi meille.

Ekumenia, yhteinen velvollisuus

Ekumenia on 1900-luvulla syntynyt kirkkojen välinen liike, jossa edistetään käytännöllistä ja teologista yhteistyötä ja ykseyttä. Ortodoksit ovat olleet mukana alusta alkaen.

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN KUVAT ALBIN HILLERT/WCC JA MATTI P. PULKKINEN

Ekumenia ei ole aina helppoa. Läntisten teologioiden kirkkojen yhteistyölle antama nimitys ”ekumenia” ei tarkoita samaa kuin sana Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin nimesä. Jo itse liikkeen nimitys paljastaa yhden sen perusongelmista: pienet asiat ja sanat

muuttuvat helposti isoiksi esteiksi.

Kansainvälinen ekumeeninen liike edistyi 1960–80-luvuilla, mutta 1990-luvulla tahti hiljeni. Pitkään ortodoksien kanssa yhteistyötä tehnyt luterilainen ekumeenikko, Helsingin yliopiston professori **Risto Saarinen** sanoo, että Euroo-

pan rajojen muutokset 1990-luvulla muokkivat yhteistyötä.

Eurooppalaisen nationalismin kasvu erityisesti Itä-Euroopassa on hankaloittanut idän ja lännen dialogia. Tästä on seurannut pettymyksen tunnetta maailmalla mutta ei juuri Suomessa.

Ruotsalainen katolinen kardinaali Anders Arborelius painottaa Ruotsin ja Suomen erityisasemaa Vatikaanin ekumeenisissa suhteissa.

– Suomi tuli ekumeeniseen liikkeeseen mukaan vasta verrattain myöhään, ja siksi täällä ei olla pettyneitä. Siksi kehitys jatkuu Suomessa nopeammin kuin muissa maissa, Saarinen kertoo.

Hyvänä esimerkkinä Saarinen pitää Suomen kirkkojen ja Vatikaanin yhteistyötä. Suomalaisen evankelis-luterilaisen piispan mahdollisuus tavata paavi Roomassa on suurempi kuin jonkun maailman tuhansista katolisista piispoista, koska Vatikaanissa vietetään vuosittain 19. tammikuuta Pyhän Henrikin päivän ekumeeninen messu. Siihen osallistuva suomalainen piispa pääsee myös tapamaan paavin.

Ruotsalainen katolinen kardinaali **Anders Arborelius** painottaa Ruotsin ja Suomen erityisasemaa Vatikaanin ekumeenisissa suhteissa. Hän näkee Suomen olevan jopa Ruotsin edellä, koska maamme ortodoksisella ja luterilaisella kirkolla on poikkeuksellisen läheiset suhteet paaviin.

Joensuun piispa **Arseni** on kirkkomme ekumeniasta vastaava esipaimen. Hän vahvistaa Saarisen ja Arboreliuksen arviot

ja kertoo tilanteen taustasta.

– Yhtäältä on kyse ylätasoa edustavan Suomen ekumeenisen neuvoston aktiivisesta työstä ja toisaalta ihan ruohonjuuritasolta kumpuavasta kristittyjen yhteisestä halusta tuoda maallistuvassa yhteiskunnassamme esiin kristillisiä arvoja, Arseni sanoo.

Tällä työllä on tulevaisuus. Kardinaali Arborelius kertoi syyskuussa Suomen vierailullaan, että Ruotsia on alettu kutsua postsekulaariksi, maallistumisen jälkeiseksi yhteiskunnaksi. Maallistumisen luultiin pitkään hävittävän kokonaan uskonnollisuuden, mutta profetia petti.

– Sadan vuoden ajan Ruotsiin suhtauduttiin kuin maallistumisen edelläkävijään, mutta uskonnollisuus ei ole hävinnyt vaan muuttunut, Arborelius sanoo. Uskontotieteessä tätä kutsutaan joskus deskularisaatioksi, jota pidetään kansainvälisenä ilmiönä.

MITÄ ON TEHTÄVÄ?

Maailma ja kirkko eivät muutu itsestään. Ekumenia on tarkkaa työtä, jossa pikku-

”Uskonnollisuus ei ole hävinnyt vaan muuttunut.”

asiat huomataan, jotta niihin ei juututaisi.

– Ykseys- ja yhteyspyrkimyksissä olisi meidän kaikkien kristittyjen hyvä muistaa pyhän apostoli Paavalin sanat korinttilaisille: ’Olkaa yksimielisiä ja eläkää rauhassa, niin rakkauden ja rauhan Jumala on oleva teidän kanssanne, piispa Arseni toteaa.

Professori Saarinen kiittää Helsingin seurakunnan eläkkeelle siirtyneen esipaimenen, metropoliitta **Ambrosiuksen** avointa mieltä ja kykyä saada aikaan käytännön tuloksia.

– Kulttuurikeskus Sofian perustaminen ja toiminta on hieno kokonaisuus, joka silloittaa eri tunnustusten yhteistoimintaa. Keskukseen arvokkaan toiminnan jatkaminen on minusta tärkeää, Saarinen sanoo.

Maamme mutkaton ilmapiiri tarjoaa hyvät edellytykset käytännön ekumeniaan myös roomalaiskatolisen kirkon kanssa. Kardinaali Arboreliuksen mukaan kirkkojemme erot ovat pääosin hallinnollisia ja historiallisia, eivät teologisia. Koska Pohjoismaissa on ollut varsin vähän ortodoksien ja katolisten ristiriitoja, historian painolasti ei haittaa tällä niin kuin muualla maailmassa.

– Nyt on aika kehittää henkilökohtaisia suhteita kirkkojemme välillä. Näyttää siltä, että lähestymme ympäri maailmaa ja olen siitä toiveikas, hän toteaa.

Arborelius huomauttaa, että suhteita ortodokseihin haittaavat usein täysin

toissijaiset syyt, kuten politiikka, josta Ukrainan kriisi on ajankohtainen esimerkki.

Piispa Arseni on samaa mieltä:

– Ekumeniassa ja erityisesti meidän ortodoksien ja katolisten veljemme ja sisartemme välillä ei tule etsiä sitä mikä meitä erottaa, vaan sitä mikä yhdistää. On helpompaa mainita ne harvat asiat, jotka erottavat ortodokseja katolisista kuin kaikki se, mikä meitä yhdistää. Tässäkin tarvitsemme yhteydenpitoa, teologisia oppineuvotteluja ja ennen muuta rukousta ykseyden puolesta.

VENÄJÄ JA EKUMENIA

Ukrainan kriisi tulehdutti Moskovan ja oman patriarkaattimme suhteita. Suomeen tämä heijastuu muun muassa ehtoollisyhteyden ongelmina. Ekumeeninen patriarkaatti ei kuitenkaan ole ryhtynyt vastatoimiin.

Suomen ja Venäjän kirkon suhteet Vatikaaniin poikkeavat historiallisista syistä suuresti toisistaan. Suomi on välttynyt konflikteilta paavin istuimen kanssa, kun taas Moskovan patriarkaatti on joutunut taistelemaan Vatikaanin valtapyrkimyksiä vastaan.

Aina 1900-luvun alkupuolelle asti Vatikaani yritti saada Moskovan patriarkaatin Rooman alamaiseksi. Keinot olivat aikansa mukaisia; kovia ja kavalia. Venäläiset puolustivat ortodoksisuutta, joskus jopa marttyyriyteen asti.

Helsingin yliopiston professori Risto Saarisen mukaan ekumeenisen liikkeen kehitys jatkuu Suomessa monia muita maita nopeammin.

Ekumenian helppous katolisiin päin ei siis ole suomalaisten omaa ansiota. Samalla kun kiitämme Venäjää ja sen marttyyrejä uskollisuudesta, meidän täytyy muistaa, että aika on nyt toinen. Katolinen kirkko ei enää hyökkää ja painosta.

Vatikaani hylkäsi menneen maailman

tavat vuosikymmeniä sitten, eikä enää yritä käännyttää tai sulauttaa ortodokseja. Siksi velvollisuutemme tässä ajassa on etsiä sovintoa katolisen kirkon kanssa pyrkien siihen, että myös idän ja lännen vuonna 1054 alkanut ero olisi tulevaisuudessa vain historiaa. ●

Käytännön ekumenia kutsuu maallikkoja

YLEISRADION musiikkitoimittaja **Risto Nordell** palasi äskettäin viidenneltä ekumeeniselta pyhiinvaellukseltaan Italiasista.

– Olin siellä katolilaisten ja luterilaisten kanssa, hän sanoo. Nordell nauttii eri uskonsuuntien yhteisistä palveluksista.

– Osallistuminen katolisiin palveluksiin tuntuu minusta aina yhtä hienolta. Matkoillani en ole koskaan törmännyt uskonkiistojen esiin kaivamiseen, vaan keskustelut eri tunnustusten välillä ovat syventäneet tietämystäni kristinuskosta.

Nordell ei vähättele esimerkiksi katolisten ja ortodoksien pieniä mutta tärkeitä teologisia erimielisyyksiä.

– Käytännön ekumeniassa niillä ei ole kuitenkaan maallikkotasolla merkitystä. Kirkkojen yhteys voidaan kuitenkin palauttaa vasta, kun niihin on löydetty teologiset ratkaisut. Ei pidä mennä asioiden edelle.

Vaikka Nordell nauttiikin vierailuista katolisissa liturgioissa, hän myös tietää, missä käytännön ekumenian raja kulkee.

– Kirkkovierailuilla en osallistu ehtoolliseen, koska ne eivät ole ortodokseja varten. Eukaristian toimituksen ajan rukouilen.

TEKSTI: MATTI P. PULKKINEN

KUVA: ANTTI KRUUS

Katolinen piispa Teemu Sippo ja Risto Nordell Milanon Tuomiokirkossa.

Joulun lapsi, ihana valkeus

TEKSTI PASTORI MIKKO LEISTOLA KUVA ORTODOKSIVIESTIN ARKISTO

Joulu lähestyy meitä hiljaisesti. Se on kuin rakkauden siemen, joka huomaamatta kasvaa sisällämme. Joulupaastokin alkaa varkain, jumalanpalveluksissa emme huomaa minkään muuttuneen. Viikon verran paastottuamme kuulemme kuitenkin ensimmäiset kaiut tulevasta suuresta juhlasta: joulukanonin tutut sävelet.

Kahtena viimeisenä sunnuntaina ennen joulua kirkko muistellee Vanhan testamentin pyhiä esi-isiä ja isiä: ensin hieman epä määräisemmin kaikkia hurskaita ihmisiä Aadamista lähtien, mutta viimeisenä joulua edeltävänä sunnuntaina jo tarkemmin juuri Jeesuksen verisukulaisia ja myös erityisesti niitä patriarkkoja ja profeettoja, jotka sanoillaan ja teoillaan ovat ennustaneet Kristuksen lihaksi tulemisen ihmettä.

Tämä antaa uuden näkökulman joulun odotukseen. Meistä kärsimättömistä ihmisistä neljänkymmenen päivän paastokin voi tuntua pitkältä ja raskaalta, mutta syvällisemmässä mielessä ihmiskunta on elänyt Vapahtajan syntymän odotuksessa koko olemassaolonsa ajan, aina Aadamista lähtien.

Esijuhlan myötä joulupaasto tiivistyy riemulliseksi odotukseksi. Joulukuun 20. päivänä vietettävän joulun esijuhlan myötä kiihkeä odotus puhkeaa jo iloiseksi uskon varmuudeksi:

Valmistaudu, Betlehem, kaunistä itsesi luola. Seimi, ota vastaan kuvaamaton Jumala, joka on lihassa tullut kuvattavaksi, sillä Hän tulee syntyäksensä, niin kuin on hyväksi nähnyt. (Esijuhlan eksapostilaario)

Kuvaamaton on tullut kuvattavaksi. Tätä Jumalan lihaksi tulemisen ihmettä juhlaan koristautunut kirkko lukuisine ikoneineen meille julistaa. Esijuhla on kuitenkin edelleen odotuksen aikaa, vielä jouluaattokin on paastopäivä.

JOULUSTA ALKAA ILON TÄYTEINEN JUHLAKAUSI

Monille seurakuntalaisille joulun kohokohta on aattoillan juhla-va vigiliapalvelus. Juhlaliturgia toimitetaan tavallisesti joulupäivän aamuna, mutta joulun voi ottaa vastaan myös joulu yönä. Esimerkiksi Vantaan Tikkurilan kirkossa ja Helsingin Kotikirkossa juhlaliturgia toimitetaan tunnelmallisena jouluyönpalveluksena.

Ortodoksinen joulu ei pääty aattoaamuun eikä edes ensimmäisen joulupäivän iltaan. Kun sydämeen on syytynyt Kristuslapsen valkeus, ei juhla mieli väisty vielä ensimmäisen työpäivänkään myötä. Joulupäivästä alkaa juhlakausi, joka jatkuu vähintäänkin tammikuun puoliväliin asti, ellei pidemmällekin.

Neitsyt Maria ja Jeesus-lapsi. Yksityiskohta jouluikonista.

Joulun jälkijuhla jatkuu seitsemän päivän ajan. Toinen joulupäivä on omistettu Jumalansynnyttäjälle. Joulun jälkeisenä sunnuntaina muistamme vielä Jeesuksen ”ottoisää” pyhää Joosefia, kuningas Daavidia sekä pyhää Jaakobia, Herran veljeä.

Joulun jälkijuhla päättyy uudenvuoden aattoon, mutta juhlakausi jatkuu yli vuodenvaihteen. Teofanian – jota vietetään 6. tammikuuta – jälkijuhla jatkuu tammikuun puoliväliin saakka, mutta joulukausi jatkuu tavallaan vielä seuraavaan kirkkovuoden suureen juhlaan saakka. Jeesuslapsi tuotiin 40 päivän ikäisenä temppeleihin. Siksi temppelehtiintuomisen juhlaa vietetään juuri helmikuun 2. päivä, tasan 40 päivää joulusta.

Olemme Suomessa tottuneet puhumaan joulua seuraavasta ”väliviikosta” ja loppiaisen jälkeisistä ”härkäviikoista”. Ortodoksinen kalenteri hahmottuu kuitenkin toisin: nelikymmenpäiväistä joulupaastoa ja valmistautumista seuraa yhtä pitkän ilon täyteinen juhlakausi. ●

Millaiseen Jumalaan uskomme?

Koska Jumala rakastaa meitä, hän on ilmoittanut itsestään sen verran kuin meille on tarpeellista ja riittävää. Jumalan käsittämättömyys on erilaista kuin tieteellisen tiedon aukot.

TEKSTI JA KUVA MATTI P. PULKKINEN

Logiikkaa tai matematiikkaa ei tule halveksia. Omien rajojensa sisällä ne toimivat verrattomasti, mutta kuten esimerkiksi filosofi **Ludwig Wittgenstein** ja runoilija **Jorge Luis Borges** ovat osoittaneet, emme voi mielekkäästi laskea yhteen kahden ihmisen kärsimystä. Ei ole suurempaa tuskaa tai iloa kuin yhden ihmisen kokema. Kun älymme ei pääse yli edes tästä, miten muka voisimme ymmärtää Jumalaa?

Pseudo-Dionysios Areopagita kirjoitti joskus 400- tai 500-luvulla, että Jumalaa ei voi suoraan havaita, saati ymmärtää. Voimme kyllä sanoa, mitä Jumala ei ole, mutta Hän jää näinkin ymmärryksen tavoittamattomiin.

Jumala loi ajan ja on meidän aikamme ulkopuolella. Koko luodun maailman oleminen tapahtuu ajassa. Siksi emme voi sanoa, että Jumala on tai että häntä ei ole. Akvaariokalat eivät varmaankaan käsitä, kuka niiden vedet vaihtaa, mutta meidän on vielä vaikeampi tajuta ajan ja olemisen ulkopuolista Isää.

Nöyrä pysähtyy tähän, mutta itserakkaus ja älyllinen omahyväisyys houkuttelevat aina viisastelijoita, joiden opit johtavat joskus surullisiin, joskus kammottaviin virheisiin, joista ei koskaan seuraa hyvää.

ILMOITUS ON ARMOA

Koska Jumala rakastaa meitä, hän on kuitenkin ilmoittanut meille sen verran itsestään, kuin meille on tarpeellista ja riittävää. Pyhä Johannes Damaskolainen kirjoitti jonkin aikaa Pseudo-Dionysioksen jälkeen, että maailman järjestys ja ihmisen sisäinen ymmärrys kertovat kaikille

Vaikka ihminen ei voi nähdä Isää, läntisessä taiteessa Isää esittävä valkopartainen mieshahmo ei ole harvinainen. Myös ortodoksisissa kirkkotaiteissa tunnetaan vaaleapartainen mieshahmo, joka tunnetaan Vanhaikäisenä. Vanhaikäinen esiintyy Raamatussa Danielin näkemässä unessa (Dan. 7:9). Danielin unen Vanhaikäinen on Kristus hänen toisen tulemisensa aikaan. Koska ortodoksinen ikonitaide sai läntisiä vaikutteita, Vanhaikäistä esitettiin joskus myös Pyhän Kolminaisuuden Isänä. Koska sekaannuksen vaara on ilmeinen, Vanhaikäistä ei enää kuvata lainkaan ortodoksisessa kirkkotaiteessa. Uspenskin katedraalissa kävijöiden on siksi hyvä muistaa, että holvikaton korkeimman kaaren 1800-luvulla maalattu hahmo kuvaa Kristusta, ei Isää.

Jumalasta. Kristus ja pyhät kirjoitukset ovat se osa ilmoitusta, joka vastaanotetaan uskon kautta.

Syvämpi tieto Jumalasta edellyttää siksi aina uskoa ja nöyryyttä. Usko ei tässä poikkeaa mistään muusta sivistyksen muodosta, sillä oppiminen vaatii jokaiselta itsekuria ja opettajan seuraamista. Jumalaan uskovalle kirkko ja sen Traditio, Pyhän Hengen elämänä Kirkon piirissä, ovat tapaa ymmärtää Jumalaa ja saavuttaa yhteys häneen.

Jumala lähestyy sitä, joka avaa Hänelle ovensa. Tässä rukous, paasto ja osallistuminen kirkon liturgiseen elämään ovat tärkeitä, mutta samalla on käsitettävä, että Jumalan kokeminen on armoa, ei ansiota.

KÄSITTEELLISEN AJATTELUN ULKOPUOLELLA

Jumalan käsittämättömyys ei siis ole samanlaista tiedon puutetta kuin tieteellisen tiedon aukot. Vaikka emme vielä tiedä esimerkiksi monien sairauksien alkusyytä, voimme toivoa, että tiede saa ne jonain päivänä selville. Jumala ei kuitenkaan ole koskaan käsitettävissä systemaattisen ajattelun keinoin.

Toisen Mooseksen kirjan 19. ja 24. luvuissa kuvataan Jumalan ilmestystä israelilaisille Siinain vuorella. Korkein lähestyi ihmisiä pilven ympäröimänä, sillä ihminen ei olisi voinut kestää Hänen kohtaamistaan. Ihmisten oli kuitenkin mahdollista kohdata Hänet Kristuksessa, joka on tosi Jumala ja tosi ihminen.

Kristinuskossa viisastelijoita ärsyttää aivan erityisesti Pyhä Kolminaisuus. Isän, Pojan ja Pyhän Hengen yhteyden ymmärtäminen ei ole mahdollista loogisesti tai ylipäättään älyllisesti. Yrityksistä ratkaista asia filosofisesti ei ole ollut pulaa liki 2000 vuoteen, mutta ne ovat aina epäonnistuneet.

Jumala ja hänen ilmoituksensa ovatkin samalla kertaa vaikeampia kuin mikään ajateltavissa oleva matemaattinen malli mutta silti lapsikin voi Hänet ymmärtää. Se on mahdollista, koska Jumala on rakkaus. ●

Kristus föds, sjung Guds lov!

"Jungfrun föder idag Honom, som är till bortom varat och jorden erbjuder en klippgrotta åt den Otillgänglige. Änglarna lovsjunger med herdarna och de vise männen följer stjärnan. Ty oss är fött ett litet barn, Han som av evighet är Gud."

Denna hymn från vår kyrkas tidigaste århundraden är vår mest centrala julsång. Den förmedlar två nära förbundna teologiska sanningar: Kristi människoblivande, död och uppståndelse har förändrat världen för alltid. Den helige Gregorios av Nyssa jämför Kristi födelsegrotta med Hans andliga klarhets framträdande ur dödens skugga. Kyrkofadern Gregorios av Nazianz lär å sin sida att Kristi födelse "är inte så mycket skapelsens som nyskapelsens fest, som helgar hela världen".

Kristi födelses fest är framför allt en eskatologisk händelse. En del av denna omvandling är att tidens natur förändras, ty efter att vår Frälsare blev kött smälter nutiden och framtiden. Denna förändrade värld är en ny skapelse, som de kristna är kallade att ta del i.

I Kristus knyts många ställen i Gamla Testamentet samman. Profeten Mikas löfte om en Israels härskare, som ska födas i Betlehem och Natans löfte om en Davids arvinge, den slutlige David, fullbordas då Jesus föds i

Betlehem i Judéen. Så bildar ord och handling i Jesu historia ett enda sakramentalt skeende.

Julhymnens budskap leder också våra tankar till korset, mittpunkten i den uppenbarelse vars syfte är att knyta människosläktet till livet i Gud. Kristus föddes som människa i historien för att leva bland människor. Han föddes för att med korset besegra döden och därigenom ge människan det verkliga livet. Julens evangelium öppnar i sin tur våra ögon så att vi kan se att ljusets barn, som vilar i grottan insvept i lindor, är vår Frälsare, den som har utkämpat kampen för att vi ska få ro.

Låt oss inte tillåta julens larm och fåfänga brådska dölja detta budskap för oss. Låt oss lyssna på det och öppna våra hjärtan för det. Det är tryggt att vandra burna av detta budskap och att fira jul med befriade hjärtan.

Med välsignelse över er julfrid,

Leo

Ärkebiskop av Helsingfors och hela Finland

Tarinankerrontaa koltansaameksi

TEKSTI SAARA KALLIO
KUVA MARKKU LUMIKIVI

Suõmmkar on saamelais-suomalainen Syhtye, jolta ilmestyi viime elokuussa esikoislevy. Levy yhdistelee kolttsaame-laista perinnesävelmusiikkia leu'ddia, laulua ja säveliä modernilla tavalla.

– Levyllä on sekä uusia **Anna Lumikiven** säveltämiä lauluja että vanhoja arkis-tosta löydettyjä kappaleita. Levyn yksi lonkero menee siis perinteisiin ja toinen moderniin, kuvailee **Marko Jouste**.

Hän soittaa yhtyeessä kitaraa, mandoliinia ja bassoa. Lisäksi hän toimii tutkija-tohtorina saamelaiskieliä ja -kulttuuria tutkivassa Giellagas-instituutissa Oulun yliopistossa.

Esikoislevyn vanhimpien kappaleiden synnyn voi ajoittaa 1860-luvulle.

– Leu'ddeissa mainitaan nimeltä pilvin pimein henkilöitä. Siitä pystyy päättelemään, milloin kyseiset henkilöt ovat eläneet, Jouste sanoo.

TAPA SIIRTÄÄ TIETOA

Leu'ddit ovat melodista tarinankerrontaa, jotka kertovat tosielämän tapahtumista ja kolttsaamelaisten historiasta. Sanat ja sävelet eivät ole kiveen hakattuja. Tärkeintä on kertoa tarina omin sanoin.

– Leu'ddeja voisi verrata nykyajan sosiaaliseen mediaan, sillä niissä kerrotaan ihmissuhteista ja tapahtumista. Ne ovat tapa siirtää sukupolvelta toiselle elintärkeää tietoa siitä, miten selviytyä ympäri vuoden, kertoo yhtyeessä Lumikiven kanssa laulava **Hanna-Maaria Kiprianoff**.

Suõmmkar perustettiin vuonna 2016. Kiprianoff ja Lumikivi opiskelivat tuolloin Utsjoella Saamen musiikkiakatemiassa. Opintoihin kuului työharjoittelu, jonka he suorittivat Jousteen ohjauksessa. Kiprianoff ja Lumikivi tutustuivat leu'ddeihin ja kuuntelivat niitä arkistosta sekä äänittivät itse muutamia kappaleita.

Suõmmkar esittää kolttsaamelaista perinnesävelmusiikkia modernein vivahtein.

Saamelaismusiikin esittämisessä on omat haasteensa. Jouste kertoo, että ennen vanhaan saamelaismusiikkia ei säestetty millään tavalla tanssilauluja lukuun ottamatta.

– Musiikissa ei juuri ole ollut instrumentteja. Haitaria, huuliharppua ja sahaa on käytetty jonkin verran. Laulujen rakenteet ovat pääsääntöisesti muotoutuneet soittimettomiksi ja ne pitää sitten puristaa musiikin kanssa samaan muottiin.

ORTODOKSISUUS AINA LÄSNÄ

Koltansaamen kieltä puhuu äidinkielenään Suomessa noin kolmesataa henkilöä. Kolttsaamelaista on arvioiden mukaan Suomessa yhteensä noin kuusisataa. Lumikivi ja Kiprianoff ovat opetelleet kielen aikuisiällä. Kummallakin oli jo entuudestaan jonkin verran passiivista kielitaitoa muistumana lapsuudesta.

– Leu'ddaaminen on vähän haastavampaa, koska kolttsaame ei ole äidinkieleni, Lumikivi toteaa.

Lumikivi on jo pitkään tehnyt kolttsaameksi hartausohjelmia isänsä, kanttori

Erkki Lumisalmen kanssa. Lumisalmi on ylläpitänyt tyttärensä passiivista kielitaitoa.

– Kolttsaamenkielisessä liturgiassa Helsingissä olen ollut aina mukana laulamassa. Isäni laulaa levyllemme Tattarpeäldd-kappaleessa. Olen oppinut laulun lapsena nimenomaan isältäni, siksi on erityisen kiva nyt laulaa sitä yhdessä.

Kolttsaamelaisten identiteettiin kuuluu erottamattomasti ortodoksisuus. Lumikivi kertoo, että se on kuulunut hänen elämäänsä aina.

– Voi olla todella kiitollinen ortodoksille kirkolle siitä, että kirkko ei ole koskaan painanut alas kolttsaamelaisuutta. Ortodoksisuus on vahvasti osa elämää, koska isä on kanttori ja äiti uskonnollinen ihminen. Olen melkein syntynyt kirkossa.

Lumikivi on tehnyt myös Kiprianoffin kanssa kolttsaamenkielisiä radiohartauksia. Yhteistyötä kaksikko on tehnyt enemmänkin. Hiljattain valmistui maailman ensimmäinen kolttsaamenkielinen lastenlaulukirja. *Laaulkäivv* eli Laulukäivo ilmestyy ensi vuonna. ●

Petri Hakoselle tunnustus ansioista kirkkomusiikissa

TEKSTI MIRO JÄRNEFELT KUVA ORTODOKSIVIEHIN ARKISTO

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** on myöntänyt director cantus -arvonimen kanttori **Petri Hakoselle**. Tunnustus luovutettiin liturgian yhteydessä 4. marraskuuta.

Arvonimi on tunnustus papiksikin vihityn Hakosen poikkeuksellisesta sitoutumisesta kirkkomusiikin kehittämiseen – erityisesti sovittamistyöhön.

Petri Hakonen on tuonut kansainvälisistä kirkkolauluperinnettä tunnetuksi jo 80-luvulta alkaen. Hän on sovittanut yli 30-vuotisen kanttorin uransa aikana eri maiden ortodoksisesta perinteestä kirkko-, jumalanpalvelus- ja kansanmusiikkia, hengellistä musiikkia sekä ortodoksisia joululauluja.

Director cantus (laulun johtaja) on kanttorille myönnettävä arvonimi, jonka myöntää hiippakunnan piispa. Kanttorikunnassamme on tätä nykyä yksitoista arvonimen saanutta kirkkomuusikkoa.

TYÖTÄ YHTEISEKSI HYVÄKSI

Suomessa tunnetaan Venäjän kirkon perinne, mutta muiden paikalliskirkkojen

musiikkiperinne ei ole vielä kovin tunnettua.

– Suomeksi kuultava kirkkomusiikki on pääosin sovitettu eri maiden musiikkiperinteestä, Hakonen kertoo.

– Serbiassa ja Romaniassa on vahva kirkkomusiikkiperinne, jota ei Suomessa vielä tunneta. Esimerkiksi romanialainen ortodoksinen joululauluperinne on hyvin rikas.

Sovittamistyötä tehdään kirkkokunnan hyväksi. Erityisen rakas sovitustyö on ollut serbialaisen liturgian sävellysten sovittaminen suomenkielisiin teksteihin.

– Yllätyin, miten rikas serbialainen perinne on. Se perustuu bysanttilaisiin melodioihin hyvin länsimaisessa muodossa. Melodisuuden vuoksi sävelmät ovat käyttökelpoisia niin yksi- kuin moniäänisinä.

MITTAVA KANTTORIN URA

Petri Hakonen (s. 1965) aloitti ensimmäisessä kanttorin tehtävässä vuonna 1984 Valamon luostarissa. Hän suoritti kanttorikurssin silloisessa Kuopion ortodoksi-

Kanttori Petri Hakonen työskentelee Tapiolan Herman Alaskalaisen kirkossa.

ssa pappisseminaarissa vuonna 1988, minkä jälkeen hän on toiminut kanttorina Jyväskylässä ja Tampereella.

Helsingin ortodoksisista seurakuntaa Petri Hakonen on palvellut vuodesta 2000. Hän on toiminut koko sen ajan Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon kanttorina. Hänet on vihitty papiksi vuonna 1991.

– Päälimmäinen ajatus on, että tunnustus on osoitettu kaikille, jotka tekevät sovitustyötä kanttorin työn ohessa. Se on hiljaista työtä kirkkokunnan hyväksi. Musiikin esittäminen on ainutkertaista, mutta sävellykset jäävät elämään ehkä sadoksi vuosiksi. ●

Kotkassa esillä kirjaharvinaisuuksia ja ikoneja

Merikeskus Vellamossa Kotkassa on esillä joul- ja tammikuussa Haminan ortodoksisen kirkon kirjaston kirjat ja 1600–1900-luvulta sekä ikoneja yksityisistä kokoelmista.

Kirjojen unohdettu merkitys -näyttelyssä ovat mukana vanhat harvinaiset kirkkoslaavinkieliset jumalanpalveluskirjat, jotka ovat peräisin Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkosta. Kirjat löydettiin seurakunnan varastosta. Ne edustavat eri puolilla Venäjää sijaitsevien painotalojen tuotantoa.

Näyttelyn helmi on kultasepän käsin

hopealla päällystämä Alttarievankeliumi 1700-luvulta. Kaunis isokokoinen kirja oli keisarin lahja kirkolle.

Vanhin kirja vuodelta 1696 on todennäköisesti hankittu heti Haminan kirkkoa perustettaessa vuonna 1742. Näyttelyn nuorimmat kirjat saapuivat kirkkoon 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Esillä on myös Jumalanäidin kirkon kirjoja. Tämä Kotkan sotilassairaalan kirkko lakkautettiin 1800-luvulla, mutta sen kirjat siirrettiin Haminaan.

Kirjojen hinnat olivat korkeita, eikä ostaminen ollut mahdollista kuin seurakun-

nalle tai aatelisille ja varakkaille porvareille. Kirjoja tarvittiin jumalanpalveluksissa jatkuvasti ja niitä säilytettiin huolellisesti. Vanhoja kappaleita restauroitiin, sidottiin ja luetteloiitiin. Kirjat todistavat tuntemattoman, mutta taitavan kirjakonservaattoirin toiminnasta 1800-luvulla.

Kirjojen lisäksi näyttelyssä on esillä suomalaisista yksityisistä kokoelmista lainattuja ikoneja, jotka esittelevät pyhiä kirjoineen. ●

Näyttely on esillä Merikeskus Vellamossa (Tornatorintie 99, Kotka) 20.1.2019 asti.

Mikko Porvali

KADONNEEN KAUPUNGIN VARJO

Atena 2018

Tietokirjailijana tutuksi tulleen jyvaskyläläisen Mikko Porvalin dekkaritriologia on ennättänyt päätösosaansa. *Kadonneen kaupungin varjo* -teoksessa seikkailevat etsiväkomisarit Jussi Kähönen ja Salomon Eckert nyt jo vanhempina miehinä.

Karelia noir -trilogia alkoi 20-luvun kieltoain aikaisesta Viipurista, ja toinen osa käsittelee Lapuan liikkeen kulta-aikoja 30-luvulla. Kolmososa käynnistyy talvisodan jälkimainingeissa ja päättyy lopulta 60-luvun alkuun, jolloin viimeisetkin rikosvyyhdin osat ratkeavat.

Pääosin Kadonneen kaupungin varjo käsittelee vaaran vuosia sekä punaisen Valpon ja Neuvostoliiton toimia, jotka eivät kestä päivänvaloa. Kähönen ja Eckert pyrkivät pelastamaan Suomen hyväksi toimineita sotavankeja, kun samaan aikaan uudet poliittiset tuulet luovuttavat oman maan kansalaisia itänaapuriiin.

Ortodoksisuus vilahtelee tuttuun tapaan kirjan sivuilla. Päähenkilöistä toinen, Salomon Eckert, on ortodoksi, ja usko kietoutuukin hänen henkilökohtaiseen elämäänsä, jossa Kristus Kaikkivaltias -ikoni edustaa yksinäisen miehen ainoaa keskustelukumppania.

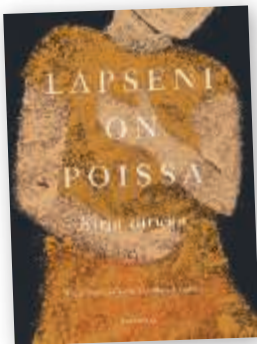
Viipurin takaisin valtauksen yhteydessä Eckert näkee jatkosodan alussa palaneen Py-

hän Elian kirkon ja muistelee tuohuksen sytyttämisiä sen vainajienmuistopöydällä. Suojeltaville sotavangeille kirjoittamiensa kirjeiden lopussa hän siteeraa rukousta ehtoollisen edellä, ja mainitaan teoksessa Lahden seurakunnan perustaminenkin.

Lisäksi ortodoksisuus on läsnä eräässä traagisessa loppuratkaisussa, samoin ehkä hieman yllättävän hahmon vierailuna. Myös evakkojen asutus uusille kotiseuduille ja sopeutumisen vaikeus kulkevat koko ajan myötä.

Porvalin dekkarit ovat parantaneet juoksuun sarjan edetessä. Päätösosassa kerronta on aiempaa intensiivisempää. Todellisista historian tapahtumista punotaan yhdessä fiktion kanssa koukuttava rikostarina. Nykyisellä hybridi vaikuttamisen ja valeutisten aikakaudella teos on omiaan muistuttamaan oikeusvaltion hauraudesta. Porvalin historiallisille dekkareille sopii toivoa jatkoa.

MIRVA BROLA

Eeva Peura ja Tarja Tervahauta (toim.)

LAPSENI ON POISSA – KIRJA SURUUN

Kirjapaja 2018

Lapseni on poissa on pieni kirja raskaasta aiheesta. Vain reilut satasivuinen teos on lukukokemuksena tiiliskiven painoinen. Jos lapsen syntymä muuttaa maailmaa peruuttamattomalla tavalla, niin tekee varsinkin lapsen kuolema.

Teologi Eeva Peura on yhdessä perhe- ja psykoterapeutti Tarja Tervahaudan kanssa koonnut ja toimittanut tositarinoita lapsen menetyksestä. Niistä kerrotaan äidin, isän, isovanhempien ja sisarusten äänellä. Kokemuk-

set ovat eri-ikäisten lasten menetyksistä alkavan vauvasta, joka ei koskaan päässyt sairaalasta kotiin, aina aikuisen lapsen kuolemaan.

Tarinat on jaettu pieniin osiin ja surun eri vaiheisiin. Ryhmittely on hyvä, sillä kirjaa ei pysty lukemaan kuivin silmin eikä kovin pitkään yhdellä kertaa. Kertomukset ovat aitoja ja koskettavia ja tuovat esiin tunteiden monipuolisen kirjon. Teoksen viitekehys on kristillinen, mutta se ei tarjoa uskontoa ensisijaisena keinona surusta selviytymiseen.

Tosielämän kertomusten päätteeksi kirjan lopussa on Peuran ja Tervahaudan lyhyet asiantuntijaluvut surutyön tekemisestä. Niissä suru määritellään kauniisti: "Suru on ihmisen osa ja rakkauden hinta. Suru kertoo siitä, että meitä on rakastettu ja me olemme rakastaneet."

Teos on tarkoitettu vertaistueksi lapsensa menettäneille ja heidän läheisilleen. Se avaa surutyötä tekevän ajatusmaailmaa ja antaa käytännön neuvoja sekä surevalle itselleen että hänet kohtaavalle. Kirjan tarinat antavat myös lohtua ja toivoa: vaikka surun synkimässä vaiheessa siltä ei tuntuisi, lopulta tunnelin päässä näkyä valoa.

Lapseni on poissa sai lokakuun lopussa Vuoden kristillinen kirja -palkinnon. Lisäksi teos voitti kilpailun yleisöäänestyksen.

MIRVA BROLA

SEURAKUNNAN KIRJASTO
Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma-ti klo 10-15,
ke-to 15-19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET
Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån-ti 10-15, on-to 15-19

PARISH LIBRARY
Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon-Tue 10-15, Wed-Thu 15-19

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10-15 ч, по средам и
четвергам в 15-19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

Kirjallisuuspiiri: lauantaina 19.1.2019
klo 11-13 kääntäjä Kersti Juva kertoo
teemasta "Käännöskirjallisuus on
kotimaista kirjallisuutta".

Yhä samalla piispantarkastuskeikalla

Säveltäjä Timo Ruottinen juurtui kuorosta ortodoksiseen kirkkoon.

TEKSTI ORTODOKSIVIESTI
KUVA ANNE KÄRKKÄINEN

Oli 1980-luvun alku. Metropoliitta **Johannes** oli tulossa tekemään tarkastusta Tampereelle. Seurakunnan kanttori **Risto Matsi** pyysi kuoronsa vahvistukseksi tenoria, eri kuoroissa laulanutta **Timo Ruottista**, josta Matsi oli kuullut vähän aikaisemmin kuoroon liittyneeltä Timon vaimolta, **Vivi Ruottiselta**.

– Piispantarkastus oli mielenkiintoinen. Olen sillä keikalla yhä, Ruottinen toteaa 30 vuotta ja sovitukset mukaan lukien lähes sata ortodoksista sävelteosta myöhemmin.

Ruottinen on yksi harvoista suomalaisista ortodoksisäveltäjistä. Hän on tehnyt pääasiassa liturgista, palveluksissa laulettavaksi sopivaa musiikkia, vähemmän konserteissa laulettavia sakraaliteoksia.

Ruottisen tuorein ja nykyisin laajin teos on kaksituntinen Uspenie-viligia Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen juhlaan. Huomattava osa siitä esitettiin Helsingissä Uspenskin katedraalin 150-vuotisjuhlissa viime elokuussa.

– Säveltäjälle on tärkeää kuulla säveltämänsä esitettynä. Olin iloinen, että kanttori **Varvara Merras** otti teoksen katedraalikuorolle.

Ruottisen kertoessa teoksistaan ja sävellystyöstään puheessa on paljon itsekriittikkiä. Uspenie-teostaankin hän kuunteli pylvään takana.

JAKAMATTOMAN KIRKON PERINTÖÄ

Ruottisen toinen laaja teos on vuoden 1969 pop-messu, Missa popularis, seka-kuorolle, solisteille ja rockyhtyeelle. Messun teksti on sama, jota Johann Sebastian Bach käytti h-mollimessussa.

Tamperelainen Timo Ruottinen on yksi harvoista suomalaisista ortodoksisäveltäjistä.

Ruottisen mukaan usein ihmetellään, miksi luterilainen Bach sävelsi katolisen messun laulettavat osat.

– Näen siinä varhaista ekumeenisuutta, kirkkokuntien rajojen ylittämistä hienolla tavalla.

Pop-messun ensiesitys sähkökitaroinen 1969 sai osakseen paheksuntaa, murska-arvioita ja kiitosta.

Aamulehden kriitikko **Heikki Seppälä** tunnisti saavutuksen: ”... Vaikka Ruottinen ei tekisi mitään muuta kuin tämän messun, sillä on oma tärkeä paikkansa. Siinä on [...] sulautuneena vanha ja uusi totuudelliseksi, korkeaksi kirkkomusiikiksi.”

Yksityisesti Seppälä kehotti Ruottista perehtymään ortodoksiseen kirkkomusiikkiin. Silloin radikaaliksikin leimattu nuori säveltäjä torjui asian pitäen idän kirkkoa liian konservatiivisena.

– Tässä sitä kuitenkin ollaan, hän ihmettelee.

Messu kuullaan taas piakkoin. Teos julkaistaan levynä ensi vuoden alkupuolella ja sitä on tarkoitus myös esittää eri puolilla Suomea.

Kuten pop-messussa, Ruottinen haluaa muutenkin pitää esillä kaikille kristityille kuuluvaa jakamattoman kirkon perintöä. Ortodoksille se on helppoa. Uspenie-vigiliankin Suuren ylistysveisujakson tekstit ovat kristikunnan alkuajoilta.

ITSEOPPINUT SÄVELTÄJÄ

Miten Timo Ruottisesta sitten tuli säveltäjä ja vieläpä hyvin nuorena?

– Kun on pakko tehdä jotain, sitä sitten tekee.

Ruottisella on monipuolinen musiikkitausta. Nuoresta hän lauloi erilaisissa kuoroissa, lauluyhtyeissä, soitti bändeissä kitaraa ja sävelsi monenlaista musiikkia. Kuunteli kaikki klassisen musiikin suurteokset ja kävi konserteissa. Musiikintuottajana hän toimi 25 vuotta klassista musiikkia levyttävässä Alba-levy-yhtiössä, mistä jäi eläkkeelle 2015.

Ruottinen sanoo, ettei hänellä ole akateemista säveltäjäkoulutusta.

– Musiikkikorkeakouluni olivat bändikellari, Tampereen tuomiokirkon kamarikuoro ja Tampereen vanhan kirjastotalon levyosasto. ●

SUURI SUUNNANNÄYTTÄJÄ ELI VAIKEINA AIKOINA Basileios Suuri (1.1.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

PIAN koittava uusi vuosi on hyvä aloittaa muistamalla teologia, jota kutsutaan Johannes Krysostomoksen ja Gregorios Teologin rinnalla yhdeksi kolmesta kirkon suuresta opettajasta. Näiden pyhiin esipaimenten yhteinen muistopäivä on 30.1.

Basileios syntyi vuonna 329 monia kirkkomme pyhiä tuottaneeseen perheeseen. Hän sai kristinuskon ensiopetuksen isoäidiltään Makrina vanhemmalta, jonka mukaan oli nimetty myös Basileioksen sisko. Makrina nuorempaa pidetään usein koko 300-luvun tärkeimpänä naisteologina, joka vaikutti suuresti pikkuveljeensä, Pyhään Gregorios Nyssalaiseen. Gregorioksen viehättävä kirja keskusteluista siskonsa kanssa on suomennettukin nimellä Sielusta ja ylösnousemuksesta.

Perheen voimakas kristillinen ja kulttuurinen perintö kannustivat lahjakasta Basileiosta opintielle, ja hän viimeisteli laajan koulutuksensa Ateenassa, joka oli tuolloin oppineen maailman keskus. Siellä hän tutustui Gregorios Teologiaan ja nuoreen keisariperheen jäseneseen, Julianukseen.

Julianus innostui Ateenassa pakanuudesta ja keisariksi nousemaan yritti elvyttää vanhat uskomukset. Hän pukeutui vähän rääsyisesti luodakseen filosofisen vaikutelman. Jopa Julianuksen kannattajat pitivät keisaria rasittavana hölöttäjänä, jonka suu kävi koko ajan. Kansa puistelee päätään keisarin tolkuttoman suurille teurasuhreille, joissa taikauskoinen Julianus lepytteli jumaliaan eläinparkojen verellä. Julianus Luopiona historiaan jäänyt keisari halusi olla myös sankari, mutta sai vuoden 363 sotaretkellä keihään kylkeensä. Siihen loppui vain kolme vuotta kestänyt pakanallisen menon uudelleenlämmitys.

Kun luopiosta oli päästy eroon, valtaistuimelle nousi pian areiolainen keisari Valens. Hän oli raaka sotilas, joka ei edes yrittänyt teeskennellä sivistynyttä ja vainosi ortodokseja. Soturina hän ei onnistunut Julianus Luopiota paremmin, sillä gootit tapoivat hänet Adrianopolin taistelussa vuonna 378.

Basileioksen elinaikana ortodoksinen usko oli suuressa vaarassa. Hän oli hylännyt loistavasti alkaneen maallisen uran ja vetäytynyt luostarielämään, mutta jouduikin asettumaan Kesarean piispaksi kirkkoa puolustaakseen. Hänen hiippakuntansa oli Aleksandrian lisäksi ainoa, joka vastusti tinkimättä areiolaisuutta, ja Basileioksesta tuli ortodoksinen uskon puolustajien johtaja. Keisari yritti taivuttaa Basileioksen puolelleen pelottelemalla häntä omaisuuden menetyksellä, kidutuksella ja kuolemalla. Omaisuuksensa pois jakanutta askeettia oli turha pelotella yhtään millään eikä Valens pystynyt koskaan panemaan uhkauksiaan toimeen.

Vaikeista oloista huolimatta Basileios opetti ja kirjoitti loogisen terävästi areiolaisia ja heitä myötäilleitä ortodokseja vastaan. Suuri piispa opetti ensimmäisenä kirkkoisänä Pyhän Hengen asemasta Pyhässä Kolminaisuudessa. Hänen laajaan tuotantoonsa kuuluu lisäksi laajana luostarisääntönä tunnetun askeettisen elämän ohjeisto, joka

on edelleen ortodoksinen luostarielämän perusta.

Pyhä Basileios Suuri nukkui kuolonuneen vuonna 379 vain 48-vuotiaana. Hänen tuotantoaan on suomennettu paljon. Ensimmäistä kertaa lukiessa ne saattavat tuntua oudon tutuilta, koska Basileioksen vaikutus uskomme perusteisiin on mittaamaton. Silloin on hyvä hetki tuntea kiittolaisuutta Basileiokselle, joka luopui niin paljosta voidakseen johdattaa meitäkin Jumalan luo. ●

Juri Mitroshinin Basileios Suuren ikoni Tikkurilan Kristuksen taivaaseenastumisen kirkon ikonostaasissa.

Koltankielinen liturgia toimitetaan Pyhän Kolminaisuuden kirkossa la 26.1. Tervetuloa!

sivu 44

*Tule tekemään
karjalanpiirakoita
Hämeenlinnan
seurakuntakodille
tammikuussa!
sivu 47*

Seurakuntien
joulutilaisuuksiin
ehtii vielä.

KUUSIJUHLAT KUTSUVAT

TEKSTI MIRVA BROLA **KUVA** ORTODOKSIVIESTIN ARKISTO

■ Kristuksen syntymäjuhlan lähestyessä monilla paikkakunnilla riittää joulusta ohjelmaa: konsertteja, myyjäisiä, kerhojen kauden päätöstilaisuuksia sekä kaikille seurakuntalaisille suunnattuja joulujuhlia. Kaakonkulmalla seurakuntien joulujuhliin ehtii vielä välipäivinä.

Lappeenrannan seurakunnan perinteistä kuusijuhlaa vietetään torstaina 27. joulukuuta kello 18. Juhlalla on seurakunnassa pitkät perinteet, sillä kuusijuhla on järjestetty ainakin 50-luvulta lähtien. Juhlaa on aina vietetty nimenomaan joulun jälkeisenä juhla-aikana sitä edeltävää paastokautta kunnioittaen.

Lappeenrannan kuusijuhllassa on luvassa lastenkerhojen esityksiä sekä tee- ja kahvitarjoilua jouluisine leivonnaisineen. Myös joulupukki vieraillee juhlassa. Koko seurakunnan yhteiseen juhlaan osallistui viime vuonna satakunta henkeä.

Myös Kotkan seurakunnassa joulujuhla on järjestetty jo vuosikymmeniä. Juhlan ajankohta on vaihdellut joulun alta välipäiviin. Viime vuosina juhlissa on nähty myös seurakuntalaisten valmistelemia näytelmiä, niin tänäkin vuonna.

Nikolaossilalla kaikkien seurakuntalaisten yhteiseen juhlaan koonnutaan perjantaina 28. joulukuuta kello 17. Luvassa on aikuisten ja lasten yhdessä esittämä Joulun ihme -näytelmä, joka sisältää myös laulua ja tanssia. Näytelmä esitetään suomeksi ja venäjäksi, ja sen jälkeen on kahvitarjoilu, yhteislaulua sekä pienten lahjojen jakoa.

Joulun juhlakausi jatkuu vielä pitkälle alkuvuoteen. Imatralla pääsee Kristuksen kasteen juhlan kunniaksi Pappilan perinteisille loppiaiskahveille sunnuntaina 6. tammikuuta kello 16. Paikkana on kirkkoherra **Timo Tynkkysen** koti, Sienimäki.

– Olemme järjestäneet loppiaiskahveja koko sen ajan, jonka olen ollut kirkkoherrana, eli kymmenen vuotta. Vuoden aikana olemme seurakuntalaisten kanssa paljon tekemisissä ja nautimme heidän vieraanvaraisuudestaan, isä Timo taustoittaa vastavuoroista tapahtumaa.

– Vanhan perinteen mukaan pappiloissa on suurina juhlina avoimet ovet, mutta pääsiäisen sijaan olemme päätyneet loppiaiseen.

Tilaisuuden aloittaa pieni rukoushetki, minkä jälkeen on tarjoilua ja mahdollisesti esimerkiksi musiikkiesityksiä. Kahveilla on käynyt vuosien mittaan 30–80 henkeä, mutta kaikki ovat mahtuneet mukaan.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Lastenkerhot

Helsingin seurakunnan alueella järjestetään useita lastenkerhoja. Kerhot on suunnattu 3–10-vuotiaille. Kirkkokerho on liturgian aikana järjestettävä kerho, jossa lapset pääsevät jumalanpalvelukseen osallistumisen lisäksi tutustumaan omaan kirkkoon esimerkiksi askarteluiden, pelien ja leikkien kautta. Ponomarikerhossa yli 6-vuotiaat pojat pääsevät tutustumaan alttariapulaisen tehtäviin käytännössä.

Liturgian yhteydessä järjestettävien kerhojen lisäksi kasvatustoimen kerhotilassa järjestetään torstaisin lasten iltakerho klo 17–19. Iltakerhossa tutustutaan omaan kirkkoon erilaisten aktiviteettien kautta.

Ota mukaan pienet eväät ja tossut.

Kaikkien kerhojen ajat ja paikat löytyvät seurakunnan nettisivujen tapahtuma- ja toimintakalenterista.

Lapsikuoro

Torstaisin 7-vuotiaille ja sitä vanhemmille klo 17–18.

Lisätiedot: kasvatuksen kanttori Joakim Pietarinen, p. 044 331 1995

Perhekerho ja muskari

Perjantaisin klo 11–14.

Lasten iltakerho, lapsikuoro, perhekerho ja muskari kokoontuvat kasvatustoimen kerhotilassa, os. Unioninkatu 39 A 1.

Mukaan Nupiposseen!

Seurakunnan nuortenpiiri eli NUPI kokoontuu joka tiistai ensin ehtoopalvelukseen Kotikirkossa kello 17.00 ja sieltä siirrymme kerholoihin (Unioninkatu 39 A). Toimintaa on tarjolla aina kello 20.00 asti. Ohjelmassa on teemailtoja, kokkailua, kilpailuja ja mukavaa ja rentoa hengailua ortodoksisissa meiningeissä. Lähde messiin! NUPI on suunnattu kristinoppileirin käyneille nuorille ja niille, jotka ovat täyttäneet 15 vuotta.

Kevään kerhokausi

Kerhot palaavat vuodenvaihteen tauoltaan sunnuntaikerhojen osalta 6.1. ja iltakerhojen, perhekerhojen ja muskarien osalta viikolla 2. Tervetuloa kerhoihin!

Lastenleiri

Talviloman lastenleiri järjestetään 18.–22.2. Kaunisniemen leirikeskuksessa. Lastenleiri on suunnattu 7–14-vuotiaille. Ilmoittautuminen leirille aukeaa tammikuussa hos.fi/ilmottautuminen-sivulla. Mukaan mahtuu 25 lasta.

Ilmoittautumisissa ensisijalla ovat Helsingin seurakunnan jäsenet.

Lisätietoja kasvatustyöntekijä Tiia Haimilta

Kripari talvella?

Entä jos kävisitkin kristinoppileirin talvilomalla? Leirikesä alkaa jo helmikuussa! Helsingin ortodoksinen seurakunta järjestää vuoden 2019 ensimmäisen kristinoppileirin Kaunisniemen leirikeskuksessa 16.–23.2. joka huipentuu juhlavaan päätösliturgiaan Uspenskin katedraalissa 24.2. Mukaan mahtuu vielä, joten lähde rohkeasti mukaan! Lisätietoja kasvatustyöntekijä Jaso Pössiltä

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

Seurakuntamme pääkirkko on käyttökielossa ja palvelukset toimitetaan seurakuntakodilla. Lapset ovat aina tervetulleita jumalanpalveluksiin. Perheen pienimmille on seurakuntakodissa leikkipöytä, jonka äärellä voi piirrellä tai lueskella.

Lasten ikonikerho

Kokoontuu kerran kuukaudessa lauantaisin klo 10–12 seurakuntakodilla. Alustavat kevään aikana pidettävät kerhopäivät ovat 12.1., 9.2., 2.3., 6.4. ja 4.5. Kerhossa tutustutaan temperateknikkaan ja jokainen maalaa yhden ikonin ohjauksessa. Kerhossa on varattu myös aikaa leikkimiseen ja pieneen välipalaketkeen. Varsinaista ikärajaa ei ole, mutta kerhoon tulee ilmoittautua Leena-kanttorille (p. 040 7076715 /leena.lomu@ort.fi)

TAPAHTUU KOTKASSA

Äiti-lapsi-kerho Nikolaossalilla

Kokoontumiset maanantaisin kello 15–17. Ohjaajana Kati-kanttori.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaossalissa kello 17–18.

Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823.

Piirustuskerho "Pikkumaalari"

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille, kokoontumiset keskiviikkoisin Nikolaossalin alakerran kerhotilassa kello 16.30–18. Lisätietoja opettaja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerhon toimii pääasiassa venäjäksi, myös suomenkieliset tervetulleita. Etukäteisilmoittautumiset Innalle.

Lastenkerho "Uskon säteet"

Kokoontumme sunnuntaisin kello 10–11 liturgian aikana Kotkan kirkon toiseen kerrokseen keskustelemaan uskonnollisista aiheista ja askartelemaan. Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa! Kerho pidetään samanaikaisesti kahdella kielellä. Sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lapset tervetulleita!

Lastenkerhojen toiminta jatkuu vuoden vaihteen jälkeen viikolla 3.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, kasvatuksen kanttori 044 331 1995

Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perheet 040 725 5713

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapset 0400 531 896

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuoret ja nuoret aikuiset 040 825 8230

Kaarina Lyhykäinen, kasvatustyöntekijä, kouluyhteistyö ja aikuiset 040 512 5825

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalouisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonmies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

Kokki/siivooja Tarja Friman

040 761 8604

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa kuukauden 1. ja 3. sunnuntai klo 17.00, aloitus 20.1. Lisätietoja Lana Lang p. 044 377 8457.

TAPAHTUU LAHDESSA

Kirkkokerho

3–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhotilassa sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.45 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Talven kokoontumiskerrat 6.1., 13.1., 10.2. ja 17.2.

Venäjänkielinen kirkkokerho

2–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka kuukauden toisena lauantaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Talven kokoontumiskerrat 12.1. ja 9.2.

Perhekerho

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille. Kerhossa voi tavata muita aikuisia ja lapsia, ja saada uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on hartaushetki, muskari (klo 10–10.30), leikkejä ja askarteluja. Kerho kokoontuu kirkon kerhotilassa tiistaisin klo 9.40 – 12.00.

Ponomarikerho

7 vuodesta eteenpäin pojille. Kerhossa tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtäviin kirkon jumalanpalveluksissa käytännön kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana klo 9.50–11.15.

Ympäristökerho

6–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa tutustutaan luontoon ja ympäristöön, tehdään retkiä, pohditaan ympäristöasioita sekä leikitään. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Talven kokoontumiskerrat 15.1., 29.1. ja 12.2.

Kerhot ovat maksuttomia ja niihin ei tarvitse ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Kokkikerho

8–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan ruoanlaittoa. Kerhossa ei valitettavasti voida huomioida erityisruokavaliota tai vaativia allergialistoja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Talven kokoontumiskerrat 8.1., 22.1., 5.2. ja 19.2. Ryhmään mahtuu vain 10 osallistujaa, kerhopaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen osoitteeseen marina.salokangas@ort.fi.

Tapahtuu Hyvinkäällä

Kirkkokerho

4–12-vuotiaille. Kerho kokoontuu joka kuukauden neljäntenä sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Talven kokoontumiskerrat 27.1. ja 24.2.

Kerho on maksuton ja siihen ei tarvitse ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina Salokangas, p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Ohjaajahaku

Tampereen ja Vaasan seurakunnat suunnittelevat ensi kesän kristinoppileiriä. Seuraavassa lehdessä ja seurakunnan nettisivuilla tulevat leiriohjaajaksi hakuohjeet ensi vuoden alussa. Tässä vaiheessa kaikki mahdolliset hakijat voivat ilmoittautua Ortodoksisten Nuorten Liiton (ONL ry) leiriohjaajien peruskurssille, joka järjestetään Jyväskylässä 8.–10.2.2019. Kurssille ilmoittautuminen 27.1.2019 mennessä: www.onl.fi/tapahtumat. Paikkoja on rajoitetusti! Ohjaajahaku alkaa vasta kurssin jälkeen ja valinnat tehdään Vaasan ja Tampereen seurakunnan nuorista. Joten, seuraathan seurakuntamme nettisivuja ja lehtiä!

Lastenkerho 3–7-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Nikolaintalon kerhohuoneessa perjantaisin (huom. päivä muutettu!) klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuutila, puh. 045 317 2390. Lapsilla olisi hyvä olla mukana tossut tai tarrasukat, sillä lattiat ovat liukkaat.

Lapsiparkki 5–10-vuotiaille

Kerhohuoneessa joka toisena sunnuntaina (parittomina) klo 12–13 toimii lapsiparkki. Ohjaajana Rita, Mykola ja Vanja. Lapsiparkkiin ei tarvitse etukäteen ilmoittautua.

Maalauskerho 7–11-vuotiaille

Maalauskerho kokoontuu kerhohuoneessa keskiviikkoisin klo 17–19. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikitään. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk@gmail.com, puh. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho.

Imatran seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lasten musiikki-kerho ja klo 18 askartelukerho.

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в **Лаппеенранта** по понедельникам в 17 детский хор и в 18 кружок рукоделия.

В **Иматра** по вторникам 17 детский музыкальный кружок и в 18 кружок рукоделия.

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

KIRKOLLISET JUHLAT 23.12.–10.2.

24.12. Kristuksen syntymän aatto

*25.12. Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä

26.12. Joulupäivä, Jumalansyntyttäjän juhla

27.12. Marttyyri diakoni Stefanoksen juhla

1.1. Pyhä Basileios Suuri, Herran ympäri-leikkaus, uusi vuosi

*6.1. Teofania, Kristuksen kaste

*2.2. Herran temppeleöntuominen

10.2. Publikaanin ja fariseuksen sunnuntai

ARKKIPIISPA LEON PALVELUKSIA

*Su 6.1. klo 10 Jumalallinen liturgia, Teofania, Uspenskin katedraali

*La 2.2. klo 10 Jumalallinen liturgia, Herran temppeleöntuominen, Lappeenrannan kirkko

RADIO & TV

Ke 26.12. Yle TV 1 klo 10

Toisen joulupäivän liturgia Pyhän Herman Alaskalaisen kirkosta Espoosta. Palveluksen toimittaa pastori Petri Korhonen.

Su 6.1. Yle Radio 1 klo 11

Teofanian liturgia Pyhän Nikolaoksen katedraalista Kuopiosta.

Su 27.1. Yle Radio 1 klo 11

Liturgia Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkosta Espoosta. Palveluksen toimittaa pastori Petri Korhonen.

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER I RADIO VEGA

1.2. Andrum, kyrkoherde Aleksej Sjöberg

AAMUHARTAUDET

joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.15

19.1. Pastori Tuomas Kallonen

9.2. Pastori Lasarus Jalonen

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50

15.1. Pappismunkki Mikael

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, puhelinpäivystys klo 14–16,
p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras (diakoniatyöstä vastaava pappi),
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla),

Larissa Qvintus-Petsalo (sij. 31.7.2019 asti)
p. 040 828 2283

Kirsi-Maria Susuna, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.)
p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.),
p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.)
p. 040 5920 684,
veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Kari Hartikka, p. (09) 8564 6162, 040 703 4616

Elna Pale, p. 040 723 7632

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.

Isännöitsijä nunnna Elisabet, p. 050 585 3870

Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla), kanttorin sij. Larissa Qvintus-Petsalo, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 22.12. klo 17 vigilia

Su 23.12. klo 10 liturgia

Ma 24.12. klo 9 hetkipalvelus (kuninkaalliset hetket)

Ma 24.12. klo 10 ehtoopalvelus ja liturgia

Ma 24.12. klo 15 vigilia

***Ti 25.12. klo 10 liturgia**

Ke 26.12. klo 9.30 aamupalvelus ja liturgia

La 29.12. klo 17 vigilia

Su 30.12. klo 10 liturgia

Ti 1.1. klo 10 liturgia

Ke 2.1. klo 13 akatistos (Serafim Sarovilaiselle)

Pe 4.1. klo 17 hetkipalvelus

La 5.1. klo 10 liturgia (ja suuri vedenpyhitys)

La 5.1. klo 17 vigilia

***Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys**

La 12.1. klo 17 vigilia

Su 13.1. klo 10 liturgia

Ke 16.1. klo 18 yleinen rukouspalvelus (Jumalansyntyttäjän Kozelshtshanin ikonin kunniaksi)

La 19.1. klo 17 vigilia

Su 20.1. klo 10 liturgia

La 26.1. klo 17 vigilia

Su 27.1. klo 10 liturgia

Pe 1.2. klo 17 vigilia

***La 2.2. klo 10 liturgia**

La 2.2. klo 17 vigilia

Su 3.2. klo 10 liturgia

La 9.2. klo 17 vigilia

Su 10.2. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponamarikerho yli 6-vuotiaille pojille klo 10 alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 8 liturgia

Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus

To 20.12. klo 17 ehtoopalvelus

Su 23.12. klo 10 liturgia (arabiaksi)

(في برعلا د غللاب يهل ال ا س ادق ال م ا ق ي ١٠ ع اس ال ٢٣/١٢ موي)

Ti 25.12. klo 0 liturgia, ru, en
Ke 26.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
Ke 26.12. klo 16 ehtoopalvelus, ro
*Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys, ru
Su 6.1. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 7.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 8.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 9.1. klo 8 liturgia
Ke 9.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 10.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 12.1. klo 17 ehtoopalvelus, en
Su 13.1. klo 10 liturgia, en
Su 13.1. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 14.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 15.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 16.1. klo 8 liturgia
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 17.1. klo 17 ehtoopalvelus
Su 20.1. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
Su 20.1. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 21.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 22.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 23.1. klo 8 liturgia
Ke 23.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 24.1. klo 17 ehtoopalvelus
Su 27.1. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 28.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 29.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 30.1. klo 8 liturgia
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 31.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 2.2. klo 17 vigilia, ru
Su 3.2. klo 10 liturgia, ru
Su 3.2. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 4.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 5.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 6.2. klo 8 liturgia
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus
To 7.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 9.2. klo 10 liturgia, rom
Su 10.2. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 21.12. klo 17 yleinen panihida
La 22.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 13 ehtoopalvelus
Pe 11.1. klo 17 yleinen panihida
La 12.1. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 18.1. klo 17 yleinen panihida
La 19.1. klo 10 liturgia
Pe 25.1. klo 17 yleinen panihida
La 26.1. klo 10 liturgia
Pe 1.2. klo 17 parastaasi
*La 2.2. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 8.2. klo 17 yleinen panihida
La 9.2. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2

Pappi Joosef Vola, kanttori Kirsi-Maria Susuna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 17 akatistos (Johannes
Kronstadtilaiselle)
To 20.12. klo 8 liturgia (Johannes
Kronstadtilainen)
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 10 ehtoopalvelus ja liturgia
*Ti 25.12. klo 10 aamupalvelus ja liturgia
Ke 26.12. klo 10 liturgia
La 29.12. klo 17 vigilia

Su 30.12. klo 10 liturgia
Ti 1.1. klo 10 liturgia
La 5.1. klo 17 vigilia
*Su 6.1. klo 10 liturgia
Ke 9.1. klo 17 yleinen rukouspalvelus (Vapahtajalle)
La 12.1. klo 17 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.1. klo 17 vigilia
Su 20.1. klo 10 liturgia
Ti 22.1. klo 8 liturgia (apostoli Timoteus)
Ke 23.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.1. klo 17 vigilia
Su 27.1. klo 10 liturgia
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 1.2. klo 17 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia
Su 3.2. klo 10 liturgia
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 9.2. klo 17 vigilia
Su 10.2. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio

Stefanos-säätiön hoitaja: Lulian Pop,
stefanossaatio@gmail.com, p. 040 5922 066
Papit Juhani Härkin, Raimo Pores ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

To 27.12. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia
(talvipraasniekka)
To 10.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 19.1. klo 10 Jumalallinen liturgia
*La 2.2. klo 10 Jumalallinen liturgia

Helenakoti

M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä Sofian
kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

Ma 24.12. klo 14 vigilia
*Ti 25.12. klo 10 liturgia
Ti 1.1. klo 10 liturgia
La 5.1. klo 17.30 vigilia
*Su 6.1. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
La 19.1. klo 17.30 vigilia
Su 20.1. klo 10 liturgia
Pe 1.2. klo 17.30 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimi-
tetaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyö-
palvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo
18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,
Kallvikinnientie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30–9 ja ehtoopalvelus
klo 17–17.30.
Keskiviikkoisin Jeesuksen rukous -palvelus vai-
televasti joko ehtoopalveluksen sijaan tai heti
sen jälkeen.
Lauantaisin liturgia klo 10.30–12.
Palveluksia myös kulttuuritapahtumien yhtey-
dessä, ks. sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335
Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579
Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

DIAKONIAITYÖNTEKIJÄT

Taisia Pohjola (Espoo, Kauniainen),
p. (09) 856 46163, 040 583 2915
Sarianne Karulinna (Länsi-Uusimaa),
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 9 aamupalvelus
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
To 20.12. klo 9 liturgia
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 9 joulun hetkipalvelus
Ma 24.12. klo 14 joulun suuri ehtoopalvelus
*Ti 25.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 26.12. klo 10 liturgia
Su 30.12. klo 10 liturgia
Ke 9.1. klo 9 aamupalvelus
Ke 9.1. klo 17 vedenpyhitys
To 10.1. klo 9 liturgia
La 12.1. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ke 16.1. klo 9 aamupalvelus
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 17.1. klo 9 liturgia
La 19.1. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 20.1. klo 10 liturgia
Ke 23.1. klo 9 aamupalvelus
Ke 23.1. klo 17 akatistos
To 24.1. klo 9 liturgia
La 26.1. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 27.1. klo 10 liturgia
Ke 30.1. klo 9 aamupalvelus
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 31.1. klo 9 liturgia
Pe 1.2. klo 17 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia
La 2.2. klo 17 vigilia
La 2.2. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 3.2. klo 10 liturgia
Ke 6.2. klo 9 aamupalvelus
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus
To 7.2. klo 9 liturgia
La 9.2. klo 17 vigilia
La 9.2. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 10.2. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomaentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 13 ehtoopalvelus
Ke 26.12. klo 10 aamupalvelus ja liturgia
*Su 6.1. klo 10 liturgia (ja suuri vedenpyhitys)
Su 13.1. klo 10 liturgia
Su 27.1. klo 10 liturgia
Su 10.2. klo 10 liturgia

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 15 ehtoopalvelus
Ke 26.12. klo 10 aamupalvelus ja liturgia
La 5.1. klo 17 vigilia
*Su 6.1. klo 10 liturgia
La 12.1. klo 17 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
To 17.1. klo 17.30 akatistos
La 26.1. klo 17 vigilia
Su 27.1. klo 10 liturgia
To 31.1. klo 17.30 akatistos
Pe 1.2. klo 17.30 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia
La 9.2. klo 17 vigilia
Su 10.2. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruunuhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiaconi Gennadij Stolbow, diakoni Ioann
Markolainen

PALVELUKSET KIRKOSLAAVIKSI

Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 9 hetkipalvelus
Ma 24.12. klo 10 ehtoopalvelus ja liturgia

Ma 24.12. klo 15.30 vigilia

*Ti 25.12. klo 11 liturgia
Ke 26.12. klo 9.30 aamupalvelus ja liturgia

La 29.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 29.12. klo 17 vigilia
Su 30.12. klo 10 liturgia
Pe 4.1. klo 17 hetkipalvelus
La 5.1. klo 10 liturgia (ja suuri vedenpyhitys)
La 5.1. klo 17 vigilia
*Su 6.1. klo 10 liturgia (ja suuri vedenpyhitys)
Ke 9.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 12.1. klo 16.30 yleinen panihida
La 12.1. klo 17 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.1. klo 16.30 yleinen panihida
Su 20.1. klo 10 liturgia
Ke 23.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.1. klo 10 liturgia (koltansaameksi)

La 26.1. klo 17 vigilia
Su 27.1. klo 10 liturgia
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 1.2. klo 17 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia
La 2.2. klo 16.30 yleinen panihida
La 2.2. klo 17 vigilia
Su 3.2. klo 10 liturgia
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 9.2. klo 16.30 yleinen panihida
La 9.2. klo 17 vigilia
Su 10.2. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkoerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo 10–
12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

*Tis 25.12. kl 0 liturgi på svenska och engelska
*Sön 6.1. kl 0 liturgi och stora vattenvigninen
Sön 3.2. kl 10 liturgi

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruunuhaka)

Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

*Tue 25.12. at 00:00 liturgy in Swedish and English

Sat 12.1. at 17 vespers
Sun 13.1. at 10 The Divine Liturgy

Στο παρεκκλήσιο του

Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίγκι,

Teemu Toivonen, 040 511 3846

Τετάρτη 26.12. στις 9.00 όρθρος και Θεία

Λειτουργία

Κυριακή 20.1. στις 9.00 όρθρος και Θεία

Λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода

Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Русскоязычный священник
Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси, тел. 09 85 646 141
Русскоязычный священник дежурит в
-сторожке Свято-Троицкого храма
каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец
Регент Ирина Червинский–Матси
Внештатное священство
Священник Александр Бьёрклунд
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Ср 19.12. в 17 вечерня
Сб 22.12. в 16.30 Панихида
Сб 22.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 23.12. в 10 литurgia
Пн 24.12. в 9 Царские часы
Пн 24.12. в 10 вечерня, литurgia
Пн 24.12. в 15.30 Всенощное бдение
*Вт 25.12. в 11 литurgia
Ср 26.12. в 9.30 утренья, литurgia
Сб 29.12. в 16.30 Панихида
Сб 29.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 30.12. в 10 литurgia
пт 4.1. в 17 часов
Сб 5.1. в 10 литurgia и великое водосвятие
Сб 5.1. в 17 Всенощное бдение
*Вс 6.1. в 10 литurgia и великое водосвятие
Ср 9.1. в 17 вечерня
Сб 12.1. в 16.30 Панихида
Сб 12.1. в 17 Всенощное бдение
Вс 13.1. в 10 литurgia
Ср 16.1. в 17 вечерня
Сб 19.1. в 16.30 Панихида
Сб 19.1. в 17 Всенощное бдение
Вс 20.1. в 10 литurgia
Ср 23.1. в 17 вечерня
Сб 26.1. в 10 Литurgia на колтта-саамском языке
Сб 26.1. в 17 Всенощное бдение
Вс 27.1. в 10 литurgia
Ср 30.1. в 17 вечерня
пт 1.2. в 17 Всенощное бдение
*Сб 2.2. в 10 литurgia
Сб 2.2. в 16.30 Панихида
Сб 2.2. в 17 Всенощное бдение
Вс 3.2. в 10 литurgia
Ср 6.2. в 17 вечерня
Сб 9.2. в 16.30 Панихида
Сб 9.2. в 17 Всенощное бдение
Вс 10.2. в 10 литurgia

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
Любови и матери их Софии, Hämeentie 55,
00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Пн 24.12. в 14 Всенощное бдение

*Вт 25.12. в 10 литurgia

Вт 1.1. в 10 литurgia

Сб 5.1. в 17.30 Всенощное бдение

*Вс 6.1. в 9.30 водоосвящение, литurgia

Сб 19.1. в 17.30 Всенощное бдение

Вс 20.1. в 10 литurgia

пт 1.2. в 17.30 Всенощное бдение

*Сб 2.2. в 10 литurgia

Приходской центр в Мюллуपुरо

Часовня прп. Александра Свирского
Jauhokuja 3 В 2, 00920 Helsinki,

Священник Иосиф Вола, тел. 0405452250
Богослужения совершаются на финском

языке, но при необходимости используется и церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-мироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie 48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диякон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках. Чаепитие по воскресеньям после литургии.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin tiistaiseura

Kokoontuu seurakuntasalilla joka toinen tiistai klo 16. Seuraavan kerran 15.1. ja 29.1.

Jumalansynnyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimitaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyöpäpalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo 18.30 Jeesuksen rukous-palvelus tai akatistos. Liturgia 2.1.2019 kello 10 (Serafim Sarovilainen) ja 24.1.2019 kello 10 (Ksenia Pietarilainen). Keskustelutarja "usko arjessa" jatkuu torstaisin 16.1., 31.1., 14.2. ja 21.2. kello 16–18. Olohuone-lafka on auki torstaista lauantaihin klo 13–16. Mahdollisuus opetella rukousnauhojen solmimista ja tehdä käsitöitä, lukea tai muuten vain viettää hetki kanssamme puuhastellen tai keskustellen kahvikupin ääressä. Myynnissä muun muassa Lintulan tuohuksia, yrttisuolaa, hunajaa ja kirjoja. Mahdollisuus ostaa myös lukemista "kirjakirpputorilta". Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös muutokset viikko-ohjelmassa: theotokos.fi

Raamattupiiri

Tiistaisin klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen seurakunnan kirjastossa, os. Liisankatu 29 A (2. krs.).

Stefanoskodin käspaikkakerho

Käspaikkakerho kokoontuu keväällä 2019 torstaisin klo 10–14 seuraavasti: 3.1., 17.1., 31.1., 14.2., 1.3., 14.3., 28.3., 25.4. ja 9.5.

ITÄ-HELSINKI

Raamattupiiri

Kokoontuu Myllypuron kappelilla maanantaisin klo 17.

Myllypuron kirkkokuoro

Harjoittelee kappelilla keskiviikkoisin ehtoopalveluksen jälkeen, n. klo 17.30. Mikäli olet kiinnostunut tulemaan mukaan toimintaan, tule paikalle tai ota yhteys kanttori Kirsi-Mariaan puh. 050 401 4798. Valmistaudu musikaalisuuden ja äänialan testaukseen ja opettele jokin laulu koelauluksi.

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi

Kulttuurikeskus Sofiassa maanantaisin ehtoopalveluksen jälkeen n. klo 17.30.

Karjalankielinen kirkkolaulupiiri

Harjoittelee Myllypuron kappelilla sunnuntaisin kirkkokahvien jälkeen noin klo 12.30 alkaen.

TAPAHTUMIA

"Valmistaudu Betlehem!"

Uspenskin Katedraalikuoron joulukonsertti torstaina 20.12. kello 19 Uspenskin katedraalissa.

Vapaa pääsy, ohjelma 10 euroa. Kuoroa johtaa Larissa Qvintus-Petsalo. Solistina sopraano Varvara Merras-Häyrynen. Konsertin ohjelmisto koostuu itäslaavilaisista koljada-joululauluista, ortodoksisista joulunajan kirkko-veisuista sekä tutuista "ikivihreistä" joululauluista. Tänä vuonna Uspenskin Katedraalikuoro laulaa ensimmäistä kertaa Leonid Bashmakovin säveltämiä joulun veisuja, jotka kuuluvat säveltäjän viimeisten vuosien tuotantoon. Konsertissa kuultava Bashmakovin Kristuksen syntymäjulhan kanoni on sävelletty säveltäjän Pääsiäiskanonin (nro 2) teemoja käyttäen ja on niin ikään kuulokuvataan tuttu viime vuosien Uspenskin Katedraalin pääsiäisyön jumalanpalveluksista.

Nuorttsää'mkiöllsaz liturgii

Sue'vet 26.1.2019, čäss 10:00 Troickiceerkvest, Unioninkatu 31 (Kruunuhaka). Sluu'žv ää'nn e'čč Kalevi Kasala da ceerkav-lauljoouk jää'dat jaakan, diakoon Erkki Äärhlep Lumisalmi . Ceerkavkää'ff da kulttuuriprograamm mąňņa liturgias Storoshka-pöörtäst.

Koltankielinen liturgia

Lauantai 26.1.2019 klo 10 Pyhän Kolminaisuuden kirkossa, Unioninkatu 31 (Kruunuhaka). Palveluksen toimittaa isä Kalevi Kasala ja kuoroa johtaa kanttori, diakoni Erkki Lumisalmi. Kirkkokahvit ja kulttuuriohjelmaa liturgian jälkeen Storoshka-salissa.

Kyyrölä-kerhon perinteinen kirkkokahvilitaisuus

Kerho järjestää kirkkokahvilitaisuuden Helsingin seurakuntasalissa, Unioninkatu 39 sisäpiha, sunnuntaina 24.2.2019 klo 12. Elisabeth Uschanov kertoo Kyyrölään kauppiasta Helsingissä. Otamme vastaan arpajaisvoittoja ja leivonnaisia kahvipöytään. Kaikki ovat tervetulleita!

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Piispa kesälomalla – taidetta isä Ambrosiuksen Sofian koelmista. Näyttelyn on koonnut kulttuurijohtaja Liisa Heikkilä-Palo. Avoinna tammi-kuulle 2019.

Rosa Liksomien Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi, esillä toistaiseksi. Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

Kurssit ja tapahtumat

Joulu Sofiassa

Su–ke 23.–26.12. Tervetuloa joulun viettoon. Ohjelmassa päivittäiset jumalanpalvelukset, alustuksia, keskustelua ja muuta ohjelmaa. Mahdollisuus hiljentymiseen. Tarjoamme edullisia joulunajan majoitus- ja ateriapaketteja ajalle 23.–26.12.

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikinniementie 35, 00980 Hki.

LÄNTINEN ALUE

TAPIOLAN KIRKKO, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Keskiviikkokerho

Kokoontuu Tapiolan kirkolla. Aloitamme ehtoopalveluksella klo 17. Kerhon aikana tarjolla pientä iltapalaa. Tulethan mukaan auttamaan sen valmistelussa klo 16 ja siivouksessa.

Espoon miestenpiiri Hermaninjengi

Kokoontuu joka kuukauden kolmas keskiviikko klo 18. Kokoontumispaikka vaihtelee. Lisätietoja: puheenjohtaja Juhani Mustila, p. 0400 472 623 (juhani.mustila@iki.fi). Tarvittaessa lisätietoja antaa myös isä Petri Korhonen.

Käsityökerho

Monikulttuurinen käsityökerho kokoontuu kirkolla torstaisin klo 10–13. Kaikki käsitöistä kiinnostuneet tervetuloa mukaan.

Nuorten ikonimaalauskerho

Nuorten ikonimaalauskerho yli 13-vuotiaille tiistaisin Tapiolan kirkolla klo 18–19.30. Lisätietoja: Katarina Koskivaara-Ilmonen, katarinakoskivaara@gmail.com

Lasten iltakerho

Tapiolan kirkolla järjestetään tiistai-iltaisin lastenkerho klo 17–19.30. Seurakunnan lastenkerhot ovat suunnattu 3–10-vuotiaille. Kerhossa leikitään, pelataan, askarrellaan ja tutustutaan omaan kirkkoon. Tapiolan iltakerhossa yli 4-vuotiaat pääsevät kerhon yhteydessä osallistumaan myös kokkikerhoon! Kerho on ilmainen eikä sinne tarvitse ilmoittautua etukäteen. Lisätietoja: Tiia Haimi, tiia.haimi@ort.fi

Ystävyydenateria

Kokoonnumme Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkolla yhteisen ruokapäydän ääreen syömään ja seurustelemaan. Ateria maksaa yhden euron. Tilaisuus on avoin kaikille. Perjantaina 4.1.2019 klo 11–12 pianisti Matti Engvist soittaa ja laulattaa aterian aikana. Perjantaina 1.2.2019 klo 11–12 kitaristi Heikki Aspiala soittaa ja laulattaa aterian aikana.

LOHJAN KIRKKO, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus

Klo 18–20 keskiviikkoisin 9.1., 16.1., 23.1., 30.1., 6.2. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho

Klo 14–16 torstaisin 10.1., 24.1., 7.2. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Raamattu-kurssi Porvoossa

Kurssin tarkoituksena on oppia tuntemaan, lukemaan ja käyttämään Raamattua. Tällä kursilla keskitymme apostolien tekoihin ja heidän eri kirjeisiinsä oppien ymmärtämään niiden keskinäistä suhdetta toisiaan täydentäen. Tutustumme kirjoitusten kautta alkuseurakunnan maailmaan ja sitä ympäröivään kulttuuriin. Opettajana toimii teologian maisteri Okko Balagurin. Hän on opiskellut eksegetiikkaa eli raamatuntutkimista ja vetänyt erittäin suosittua Raamattupiiriä Myllypurrossa jo usean vuoden ajan. Kurssi on ilmainen kaikille ja se kokoontuu Porvoon Kristuksen kirkastumisen kirkossa (Vanha Helsingintie 2) kaikkiaan kahdeksan kertaa tiistai-iltaisin klo 18.00–19.30. Ensimmäiset kokoontumiset ovat 15.1., 22.1., 29.1. ja 5.2.

Kirkkokerho

Sunnuntailiturgioiden yhteydessä lasten kirkkokerho.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoimna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka, p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi
Seurakuntasihiteeri Liisa Eerola, p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com
Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com
Pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi
Pastori Aleks Saveljeff, p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi
Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyrätkatu 20, Hamina
Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isöympyrätkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

Kirkon ja trapesan vahtimestari pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

To 20.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 14 ehtoopalvelus
*Ti 25.12. klo 10 liturgia
La 29.12. klo 17 ehtoopalvelus

Su 30.12. klo 10 liturgia
Pe 4.1. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

La 5.1. klo 17 vigilia su/sl

*Su 6.1. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys su/sl

La 19.1. klo 10 liturgia, sl

To 24.1. klo 17 akatistos Ksenia Pietarilaiselle

Pe 1.2. klo 10 vigilia

*La 2.2. klo 10 liturgia

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 4.1. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus
Ke 9.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 12.1. klo 17 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 23.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.1. klo 17 vigilia
Su 27.1. klo 10 liturgia
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 2.2. klo 17 vigilia su/sl
Su 3.2. klo 10 liturgia su/sl
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

Ma 24.12. klo 16 ehtoopalvelus
Ke 26.12. klo 10 vedenpyhitys ja liturgia (praasniekka)
La 5.1. klo 10 liturgia
La 19.1. klo 17 vigilia
Su 20.1. klo 10 liturgia
La 9.2. klo 17 vigilia
Su 10.2. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kerhot ja piirit:

Ortodoksiakeskus Sypressi, Varuskuntakatu 14, Kouvola
Pyhän Ristin kirkko, Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna, Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa, Isoympyrätkatu 20, Hamina

Kirkkokuorojen harjoitukset

Hamina kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30
Pietarin ja Paavalin trapesassa, aloitus 10.1., Kouvola kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18
Ortodoksiakeskus Sypressissä aloitus 9.1. Lisätietoja kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Venäjänkielinen kerho

5.1. klo 16.30 alkaen päivystys Pietarin ja Paavalin kirkossa
2.2. klo 16.30 alkaen päivystys Pyhän Ristin kirkossa
Lisätiedot pastori Aleks Saveljeff, p. 040 683 8050.

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa keskiviikkoisin rukoushetken jälkeen, seuraavan kerran 19.12. klo 17.30 ja 9.1. klo 17.30 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja isä Ville, puh. 040 962 0063

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukauden ensimmäinen ja kolmas keskiviikko klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhla-

salissa, aloitus keskiviikkona 16.1. Lisätietoja Tiina Toikka puh. 040 5800 907

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa kuukauden 1. ja 3. sunnuntai klo 17.00, aloitus 20.1., lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457.

Kirkkoteatteri

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin klo 10–13, aloitus 9.1. Lisätietoja Irma Leimulahti p. 040 587 8798.

Ikonipiiri Hamina

Pietarin ja Paavalin trapesassa lauantaisin klo 10–15 ja keskiviikkoisin klo 17–20.30, aloitus 9.1. Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909.

Ikonipiiri Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 10–15, aloitus 12.1.–13.1. Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909.

TAPAHTUMIA

Pagina Pertti

Pe 4.1. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti–pe klo 9–13.

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:
ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi
www.hmlortodoksinen.fi
www.facebook.com/HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi
Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markku Aroma, p. 044 244 9298
Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272
Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326
Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistöhoitaja Markku Seljänne p. 0400 716 810
Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä Heikki Halme, p. 040 558 0465
Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
To 20.12. klo 17 akatistos, Johannes Kronstadtilainen

La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 15 ehtoopalvelus ja Basileios
Suuren liturgia
*Ti 25.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 26.12. ei ehtoopalvelusta
Ti 1.1. klo 10 liturgia
Ke 2.1. klo 17 ehtoopalvelus (klo 17.30 kateku-
meenikurssi)
La 5.1. klo 17 vigilia
*Su 6.1. klo 9.30 suuri vedenpyhitys ja liturgia
Ke 9.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 12.1. klo 17 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ke 16.1. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.1. klo 17 vigilia
Su 20.1. klo 10 liturgia
Ke 23.1. klo 17 ehtoopalvelus
To 24.1. klo 17 akatistos, Ksenia Pietarilainen
Ke 30.1. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 1.2. klo 17 vigilia
*La 2.2. klo 10 liturgia
Su 3.2. klo 10 liturgia
Ke 6.2. klo 17 ehtoopalvelus (klo 17.30 kateku-
meenikurssi)
La 9.2. klo 17 vigilia
Su 10.2. klo 10 liturgia
Ke 13.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 16.2. klo 17 vigilia
Su 17.2. klo 10 liturgia
Ke 20.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 27.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 2.3. klo 17 vigilia
Su 3.3. klo 10 liturgia

Forssa

Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Ke 2.1. klo 10 liturgia (Serafim Sarovilainen)
Su 27.1. klo 10 liturgia
Su 24.2. klo 10 liturgia

Lammi

Athos-säätiön toimintakeskus,
Panagian puistotie 39 A, Lammi

JUMALANPALVELUKSET

La 29.12. klo 10 liturgia
La 26.1. klo 10 liturgia
La 23.2. klo 10 liturgia

Loppi

Kaunisiemen leirikeskus
Kaunisiementie 18, Läyliäinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 30.12. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, 050 560 4318. Tie-
toa diakoniaseuran toiminnasta yhteyshenkilöltä
tai srkn: nettisivuilta. Diakoniaseura järjestää Teo-
fanian kirkkokahvit 6.1.2019.

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, 050 331 8905 Voit lukea
Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen netti-
sivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Ikonipiiri Hämeenlinnassa

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A. Opetta-
ja Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143. Päi-
väryhmä klo 12.30–15.30 ja iltaryhmä klo 16.30–

19.30. Kokoontuu alkuvuodesta seuraavina maan-
nantapäivinä ja -iltoina: 14.1., 21.1., 11.2. ja 18.2.
Ikonipiiri järjestää kirkkokahvit ortodoksisuuden
sunnuntaina (10.3.), jolloin voi tuoda myös iko-
neita siunattavaksi.

Ikonimaalausta Forssassa

Wahren-opiston ikonimaalauspiiri, Tehtaankoulu,
Puutarhakatu 4. Opettaja Pasi-Mikael Huovinen,
puh. 041 576 6143, art.enkeli@gmail.com Kevät-
lukukausi: 8.2.–13.4.2019, pe 16.00–19.45 ja la
09.00–14.45. Kurssin teemana on Mandilion-Kris-
tuksen käsittätekemätön kuva tai pyhittäjä Paisi-
os Athoslaisen ikoni. Yhteinen harjoitus
”kultasädevaalennos”-tekniikasta. Perusteet väri-
en sekoittamiselle. Materiaaleja opettajalta kurs-
sin alussa. Kokoontumiskerrat 8.–9.2., 8.–9.3., 29.–
30.3. ja 12.–13.4. Ilmoittautumiset Wahren-opis-
tolle viimeistään: 25.1.2019 Kurssimaksu: 91 €

Ikonimaalausta Lopella

Ikonimaalausta intensiivisesti II. Opettaja Tarja Ta-
rima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com
Läyliäinen koulu, Koulutie 3, Läyliäinen. Kurssi
kokoontuu kahtena viikonloppuna: la–su 26.–
27.1. ja 9.–10.2.2019 klo 9–17.30. Kurssi toimii iko-
niklinikkana, eli voit tulla tekemään valmiiksi kes-
kenärsiä töitä. Vasta-alkajat aloittavat valinnai-
sesti Kristus-, Jumalanäiti- tai enkeli-ikonin har-
tia- tai puolivartalomallin. Kurssilla voidaan oppi-
laiden pyynnöstä ottaa myös yhteisinä aiheina
esille toivottavia osa-alueita. Aloittelijat voivat
ostaa materiaalit opettajalta. Aloituspaketti mak-
saa n. 60 euroa. Ilmoittautumiset Lopen Opistol-
le. Kurssimaksu: 65 €

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, 040 7218436, anto-
nina@pp.inet.fi.
Varapj ja sihteeri Lidia Jaskari, 040 588 5185,
lidia.jaskari@gmail.com
Vahvana muistoissamme: Venäjänkieliset orto-
doksikylät Kyyrölä-Kangaspelto-Parkkila-Suden-
oja -kirja ilmestynyt. Hinta 30 e. Kirjaa voi tilata
seuraavilta henkilöiltä:
antonina@pp.inet.fi (Hämeenlinna),
p. 040 7218436
mirja.juononen-uvola@pp.inet.fi (Järvenpää),
p. 0400 207574
elisabeth.uschanov@gmail.com (Turku)
viktor.krykov@elisanet.fi (Helsinki)
mmalanin@hotmail.com (Vantaa)
Myös Muolaa-Äyräpää vv.1870–1944 kirjaa saata-
villa Antoninalta hintaan 15 €.

Kyyrölä-kerhon perinteinen

kirkkokahvivilaisuus

Kerho järjestää kirkkokahvivilaisuuden Helsingin
seurakuntasalissa, Unioninkatu 39 sisäpiha, sun-
nuntaina 24.2.2019 klo 12. Elisabeth Uschanov
kertoo Kyyrölän kauppiasta Helsingissä. Otamme
vastaan arpajaisvoittoja ja leivonnaisia kahvipöy-
tään. Kaikki ovat tervetulleita!

Katekumeenikurssi

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A
isä Taisto Rikkonen, 050 371 6475
Ke 2.1. klo 17.30 aiheena Pyhä Henki, Pelastus,
Kirkko, Kuoleman jälkeinen, Viimeiset tapahtumat
Ke 6.2. klo 17.30 aiheena Pyhäkkö, ikonostaasi,
alttari ja kirkkosali, Papisto ja yleinen pappeus

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wess-
man@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seura-
kuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin
mainita. Tiistaiseurailat alkavat klo 17 alkuhar-
taudella ja kahvituksella. Tervetuloa mukaan
kaikki aiheista kiinnostuneet!
Ti 15.1. klo 17 ekumeeninen rukousviikko,
TM Marianne Kantonen
Ti 29.1. klo 17 Tieni pappeuteen ja Suomeen, isä
Jelisei Rotko

Ti 12.2. klo 17 Kristuksen paasto, isä Taisto
Rikkonen

Ti 26.2. klo 17 vuosikokous

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356 Ker-
ho kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjan-
taina joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka
toinen Hyvinkäällä. Seuraavat kokoontumiset: pe
4.1. klo 10–16 Hyvinkään kirkolla, Tsasounakuja 1
ja pe 1.2. klo 10–16 Hämeenlinnassa seurakunta-
kodilla, Matti Alangon katu 11 A. Osallistumis-
maksu 5 €/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

Piirakkapäivä

Pe 11.1. alkaen aamulla klo 8, Seurakuntakoti,
Matti Alangon katu 11 A. Kokoontutaan
paistelemaan ja maistelemaan karjalaisia
piirakoita Lahja Martikaisen ohjauksessa.
Osallistumis-/tarvikemaksu enintään 10 €/
osallistuja. Ilmoittautumiset: Pirjo Tolvanen,
p. 041 5029947. Kymmenen ensimmäistä
mahtuu mukaan!

Kirkkokuoro

Kirkkokuoron harjoitukset pidetään keskiviikko-
isin klo 17.30 ehtoopalveluksen jälkeen seurakun-
takodilla. Uusia laulajia kuoroon otetaan myös
kuluvan kauden aikana eli kannattaa kysyä kant-
torilta, mikäli laulaminen kiinnostaa.

Kansanlauluharjoitukset

Kerran kuukaudessa keskiviikkoisin klo 15.45–
16.45. Paikalle voi tulla laulutaidosta huolimatta
kuka tahansa ja harjoituksissa käydään läpi kir-
kossa laulettavia yhteislauluja. Alustavasti ko-
koontumme seuraavasti: 16.1., 13.2., 13.3., 10.4.
ja 15.5. ennen keskiviikon ehtoopalvelusta.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka
Avoinnna maanantaisin klo 15–17
p. (05) 212 490
kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sij. Timo Tynkkynen
0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)
Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi

Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopuisto, p. (05) 212 767

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN-VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, p. 040 0414 792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14 Lappeenrannan ja ti klo 10–12 Imatran seurakuntatalolla.

Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin. Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat to-pe.

lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen, p. 040 0654 883

Toinen pappi Andrei Verikov (1.1.2019 alkaen), p. 040 480 4868

Kanttori Jarmo Huttu, p. 040 7521 793 (lomalla 13.12.2018–28.2.2019)

Kanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933 287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 22.12. klo 17 vigilia, su, sl

Su 23.12. klo 10 liturgia, sl

Ma 24.12. klo 14 panihida hautausmaalla

Ma 24.12. klo 15 juhlagigilia

*Ti 25.12. klo 10 liturgia

La 29.12. klo 17 vigilia

Ma 31.12. klo 17 juhlagigilia

La 5.1. klo 17 juhlagigilia

*Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys

La 12.1. klo 17 vigilia

Su 13.1. klo 10 liturgia

La 19.1. klo 17 vigilia

Su 20.1. klo 10 liturgia

La 26.1. klo 17 vigilia, su, sl

Su 27.1. klo 10 liturgia, sl

Pe 1.2. klo 17 juhlagigilia

*La 2.2. klo 10 liturgia

La 2.2. klo 17 vigilia

La 9.2. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos Ksenia Pietarilaiselle

Su 10.2. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos Johannes Kronstadtilaiselle

Ma 24.12. klo 15 juhlagigilia

*Ti 25.12. klo 10 liturgia

Ti 1.1. klo 10 liturgia

La 5.1. klo 17 juhlagigilia

*Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys

Su 13.1. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos Serafim Sarovilaiselle

La 19.1. klo 17 vigilia, su, sl

Su 20.1. klo 10 liturgia, sl

La 26.1. klo 17 vigilia

Su 27.1. klo 10 liturgia

La 2.2. klo 17 vigilia, su, sl

Su 3.2. klo 10 liturgia, sl

Su 10.2. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos Ksenia Pietarilaiselle

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

Ke 26.12. klo 10 liturgia

Su 3.2. klo 10 liturgia

Joutseno

Pulpin kappeli, Linjatie 11

JUMALANPALVELUKSET

Su 30.12. klo 10 liturgia

Su 10.2. klo 10 liturgia

ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ В ЛАППЕЕНРАНТА

Сб 22.12. в 17 всенощная на финском и славянском языках

Вск 23.12. в 10 литургия на славянском языке

Сб 26.1. в 17 всенощная на финском и славянском языках

Вск 27.1. в 10 литургия на славянском языке

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫК

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ В ИМАТРА

Сб 19.1. в 17 всенощная на финском и славянском языках

Вск 20.1. в 10 литургия на славянском языке

Сб 2.2. в 17 всенощная на финском и славянском языках

Вск 3.2. в 10 литургия на славянском языке

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Ystävää ja kuuntelijaa vailla?

Lappeenrannan seurakunnassa on koulutettu lähimmäispalveluvapaehtoisten ryhmä. Lähimmäispalvelusta voit saada seurakunnasta ystävän, joka voi vieraila luonasi tervehtimässä ja keskustelemassa. Ota yhteyttä seurakunnan kirkkoherranvirastoon, p. 0400 414 792 ma klo 10–14 tai suoraan seurakunnan työntekijöihin. Voimme järjestää myös venäjän kieltä puhuvan ystävän vierailemaan luonasi.

Diakonia-avustukset

Diakoniatuimikunta voi myöntää taloudellista apua elämän eri tilanteissa. Lähetä vapaamuotinen ja perustellut hakemuksesi diakoniatuimikunnalle joko sähköpostilla osoitteeseen lappeenranta@ort.fi tai postitse osoitteeseen Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta. Hakemukset käsitellään luottamuksellisesti.

Apurahoja opintoihin

Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta julistaa haettavaksi opettaja Pentti Petjojn stipendirahastosta 1400 euron apurahan, joka voidaan jakaa myös useampaan osaan. Apurahat on tarkoitettu jatko-opintoihin seurakunnan nuorille. Perustellut vapaamuotoiset hakemukset 15.1.2019 mennessä osoitettuna seurakunnan neuvostolle sähköpostitse osoitteeseen lappeenranta@ort.fi.

LAPPEENRANTA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksinen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Seuraava tapaamisemme on Lappeenrannan kirkossa 23.1. kello 18 keskustellen ortodoksinen kirkon uskosta.

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin kello 10. Huom! aloitusaika on muuttunut. Tule mukaan! Kokoonnumme ke 16.1. ja ke 13.2

Tiistaiseura

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu Lappeenrannan seurakuntatalolla tiistaisin kello 14 seuraavina päivinä:

22.1. Kevät 2019 alkaa ekumeenisella rukousviikolla tiistaina 22.1.2019 klo 14, jolloin

luterilaisen Inkerin kirkon pappi, runoilija, kirjailija, muusikko ja kansanperinteen kerääjä

Arvo Survo tulee puhumaan aiheenaan "Suomenkielinen ortodoksinen kirkko Inkerinmaalla."

19.2. Vuosikokous, seurakunnan uusi pappi vieraillee tiistaiseurassa

Valamon ystävät

Kokoonnumme lauantaina 26.1. kello 14 Linnoituksen seurakuntatalossa. Rukoushetki ja isä Timo johdolla tutustumme seurakunnan kirja-arteisiin. Sunnuntaina 10.2. klo 12 kirkkokahvit ja esitelmätilaisuus. Vieraana Valamon Ystävien puheenjohtaja isä Johannes Lahtela. Vuosikokous kello 13.

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatianalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В

Лаппеенранта по понедельникам после репетиции финского хора.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksinen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Tapaamme seuraavan kerran 16.1. kello 18 Imatran kirkossa ja keskustelemme Uskontunnustuksesta.

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan!

Seuraavat kokoontumiset:

22.1. Kevätkauden aloitus; hartaushetki ja vuosikokous

5.2. Vieraana seurakunnan uusi pappi, isä Andrei
19.2. Liisa Tynkkynen valottaa alttarin sivuovien ikoneiden taustoja

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmäellä. Kokoontumiset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 10. Huom! Aloitusaika on muuttunut. Seuraavat kokoontumiset: 30.1. ja 27.2.

Kirkkokuoro

Harjoituksista ilmoitetaan erikseen.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Имата по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 6858 592 или 040 846 2899

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

ТАРАХТУМИА SEURAKUNNAN ALUEELLA

Seurakunnan kuusijuhla

Ohjelmallista kuusijuhlaa vietetään torstaina 27.12. kello 18 alkaen Lappeenrannan seurakuntatalolla. Tervetuloa!

Pappilan perinteiset loppiaiskahvit

Pappilan loppiaiskahvit sunnuntaina 6.1. alkaen kello 16 Imatran Sienimäessä. Tervetuloa viettämään yhteistä iltaa!

Vapaaehtoistoiminnan suunnittelu- ja infoillat
Seurakunnassa tarvitaan monenlaisiin tehtäviin vapaaehtoisia. Kahvinkatoon, leipomiseen, lähimmäispalveluun, diakoniatyöhön, kunnossapitotöihin, jumalanpalvelusten avustamiseen ym. Alamme koota vapaaehtoisriinkiä erilaisiin tehtäviin ja tarvitsemme myös uusia voimia. Kiinnostaisiko Sinua vapaaehtoistyön kautta kantaa yhteistä vastuuta? Tule mukaan! Kokoonnumme Lappeenrannassa seurakuntasalilla keskiviikkona 30.1. kello 18 ja Imatralla seurakuntasalilla maanantaina 28.1. kello 17.

Kaksi kirkkoa, kaksi pappia, monta kuvaa -valokuvanäyttely

Isä Hariton ja rovasti Sakari Lehmuskallio pitävät yhdessä valokuvanäyttelyn Lappeenrannassa. Näyttely on avoinna tammikuun loppuun asti viraston audioloaikoina ja tapahtumien aikana Linnoituksen seurakuntasalilla, Kristiinankatu 7.

Arkkipiispa Leo vieraillee Lappeenrannassa

KP arkkipiispa Leo toimittaa lauantaina 2.2. Kristuksen temppeliintuomisen juhlan liturgian Lappeenrannan kirkossa kello 10. Liturgiassa siunataan tehtävänsä seurakunnan uusi pappi, isä Andrei Verikov.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere

Avoinna ti-pe klo 9-13
Kirkkoherranvirasto suljettu 27.-28.12.2018
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg, p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten kansliassa tiistaisin klo 9-12

2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057

Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, jelisei.rotko@ort.fi

KANTTORIT

Kanttori Jenni Hakkarainen (opintovapaalla
1.1.2019 alkaen), p. 044 301 0974

Kanttori 7.1.2019 saakka Kerttu Halonen,
p. 050 5570051

Kanttori 1.2.2019 alkaen Heikki Hattunen

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčin,
p. 040 1781633

Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053

Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com

Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723

Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

Diakoni Heikki Hattunen

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27, p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

Ke 19.12. klo 8 liturgia
La 22.12. klo 18 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 16 vigilia
***Ti 25.12. klo 10 liturgia**
La 29.12. klo 18 vigilia
Su 30.12. klo 10 liturgia
Ma 31.12. klo 18 rukouspalvelus

Ti 1.1. klo 10 liturgia

La 5.1. klo 18 vigilia

***Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys**

Ti 8.1. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 9.1. klo 8 liturgia
La 12.1. klo 18 vigilia
Su 13.1. klo 10 liturgia
Ti 15.1. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 16.1. klo 8 liturgia
La 19.1. klo 18 vigilia
Su 20.1. klo 10 liturgia

Ti 22.1. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 23.1. klo 8 liturgia

La 26.1. klo 18 vigilia

Su 27.1. klo 10 liturgia

Pe 1.2. klo 18 vigilia

***La 2.2. klo 10 liturgia**

Su 3.2. klo 10 liturgia

Ti 5.2. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 6.2. klo 8 liturgia

La 9.2. klo 18 vigilia

Su 10.2. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

To 20.12. klo 18 Jeesus-rukous

Ma 24.12. klo 16 ehtoopalvelus

***Ti 25.12. klo 10 liturgia**

***Su 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys**

To 10.1. klo 18 Jeesus-rukous

La 26.1. klo 18 vigilia

Su 27.1. klo 10 liturgia

To 31.1. klo 18 Jeesus-rukous

Su 10.2. klo 10 liturgia

Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Ke 26.12. klo 10 liturgia

Su 17.2. klo 10 liturgia

Su 17.3. klo 10 liturgia

Su 14.4. klo 10 liturgia (palmusunnuntai)

To 30.5. klo 10 liturgia (helatorstai)

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 23.12. klo 10 liturgia

Su 10.2. klo 10 liturgia

Su 3.3. klo 10 liturgia

Su 7.4. klo 10 liturgia

Su 5.5. klo 10 liturgia

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu 6

Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Ma 24.12. klo 14 ehtoopalvelus

Su 13.1. klo 10 liturgia

Su 3.2. klo 10 liturgia

Su 31.3. klo 10 liturgia

Ma 22.4. klo 10 liturgia (pääsiäismaanantai)

Su 19.5. klo 10 liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Toimintakerhon teemaillat

Teemaillat Nikolainsalilla (Suvantokatu 10) tiistai-iltaisin ehtoopalveluksen jälkeen klo 18-19.30.
15.1. Isä Heikki, Vanhauskoiset
29.1. Konservaattori Helena Nikkanen: Elämä luostariyhteisössä Egyptissä
12.2. Isä Aleksej, Kirjallisuuden autuuttava voima
12.3. Isä Jelisei, Tieni ortodoksi papiksi ja Suomeen
9.4. Diakoni Heikki, Suuri viikko

Helena Nikkanen vierailee Toimintakerhossa. Kuva: Päivi Arvonen.

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671

Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063

Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm tietoja tulevasta tapahtumista. Osoite on www.porinseudun-tiistaiseura.fi.

Tiistiseurailat ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi pidetään rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, Jenni, Heikki, Kerttu ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa on tarjolla maittava kahvipöytä sekä piristykseksi miniarpajaiset. Seuraavat kokoukset: ti 8.1., 22.1. ja 5.2.

Kirkkokahvit

Kirkkokahvit tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologisalin puolella.

Lukupiiri

Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Su 6.1. klo 16 aiheena on Kristin Steindottin: Oma tietä. Su 3.2. klo 16 aiheena on Hanne Ørstavik: Pappi.

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltaisin klo 18. Vetäjänä on Jyri Luonila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä. Seuraava kokouksemispäivä on ti 29.1.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia tuulia. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraavat kokoukset ovat ke 16.1. ja 30.1.

Juhliin liittyvät palvelukset on merkitty tummennettuina.

Suuret juhlat merkitty tähtisymbolilla*.

Hautausmaalle haetaan kausityöntekijöitä

Helsingin ortodoksinen seurakunta hakee Lapinlahden hautausmaalle Helsinkiin seitsemää kausityöntekijää kevät-, kesä- ja syyskaudelle 2019. Kausityöntekijät palkataan 5 viikosta 5,5 kuukauteen kestäviin työsuhteisiin.

Kausityöntekijöiden tehtäviin kuuluu seurakunnan hautausmaan ja pihajalkeiden sekä seurakunnan hoidossa olevien hautojen hoito- ja kunnossapitotyötä, muun muassa kitkemistä, haravointia, istutusta ja nurmikon leikkaamista.

Edellytämme hakijalta vähintään tyydyttävää suomenkielen taitoa sekä 16 vuoden ikää. Eduiksi katsotaan ortodoksisen perinteen tunteminen ja viheralan työkokemus tai koulutus. Odotamme hakijalta reipasta ja positiivista asennetta, ahkeruutta ja täs-

mällisyyttä sekä kykyä fyysiseen ulkotyöhön. Tarjoamme hyvän työympäristön sekä monipuoliset tehtävät.

Palkkaus ja työsuhteen ehdot määrittyvät Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimuksen mukaisesti. Tehtävissä noudatetaan koeaikaa.

Vapaamuotoinen hakemus ja ansioluettelo lähetetään osoitteeseen hakemukset.helsinki@ort.fi. Hakuaika päättyy 31.12.2018 klo 16.00.

Lisätietoja tehtävästä antaa hautausmaan esimies, vastaava vahtimestari Johannes Porokara, puh. 040 7272 847, yhteydenotot puhelimitse perjantaisin 21.12. ja 28.12. klo 12–15. Haastattelut pidetään maanantaina 14.1.2019 ja tiistaina 15.1.2019. Valituille ilmoitetaan henkilökohtaisesti 25.1.2019 mennessä.

Apurahoja ortodoksisen kulttuurityöhön

Helsingin Metropoliittakunnan Säätiö julistaa haettavaksi apurahoja säätiön tarkoitusta toteuttaviin kulttuurihankkeisiin.

Säätiö on perustettu vuonna 1998 edistämään ortodoksisesta kulttuurityötä Helsingin hiippakunnan alueella. Sen varoista tuetaan ortodoksisesta taidetta ja tutkimusta osana suomalaisen kulttuurin rakennustyötä. Säätiön erityiskohteena on maahanmuuttajien ja nuorten henkisten ja sosiaalisten tarpeiden tukeminen.

Säätiö on aiempina vuosina tukenut muun muassa ikonimaalausta, ortodoksisen musiikin säveltämistä

ja esittämistä, ortodoksinuorten kansainvälisiä tapahtumia, ortodoksisuuden näyttelyitä ja kirjahankkeita.

Vapaamuotoiset hakemukset osoitetaan säätiön hallitukselle ja lähetetään viimeistään 31.1.2019 osoitteeseen: Lasarus Jalonen, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki tai sähköpostitse: lasarus.jalonen@ort.fi

Tiedusteluihin vastaavat hallituksen puheenjohtaja Lasse Mitronen, puh. 050 65707 ja asiamies Lasarus Jalonen, puh. 040 586 7539.

Päätökset apurahoista tehdään helmi-maaliskuussa 2019.

Apurahoja opintoihin

Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta julistaa haettavaksi opettaja Pentti Petjoin stipendiraahastosta 1400 euron apurahan, joka voidaan jakaa myös useampaan osaan. Apurahat on tarkoitettu jatko-opintoihin

seurakunnan nuorille. Perustellut vapaamuotoiset hakemukset 15.1.2019 mennessä osoitettuna seurakunnan neuvostolle sähköpostitse osoitteeseen lappeenranta@ort.fi.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

Diakoniatyö on käytännön työtä sairaiden, vanhusten, yksinäisten tai muilla tavoin avun tarpeessa olevien parissa. Se on kuuntelemista, keskustelua ja yhteistä pohdintaa ratkaisujen löytämiseksi. Teemme myös koti- ja laitoskäyntejä koko seurakunnan alueella aina Hangosta Askolaan. Arjessa jaksamista voivat kuormittaa monet erilaiset asiat. Ota rohkeasti yhteyttä diakoniatiomien päivystykseen.

Päivystämme ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. (09) 8564 6160.

OSALLISTUMISTA JA HYVINVOINTIA

Diakoniaruokailu

Pienituloisille suunnattu yhteisruokailu järjestetään joka tiistai Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12–13. Sisään pääsee klo 12.30 asti. Ateria maksaa yhden euron. Ruokailu jää joulutauolle ja jatkuu taas 8.1.2019. Lämpimästi tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Sarianne Karulinna, puh. 0400 531 308.

Horse

Ompeluseura HORSE kokoontuu torstaisin diakoniatoimen kerhotiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Halutessasi voit aloittaa illan Kotikirjossa (Liisankatu 29 A, 4. krs) klo 17 alkaen toimitettavalla ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme kerhotiloihin noin klo 17.30. Horsessa voit tehdä erilaisia käsitöitä tai vain istuskella ja nauttia hyvästä seurasta. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Kevään ensimmäinen kerhokerta on 10.1.2019. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina Klubb, puh. 040 725 5713 ja diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Oloneulos

Oloneulos on diakonian uusi kaikille avoin kohtaamispaikka, joka käynnistyy ti 22.1.2019 klo 12.30–14 diakoniatoimen kerhotiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Kokoonnumme parillisten viikkojen tiistaisin heti diakoniaruokailun jälkeen, eli seuraavan kerran 5.2. Voit tulla yksin tai yhdessä jatkamaan syntyneitä keskusteluita, viettämään aikaa kanssamme tai osallistua neulomisen tai virkkauksen merkeissä toimintaamme. Voit ottaa mukaasi omat langat, puikot ja virkkuukoukut tai valita välineet pie-

nestä valikoimastamme. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua – tule mukaan sellaisena kuin olet! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Kerhossa on tarjolla luentoja, esityksiä ja keskusteluita sekä kahden euron lounas. Seuraavat tapaamiset: 7.1., 24.1. ja 7.2. Tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, puh. 040 703 4616.

Sofiakerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Seuraavat kerhot kokoontuvat: ti 22.1.2019 ja 12.2.2019 klo 13–14.30. Paikka: Pt Aleksanteri Syväriläisen kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Kahvitreffit

Kahvitreffit ovat yksi Maria Pariisilaisen piirin toimintamuodoista. Tapaamme Espoonlahden, Espoon torin ja Tapiolan kahviloissa. Tule juttelemaan kanssamme, vaihtamaan kuulumisia tai piipahda ohikulkumatkallesi ja samalla voit nauttia seurassamme kupin kahvia, teetä ja kahvileivän. Kahvitreffit on maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Kahvilassa meidät tunnistaa pöydällä olevasta ruskeasta puurististä. Seuraavat kerrat: ti 15.1.2019 klo 14–15 Cafe Cakehouse Kauppakeskus Espoon tori 1 krs. Kamreerintie 3, Espoon keskus. Ke 16.1.2019 klo 14–15 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Trapesan kansainvälinen kohtaamispaikka on avoinna ma–pe klo 10–16.30. Tarjolla on ryhmätoimintaa kaikenikäisille erilaisten opiskelu- ja toimintaryhmien muodossa. Maahanmuuttajien ilmainen neuvontapalvelu on avoinna ma–pe klo 10–15, ajanvaraukset puhelimitse 010 583 7971 tai info@trapesa.com. Ortodoksin seurakunnan diakoniatyöntekijä on tavattavissa ti 15.1.2019 klo 12.30–13.30. Voit myös erikseen sopia ajanvarauksen Trapesaan p. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Iltapäiväseurat

Nykykuoroisten iltapäiväseurojen toiminta jää tauolle vuodenvaihteessa. Kevään 2019 erillistapahtumista alueilla ilmoitetaan erikseen Ortodoksiviestissä, seurakunnan nettisivuilla sekä kirkkojen ilmoitustauluilla. Lisätietoja: Jaana Björninen p. 0400 304 361.

Hiljaisuuden retriitti Kaunisniemessä 14.–17.3.2019

Hiljaisuuden retriitti on torstaista sunnuntaihin kestävä vetäytyminen hiljaisuuteen pois arjen rutiineista ja kiireistä. Retriitin ohjelma koostuu jumalanpalveluksista ja yhteisistä aterioista. Hinta täysihoidolla yhden hengen huoneessa on Helsingin ortodoksin seurakunnan jäsenille 75 euroa, muille 120 euroa. Yhteiskuljetus Helsingistä leirikeskukseen maksaa 25 euroa. Ilmoittautumiset: Diakonian päivystys p. 09 85646160 tai diakonia.helsinki@ort.fi

OLETKO KIINNOSTUNUT VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff p. 040 350 1951.

Kristus syntyy – Kiittäkää!

Diakoniatoimi toivottaa
siunattua ja rauhallista
Kristuksen syntymän juhlaa!

Perheutisia

Yksityisyysensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **09 85 646 100**.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Hilma Sofia Alanko, 8.9.2018
Gabriel Kaasalainen, 15.9.2018
Emilia Anniina Vesikkala, 27.10.2018
Konstantin Lukitsev, 4.11.2018

IKUINEN MUISTO

Nikolai Härkönen, s. 1933 Suojärvi
Alla Salmela, s. 1939 Suojärvi
Sinikka Sillanpää (os. Kaukinen),
s. 1944 Tampere

Lahden seurakunta

IKUINEN MUISTO

Aino Kaheinen, s.1932, Suojärvi
Martti Johannes Konoila, s.1944
Mantsinsaari, Salmi

Kiitokset

Kristuksessa rakkaat ystävät, jotka kirkkomme, seurakuntiemme, luostariemme, järjestöjemme ja säätiöittemme ja muiden tahojen edustajina muistitte minua syntymäpäivänäni 4.6.2018. Kiitän myös siitä taloudellisesta tuesta, jonka osoititte kirkkomuseomme Riisan säätiölle. Erityisesti kiitän pääkaupunkiseudun koululaisia, jotka lähettivät opettajansa johdolla minulle satoja itse tehtyjä kortteja.

Siunaten, arkkipiispa Leo

Sydämellinen kiitos arkkipiispa Leolle ja Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle saamistamme huomionosoituksista Lohjan kirkon 50-vuotisjuhlapraasniekassa.

*Miia Jyrkinen, Riitta Pesonen,
Anja Saarinen, Anne Uotila*

Helsingin ortodoksinen seurakunta

AUTTAVA PUHELIN

09-8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18 – 22

Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:

www.hos.fi

Sydämelliset kiitoksemme rovasti Olavi Matsille, ylidiakoni Paavo Kokotille ja kanttori Petri Hutulle Martti Konoilan siunauksesta Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkossa 23.11.2018. Teitte Mantsinsaaren Martin siunaus- ja muistotilaisuudesta niin juhlallisen lämpimän ja ikimuistoisen. Kiitokset myös kirkon vahtimestari Kimmo Mäenrinteelle hienosti hoidetuista järjestelyistä.

Minna Konoila ja Anneli Weisselberg

Kata jouluateria lähimmäiselle Syyriassa ja Keniassa!

JOULUPAASTOKERÄYS 15.11.–31.12.2018

Tili: FI53 5480 0520 0233 08 Viite: 12603

Keräyslupa RA/2017/1236-30.11.2017, on voimassa koko Suomen alueella. Aluepäälliköitä lukunormimäärä 1.1.2018–31.12.2022. Keräysvarat käytetään Filantropian diakonia- ja kehitysyhteistyöhankeisiin, kansainvälisiin ja kotimaassa. www.filantropia.fi

Hanki joulukuusi ja tue samalla Filantropian työtä pyhän Tabithan lastenkodin alakoulun parissa Keniassa!

Kuusukset ovat pihta-, omorin- ja tavallisia suomalaisia kuusia.

Pihta	1,8–2,0 m	55 €	2,0–2,3 m	60 €
Omorinkuusi	1,8–2,0 m	45 €	2,0–2,3 m	50 €
Tavallinen kuusi	1,8–2,0 m	50 €	2,0–2,3 m	55 €

Myyös muita kokoja rajoitetusti. Kysy.

Kotiinkuljetus: 12–18 €/kpl suur-Helsingin alueella:
Espoo, Vantaa, Kerava, Järvenpää ja Sipoo.

Kuusia voi tiedustella numerosta 050 552 5919 tai
martin.issakainen@gmail.com

Tilaa ajoissa, niin varmistat kotiisi kauniin lähetyskuusen ja auttamisen hyvän mielen.

”Hengellisesti sokea ihminen erkaantuu Jumalasta. Hengellisesti näkevän ihmisen elämä on jumalakeskeistä, elämistä Jumalan johdattukseen ja huolenpitoon luottaen.”

pappi Harri Peipponen, Uutis-Jousi 29.11.

”Ortodoksikirkko ei brändää itseään sellaisena hyväntekeväisyys- ja ympäristöjärjestönä, joilla keinoilla Suomen evankelisluterilainen kirkko koettaa kerätä pisteitä. Todellisuudessa ortodokseilla on myös avustustoimintaa, mutta ei siitä tarvitse pitää markkinointiälämölä.”

toimittaja Juhani Huttunen, Kirkko ja Kaupunki 22.11.

”Kristillinen usko antaa lisää tukea suvaitsevaisuudelle. Jos Jumala armahtaa ja rakastaa syntisiä, minäkin voisin taivuttaa kieron sydämeni sietämään syntisiä kanssaihmiäni.”

kirkkoherra Aleksej Sjöberg, Satakunnan Kansa 11.11.

”Ei pidä väheksyä pieniä kohtaamisia ja ystävällisyyden eleitä. Ne merkitsevät todella paljon ihmisille, jotka ovat menettäneet kaiken.”

Malmin seurakunnan kansainvälisen työn sihteeri Minna-Sisko Mäkinen, Seurakuntalainen 20.11.

”Ateistit kuvittelevat poikkeavansa valtavirrasta, vaikka uskonnon ja kirkon kritisoiminen on nykyään kaikista itsestään selvin ja ideologisin ratkaisu, mitä ihmisille tarjotaan.”

filosofi Tuomas Nevanlinna, Sana 29.11.

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoiitten kirjeitä, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.

Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

LUKIJALTA

Sata vuotta kirkon perustamisesta 2021

JULKISUUDESSA esiintyneiden tietojen mukaan Suomen ortodoksinen kirkko vietti 2018 satavuotisjuhliiaan. Tapahumat huipentuivat piispojen johdolla Uuden Valamon luostarissa 25.11. pidettyyn liturgiaan ja päiväjuhlaan. Lähempi tarkastelu kuitenkin osoitti, että juhlinnan kohteena oli ortodoksien asemaa koskeva valtiiovallan asetus, jonka antamisesta 28.11. tuli kuluneeksi sata vuotta.

Kyseisen asetuksen jälkeen ortodoksien elämä jatkui Suomessa Venäjän

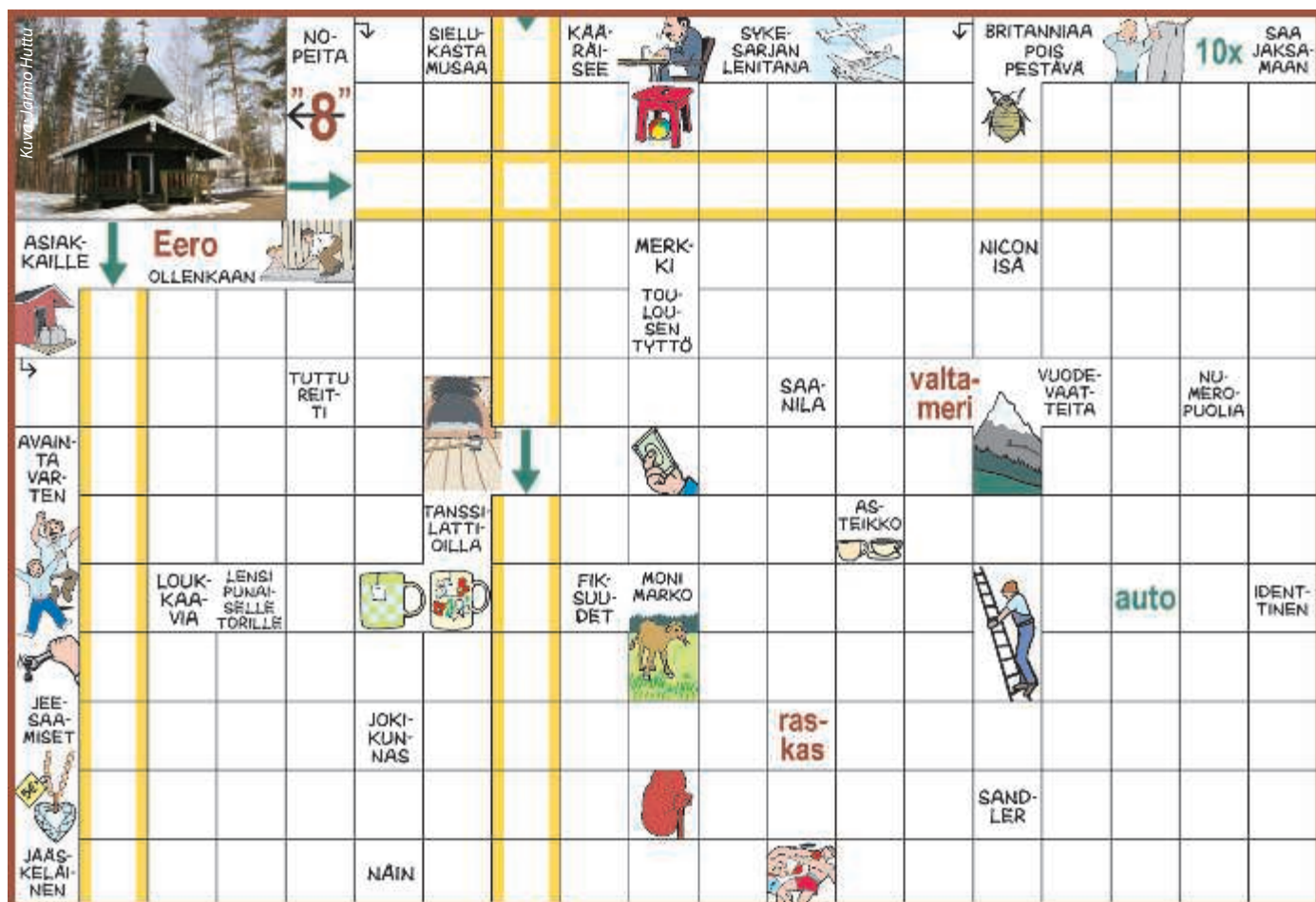
kirkon hiippakuntana. Muutos asemaan tuli vasta joulukuussa 1921, kun Moskovan patriarkka Tihon antoi autonomian suomalaisille. Asiallisesti ottaen tätä ajankohtaa on pidettävä oikeana Suomen kirkon perustamisvuotena, eikä suinkaan vuotta 1918. Äitikirkon toimipide sai vielä Konstantinopolin vahvistuksen heinäkuussa 1923.

Tuomas Salminen
uskonnon lehtori emeritus
tohtoriopiskelija
Tampere

VÄRITÄ KUVA

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 8/18

	NO-PEITA	SIELUKASTAMUSAA	KÄÄRÄISEE	SYKESARJAN LENITANA	BRITANNIAA POIS PESTÄVÄ	10x SAA JAKSAMAA			
	"8"								
	ASIAKKAILLE Eero OLLENKAAN			MERKKI TOULOUSSEN TYTTÖ		NICONISA			
		TUTTU REITTI			SAA-NILA	valta-meri	VUODEVAATTEITA	NUMERO-PUOLIA	
	AVAIN-TA VARTEN		TANSSI LATTIOILLA			AS-TEIKKO			
		LOUKKAAVIA	LENSI PUNAISELLE TORILLE		FIKSU-DET	MONI MARKKO		auto	IDENTTINEN
	JEE-SAA-MISET		JOKIKUNNAS			ras-kas			
	JAA-SKELAINEN		NÄIN				SAND-LER		

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 7/18 RATKAISU

	M								
OPAS				SIITONEN	K				
LEKA				IVAT	NASA				
ASSAM				VANUTETUT					
VAALEUS				VARAS	TAUT				
NIITIT	OMAN	K	RÄNNI						
S	ISAR	PAKANA	N						
VUOTO	AVATUT	TAKIT							
A	S	L	K	A	U	R	A	V	A
LATAAJA		ILMAISANTI							
ALENNUS		LEUAT	REET						
ALLI	HAUTAUSMAALLA								
TAUSTAT	ANSIO	TIIA							

Ristanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki. Vastausten tulee olla perillä 10. tammikuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 1/19-lehdessä 8.2.2019.

Edelliseen tehtävään saimme runsaasti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Riitta-Liisa Saarista Mäntsälästä**. Hänelle postitimme **Liisa Väisäsen** teoksen *Symbolien pitopöydässä*. Onnittelumme!

Hoiva- ja palvelukoti Helena on voittoa tavoittelematon, venäläisen ortodoksiperinteen säilyttämiseen erikoistunut asumispalveluyksikkö, joka on tarkoitettu ikäihmisille.

Tarjoamme pitkäaikaista hoivaa ja asumista ympärivuorokautisessa hoivapaikassa, kun kotona asuminen ei ole enää turvallista. Myös palveluasumista on tarjolla.

Mahdollisia vapaita paikkoja voi tiedustella p. 040 0244 987 tai olga.heiskanen@helenakoti.fi

Hoivakotimme sijaitsee vain parin kilometrin päässä Helsingin keskustasta, osoitteessa Hämeentie 55.

Kristus syntyy – kiittäkää!

*Sinun syntymästäsi, Kristus, meidän Jumalamme,
koitti maailmalle tiedon valkeus, sillä siitä tähtien
palvelijat tähden kautta oppivat kumartamaan
Sinua, vanhurskauden Aurinkoa, ja tuntemaan Sinut,
Koiton korkeudesta. Herra, kunnia olkoon Sinulle.*

Tropari, 4. säv.